

๑
๙๗๔.๐๐๗๖
๙ ๕๐๗๐

การศึกษาการใช้สื่อการเรียนของนักศึกษาทางไกลทหารกองประจำการ
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในกองพันมณฑลทหารบกที่ 11

สารนิพนธ์
ของ
วิชุดา ฤทธิเดช

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่

กุมภาพันธ์ 2541

๑๐๑๐๙

๖ ๒๐ ๕

๖ ๑๐ ๕

๖ ๒๐ ๕

170 ๕๕.๕ ๒๕41

อาจารย์ที่ปรึกษาและคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณาสารนิพนธ์ฉบับนี้แล้วเห็นสมควร
รับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษา

.....

(รองศาสตราจารย์เชียรศรี วิวิธศิริ)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน

(รองศาสตราจารย์เชียรศรี วิวิธศิริ)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ปฐม นิคมานนท์)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... ประธานกรรมการบริหารหลักสูตร

(รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ เลวลัย)

วันที่ 26 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2541

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาในการให้คำปรึกษา คำแนะนำ จาก
รองศาสตราจารย์เชียรศรี วิวิธศิริ อาจารย์ที่ปรึกษา และรองศาสตราจารย์ ดร.ปฐม
นิคมานนท์ ซึ่งกรุณาเป็นอาจารย์ผู้สอบสารนิพนธ์ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณในความกรุณา และ
เอาใจใส่ของท่านเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.สุนทร โคตรบรรเทา ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร อาจารย์วีระชัย มีขอบธรรม พันเอกประดิษฐ์ชัย
บุญรักษ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำและเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ขอขอบคุณ พันตรีสัญญา พงษ์ศรีดา นายทหารฝ่ายยุทธการและการฝึก กองพันมณฑล
ทหารบกที่ 11 ที่ให้การช่วยเหลือ สนับสนุน และให้กำลังใจในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี

คุณค่าและความดีของสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณแม่พ่อ-แม่
ผู้มีพระคุณ ครู-อาจารย์ ที่เป็นผู้ให้ชีวิตและวิชาความรู้แก่ผู้วิจัย

วิชุดา ฤทธิเดช

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	5
ความสำคัญของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
การศึกษาทางไกล	8
สื่อการเรียนวิธีเรียนทางไกลของกรมการศึกษานอกโรงเรียน	10
การจัดการศึกษานอกโรงเรียนสำหรับทหารกองประจำการในประเทศไทย ..	15
โครงการขยายโอกาสทางการศึกษาสำหรับทหารกองประจำการ	23
กองพัฒนาพลทหารบกที่ 11	29
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	30
3 วิธีดำเนินการวิจัย	35
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	35
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	36
การเก็บรวบรวมข้อมูล	37
การวิเคราะห์ข้อมูล	37
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	38

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	40
ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษาทางไกล ทหารกองประจำการ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในกองพันมณฑลทหารบกที่ 11	40
ตอนที่ 2 การใช้สื่อการเรียนของนักศึกษาทางไกล ทหารกองประจำการ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในกองพันมณฑลทหารบกที่ 11	43
ตอนที่ 3 การใช้สื่อการเรียนของนักศึกษาทางไกล ทหารกองประจำการ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในกองพันมณฑลทหารบกที่ 11 จำแนกตามตัวแปร	52
ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการใช้สื่อการเรียนของนักศึกษาทางไกลทหารกองประจำการ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในกองพันมณฑลทหารบกที่ 11	58
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	62
ความมุ่งหมายของการวิจัย	62
การดำเนินการวิจัย	62
สรุปผลการวิจัย	63
อภิปรายผล	66
ข้อเสนอแนะ	69
บรรณานุกรม	71
ภาคผนวก	75
ประวัติย่อของผู้วิจัย	107

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาทางไกล ทหารกองประจำการ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในกองพัฒนาพลทหารบกที่ 11 จำนวนตามข้อมูลส่วนตัว	41
2	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการใช้สื่อการเรียนของนักศึกษาทางไกล ทหารกองประจำการ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในกองพัฒนาพลทหารบกที่ 11	43
3	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการใช้สื่อสิ่งพิมพ์ของนักศึกษาทางไกล ทหารกองประจำการ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในกองพัฒนาพลทหารบกที่ 11	45
4	ค่าเฉลี่ยค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการใช้สื่อทัศนของนักศึกษาทางไกล ทหารกองประจำการ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในกองพัฒนาพลทหารบกที่ 11	49
5	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการใช้สื่อการเรียนของนักศึกษาทางไกล ทหารกองประจำการ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในกองพัฒนาพลทหารบกที่ 11 ทั้ง 5 ด้าน จำนวนตามสภาพสมรส	52
6	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการใช้สื่อการเรียนของนักศึกษาทางไกล ทหารกองประจำการ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในกองพัฒนาพลทหารบกที่ 11 ทั้ง 5 ด้าน จำนวนตามสถานศึกษาเดิม	54
7	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการใช้สื่อการเรียนของนักศึกษาทางไกล ทหารกองประจำการ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในกองพัฒนาพลทหารบกที่ 11 ทั้ง 5 ด้าน จำนวนตามภูมิลำเนา	56
8	จำนวนและร้อยละของปัญหาในการใช้สื่อการเรียนของนักศึกษาทางไกลทหารกองประจำการ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในกองพัฒนาพลทหารบกที่ 11	58
9	จำนวนและร้อยละของความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการใช้สื่อการเรียนของนักศึกษาทางไกล ทหารกองประจำการ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในกองพัฒนาพลทหารบกที่ 11	60

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 แผนภูมิแสดงขั้นตอนการเรียนรู้ทางไกล	9
2 โครงสร้างหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษา พุทธศักราช 2530	26
3 แผนการเรียนรู้สำหรับทหารกองประจำการ	27

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลปัจจุบัน ทรงมีพระราชดำรัสเกี่ยวกับภาระหน้าที่ของทหารในพิธีสวนสนามของทหารรักษาพระองค์ เมื่อวันที่ 3 ธันวาคม 2533 ความว่า

"เป็นที่ทราบกันอยู่แล้ว ทหารไทยนั้นนอกจากทำหน้าที่สู้รบป้องกันประเทศและดำรงรักษาเอกราชประชาชาติไปพร้อมกับทั้งอิสระภาพของชาติไว้ให้สมบูรณ์ยืนยงมาแล้วยังทำหน้าที่พัฒนาบ้านเมืองและชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน อันเป็นหน้าที่ที่ทุกคนจะต้องปฏิบัติอีกประการหนึ่ง หน้าที่ประการหลังนี้ ถือว่าเป็นภารกิจหลักอย่างหนึ่งของทหารเสมือนกับการสู้รบ เพราะการพัฒนาให้บ้านเมืองเจริญมั่นคงให้ประชาชนเป็นคนดี มีวิชา มีสถานะความเป็นอยู่ที่ดี มีกำลังเข้มแข็งที่จะช่วยตนเองและร่วมกันเป็นปีกแผ่นให้แข็งแรงนั้น สามารถป้องกันเงื่อนไขสงครามและการต่อสู้เอาชนะความยากไร้และข้าศึกศัตรูภายนอกทั้งหมด" (พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว. 2533)

จากพระบรมราโชวาทดังกล่าว ทหารไทยมีหน้าที่หลักที่สำคัญอีกประการคือ การพัฒนาบ้านเมืองและชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนให้กินดีอยู่ดี มีวิชาความรู้ และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข จากภารกิจที่สำคัญนี้ทหารไทยจึงจำเป็นต้องพัฒนาตนเองให้เป็นผู้ที่มีความรู้ทางวิชาการ การอาชีพ และด้านอื่น ๆ ให้สูงขึ้น เพื่อจะได้มีส่วนร่วมในการพัฒนา

เพื่อสร้างความเจริญและความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองให้กับประเทศ กลุ่มทหารที่สมควรให้ความสนใจมากที่สุด คือ กลุ่มทหารกองประจำการหรือทหารเกณฑ์ซึ่งเป็นคนไทยวัยหนุ่ม และเป็นระดับต่ำสุดที่เข้ารับราชการในกองทัพบก โดยได้มาจากการเกณฑ์ ตามพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พุทธศักราช 2497 ในแต่ละปีมีทหารเกณฑ์เข้ามาเป็นทหารกองประจำการเป็นจำนวนมาก กลุ่มทหารกองประจำการนี้นับเป็นทรัพยากรบุคคลที่สำคัญ เนื่องจากอยู่ในวัยฉกรรจ์ และวัยทำงานที่สามารถช่วยพัฒนาสังคมได้มาก หากได้รับการฝึกอบรมพัฒนาเป็นอย่างดีทั้งทางด้านความรู้ระเบียบวินัย มีลักษณะผู้นำ มีสุขภาพพลานามัยแข็งแรงสมบูรณ์ มีความรู้ความสามารถในด้านต่าง ๆ เพียงพอในการใช้ชีวิตในสังคม ตลอดจนเป็นผู้ดำเนินการพัฒนาชุมชนของตนเอง หรือประกอบอาชีพตามความถนัดได้ (กรมกำลังพลทหารบก. 2537 : 5)

ดังนั้นเมื่อวันที่ 30 กรกฎาคม พุทธศักราช 2534 กระทรวงศึกษาธิการ โดยกรมการศึกษานอกโรงเรียนและกระทรวงกลาโหม จึงได้ร่วมมือกันจัดการศึกษาเพื่อเพิ่มพูนความรู้ให้แก่ทหารกองประจำการตามหลักการแนวคิดที่ว่า "การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาคุณภาพของทหารกองประจำการในกองทัพบกให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี และเป็นกลไกสำคัญในการส่งเสริมและพัฒนากองประกอบระบอบประชาธิปไตย ดังนั้นทหารกองประจำการทุกคนที่เรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มาแล้ว ควรศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในระหว่างเข้าประจำการในกองทัพบก โดยมีให้เกิดผลเสียต่อกิจการหลักของกองทัพบก" (กรมยุทธศึกษาทหารบก. 2537 : 11) จากหลักการแนวคิดข้างต้น ทำให้มีโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาสำหรับทหารกองประจำการขึ้น เพื่อให้ทหารกองประจำการที่เรียนจบชั้นประถมศึกษา ได้มีโอกาสศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยใช้หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกล ซึ่งเป็นการเรียนทั้งในส่วนของวิชาสามัญและวิชาอาชีพ ทั้งยังสามารถนำความรู้ทางวิชาชีพมาเทียบโอนได้ด้วย

กองทัพบกในฐานะเป็นหน่วยงานหลักของกระทรวงกลาโหมได้ให้การสนับสนุนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาสำหรับทหารกองประจำการดังกล่าว เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถของทหารกองประจำการซึ่งเป็นกำลังสำคัญของกองทัพบกให้สูงขึ้น และเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนากองทัพบกให้มีความพร้อมรบทันสมัยมีประสิทธิภาพ ขณะเดียวกันยังเป็นการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของ

ทหารกองประจำการในการพัฒนาประเทศให้ก้าวไปสู่ระบอบประชาธิปไตยที่มั่นคงถาวรต่อไปในอนาคต ขณะเดียวกันกองทัพก็มีภารกิจอบรมวิชาชีพแก่ทหารกองประจำการขั้นพื้นฐานอยู่แล้ว จึงนำความรู้ดังกล่าวมาเทียบโอน ทำให้สามารถศึกษาจบตามหลักสูตรได้โดยใช้เวลาอันสั้น (กรมยุทธการทหารบก. 2534 : 3)

กองพัฒนพลทหารบกที่ 11 เป็นหน่วยงานขึ้นตรงของกองทัพบกที่ 1 ได้ร่วมมือกับศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร ดำเนินการจัดการเรียนทางไกลให้กับทหารกองประจำการตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาสำหรับทหารกองประจำการระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมาตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2535 จนกระทั่งปัจจุบัน มีนักศึกษาทหารกองประจำการที่เรียนจบหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นแล้ว ประมาณ 2,000 กว่าคน และมีแนวโน้มที่จะขยายผลเพิ่มขึ้น (กองพัฒนพลทหารบกที่ 11. 2539 : 9)

หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสำหรับทหารกองประจำการ เป็นหลักสูตรสายสามัญ วิธีเรียนทางไกล ที่มีหลักการเรียนการสอนโดยอาศัยสื่อประสม ได้แก่ สื่อสิ่งพิมพ์ แบบเรียน แบบฝึกหัด เอกสารประกอบการเรียน เอกสารเสริมต่าง ๆ สื่อโสตทัศน์ ได้แก่ วิทยุ โทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ วีดีโอเทป สไลด์ และการพบกลุ่ม สื่อประสมในการเรียนทางไกลเหล่านี้ ทั่วหน้าที่ต่างกัน แต่สนับสนุนกันโดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

1. สื่อหลัก ได้แก่ สื่อสิ่งพิมพ์ประเภทแบบเรียน เอกสารการเรียน เป็นสื่อที่ให้ข้อมูลทางด้านวิชาการและสอดแทรกข้อมูลทางด้านสังคมบ้างตามความจำเป็น
2. สื่อเสริม ได้แก่ สื่อวิทยุ โทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ เทปตลับ วีดีโอ สไลด์ เป็นสื่อที่เน้นข้อมูลทางด้านสังคมอาจสอดแทรกความรู้ทางด้านวิชาการบ้าง

โดยสรุป การเรียนทางไกลจึงเป็นการศึกษาด้วยตนเองจากสื่อการเรียนต่าง ๆ ได้แก่ แบบเรียน ชุดการเรียน เอกสารสิ่งพิมพ์ การฟังวิทยุ การไปพบปะครูประจำกลุ่ม เพื่อนร่วมกลุ่ม รวมถึงการศึกษาเพิ่มเติมจากแหล่งวิชาการอื่น ๆ ด้วย สื่อทุกชนิดที่กำหนดต่าง ๆ มีบทบาทเกาะเกี่ยวสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน เพื่อให้การศึกษามีประสิทธิภาพสูงสุด นักศึกษาโดยทั่วไปจะประสบความสำเร็จในการเรียนก็ต้องใช้ประโยชน์จากสื่อทุกสื่อโดยสม่ำเสมอและถูกต้อง (วิจิตร รักศิริรัตน์. 2528 : 52)

ดังนั้นในการจัดการศึกษานอกระบบวิธีเรียนทางไกล ปัจจัยสำคัญที่จะทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์สูงสุดแก่ผู้เรียน คือ สื่อการเรียน ซึ่งเป็นตัวกลางที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เกิดแนวคิด และสามารถนำความรู้ต่าง ๆ ไปพัฒนาให้เกิดคุณภาพชีวิตที่ดี อาจกล่าวได้ว่า การจัดการศึกษาทางไกลจะไม่เกิดผลใด ๆ เลย หากขาดสื่อการเรียน เพราะสื่อการเรียนคือหัวใจของการศึกษานอกระบบวิธีเรียนทางไกล (ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา. 2533 : 1)

ในสังคมปัจจุบันมีสื่อและเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่ทันสมัยมากมายที่จะช่วยพัฒนาทางการศึกษา โดยเฉพาะในส่วนของ การเรียนรู้ (หรือที่เรียกว่า เทคโนโลยีทางการศึกษา) ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้เป็นอย่างดี กรมการศึกษานอกระบบก็ได้นำสื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัย เช่น ดาวเทียม คอมพิวเตอร์ วิทยุ โทรทัศน์ และวีดิโอเทปมาใช้ในการเรียนการสอน ผู้วิจัยซึ่งมีหน้าที่การงานเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษานอกระบบเรียนให้กับทหารกองประจำการที่จัดในกองพันมณฑลทหารบกที่ 11 จึงทำให้ได้รับทราบข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานในเรื่องของการเรียนการสอน ตลอดจนปัญหาอุปสรรคและความก้าวหน้าในการเรียนของกลุ่มนักศึกษาทางไกลทหารกองประจำการตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาสำหรับทหารกองประจำการระดับมัธยมศึกษาตอนต้น วิธีเรียนทางไกล อย่างต่อเนื่อง ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะทำการศึกษาว่า นักศึกษาทางไกลทหารกองประจำการ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในกองพันมณฑลทหารบกที่ 11 ที่กำลังศึกษาอยู่ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายที่แตกต่างจากกลุ่มผู้เรียนทั่วไปทั้งสภาพของการดำเนินชีวิตประจำวันและสภาพแวดล้อมที่แตกต่างในเรื่องของการเรียนการสอนและการพบกลุ่มว่า มีการใช้สื่อการเรียนในการศึกษาหาความรู้อย่างไร ซึ่งผลจากการศึกษาจะทำให้ทราบว่าผู้เรียนที่เป็นทหารกองประจำการสามารถใช้สื่อการเรียนที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์ และก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการเรียนมากน้อยเพียงใด นอกจากนี้ยังจะได้ทราบถึงปัญหา อุปสรรค และความต้องการในเรื่องของการใช้สื่อการเรียนด้วย ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงในเรื่องของสื่อการเรียนการสอนทางไกลของกรมการศึกษานอกระบบ เพื่อให้สอดคล้องกับพฤติกรรมการใช้สื่อของนักศึกษาและครูประจำกลุ่ม ซึ่งจะส่งผลให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้นต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาและจัดอันดับการใช้สื่อการเรียนของนักศึกษาทางไกลทหารกองประจำการ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในกองพัฒนาพลทหารบกที่ 11 ในด้านการใช้สื่อสิ่งพิมพ์และการใช้สื่อโรตัททัศน์
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการใช้สื่อการเรียนของนักศึกษาทางไกล ทหารกองประจำการ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในกองพัฒนาพลทหารบกที่ 11 จำแนกตามตัวแปรสถานภาพสมรส สถานศึกษาเดิม และภูมิลำเนา
3. เพื่อรวบรวมปัญหาและข้อเสนอแนะในการใช้สื่อการเรียนของนักศึกษาทางไกล ทหารกองประจำการ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในกองพัฒนาพลทหารบกที่ 11 ในด้านการใช้สื่อสิ่งพิมพ์ ด้านการใช้สื่อโรตัททัศน์

ความสำคัญของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้จะทำให้ทราบถึงลักษณะการใช้สื่อการเรียนของนักศึกษาทางไกล ทหารกองประจำการ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในกองพัฒนาพลทหารบกที่ 11 ซึ่งสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาปรับปรุงการผลิตสื่อการเรียนการสอนการศึกษาทางไกลสำหรับทหารกองประจำการ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของกรมการศึกษานอกโรงเรียนในด้านต่าง ๆ กล่าวคือ ปรับปรุงตำราเรียน รายการวิทยุเพื่อการศึกษา และเป็นแนวทางในการจัดรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาและจัดบริการสื่อการเรียน สื่อเสริม และเอกสารสิ่งพิมพ์ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน สำหรับนักศึกษาทางไกล ทหารกองประจำการ ในกองพัฒนาพลทหารบกที่ 11 และหน่วยทหารทุกหน่วยที่ดำเนินการจัดการศึกษานอกโรงเรียน

1. ประชากร เป็นนักศึกษาทางไกลทหารกองประจำการ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในกองทัพนครทหารบกที่ 11 ที่ผ่านการลงทะเบียนเรียนเป็นนักศึกษาทางไกล ทหารกองประจำการ ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2540 จำนวน 11 กลุ่มการเรียน ซึ่งมีนักศึกษากลุ่มละ 50 คน รวมนักศึกษาทั้งสิ้น 550 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้มาโดยวิธีการดังนี้

2.1 เลือกใช้ร้อยละ 50 ของกลุ่มการเรียนประชากรทั้งหมด โดยเจาะจงเลือกกลุ่มลำดับที่เป็นเลขคี่ ได้แก่ กลุ่มที่ 1, 3, 5, 7, 9 และ 11 รวม 6 กลุ่มการเรียน

2.2 สุ่มนักศึกษาร้อยละ 25 จากนักศึกษาทั้งหมดใน 6 กลุ่มการเรียน ข้างต้น ได้กลุ่มตัวอย่าง 75 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา ประกอบด้วย

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง ที่นำมาใช้เป็นกรอบในการจำแนก เพื่อการวิเคราะห์ ซึ่งมีดังนี้

3.1.1 สถานภาพสมรส

- 1) โสด
- 2) สมรส

3.1.2 สถานศึกษาเดิมที่จบชั้นระดับประถม

- 1) ในระบบโรงเรียน
- 2) นอกโรงเรียน

3.1.3 ภูมิลำเนา

- 1) กรุงเทพมหานคร
- 2) ต่างจังหวัด

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ สภาพการใช้สื่อการเรียนของนักศึกษาทางไกล ทหารกองประจำการ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในกองทัพนครทหารบกที่ 11 ใน 2 ด้าน คือ

3.2.1 ด้านการใช้สื่อสิ่งพิมพ์

3.2.2 ด้านการใช้สื่อทัศน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. สื่อการเรียน หมายถึง สื่อต่าง ๆ ที่เป็นตัวกลางในการสร้างเสริมความรู้ ความคิด ความสามารถ ซึ่งนักศึกษาทางไกลทหารกองประจำการใช้เพื่อการศึกษาเล่าเรียน ในขณะที่เป็นนักศึกษา สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ได้ศึกษาเฉพาะสื่อการเรียนที่ผลิตโดยกรมการศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งแยกเป็น 2 ประเภท คือ

1.1 สื่อสิ่งพิมพ์ หมายถึง แบบเรียน แบบฝึกหัด และตารางออกอากาศ

1.2 สื่อโสตทัศน์ หมายถึง รายการวิทยุเพื่อการศึกษา เทปบันทึกเสียง รายการวิทยุเพื่อการศึกษา รายการโทรทัศน์การศึกษาผ่านดาวเทียม และเทปบันทึกภาพ รายการโทรทัศน์การศึกษาผ่านดาวเทียม

2. การใช้สื่อการเรียน หมายถึง ลักษณะการปฏิบัติของนักศึกษาทางไกล ทหารกองประจำการที่กระทำต่อสื่อการเรียนประเภทสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อโสตทัศน์ และการพบกลุ่ม ด้วยวิธีการต่าง ๆ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาการใช้สื่อการเรียนจากระดับการปฏิบัติต่อสื่อการเรียนของนักศึกษาทางไกลทหารกองประจำการ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในกองพันมณฑลทหารบกที่ 11 ใน 4 ระดับ ได้แก่ ปฏิบัติทุกครั้ง ปฏิบัติบางครั้ง ปฏิบัติน้อย และไม่ปฏิบัติตาม

3. ทหารกองประจำการ หมายถึง ชายไทยที่มีอายุ 21 ปีทุกคนที่ถูกเกณฑ์ให้เข้ารับราชการทหาร ซึ่งกำหนดระยะเวลา 2 ปี ตามพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. 2497 และในที่นี้หมายถึง ทหารกองประจำการที่รับราชการอยู่ในกองพันมณฑลทหารบกที่ 11

4. นักศึกษาทางไกลทหารกองประจำการ หมายถึง ทหารกองประจำการที่ขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกล ณ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน และในที่นี้ หมายถึง ทหารกองประจำการของกองพันมณฑลทหารบกที่ 11 ที่ขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษาทางไกล ทหารกองประจำการ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ณ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน กรุงเทพมหานคร 2 ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2540

5. กองพันมณฑลทหารบกที่ 11 หมายถึง เขตพื้นที่ความรับผิดชอบหน่วยหนึ่งในหลายหน่วยของกองทัพบกที่ดำเนินการจัดการศึกษาทางไกลให้กับทหารกองประจำการ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งครอบคลุมพื้นที่ในเขตกรุงเทพมหานคร และเขตปริมณฑล

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษา ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และนำเสนอตามหัวข้อดังนี้

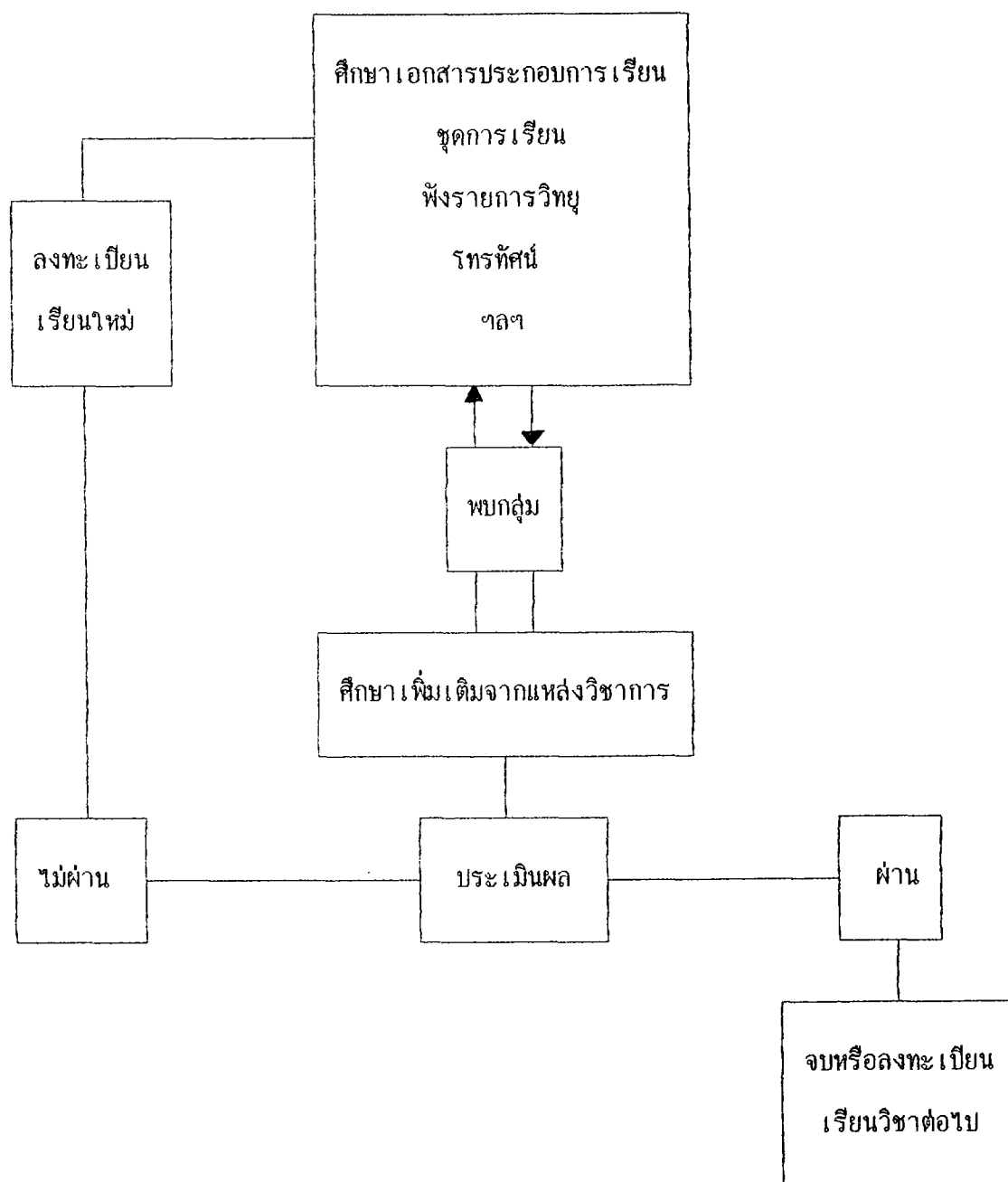
1. การศึกษาทางไกล
2. สื่อการเรียนวิธีเรียนทางไกลของกรมการศึกษานอกโรงเรียน
3. การจัดการศึกษานอกโรงเรียนสำหรับทหารในประเทศไทย
4. โครงการขยายโอกาสทางการศึกษาสำหรับทหารกองประจำการ
5. กองพัฒนาพลทหารบกที่ 11
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาทางไกล

นักการศึกษาได้ให้ความหมายของการศึกษาทางไกลไว้แตกต่างกันดังนี้ (นงคราญ วงษ์ศรี. 2535 : 8 ; อ้างอิงมาจาก วิจิตร รักศิริรัตน์. 2530 : 9) กล่าวว่า การศึกษาทางไกล คือ การศึกษาที่มีระยะทางระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน โดยที่ผู้เรียนกับผู้สอนอยู่คนละที่คนละทาง ไม่ว่าใกล้หรือไกล จึงจำเป็นที่จะต้องใช้สื่อหรือระบบวิธีที่ทาให้ผู้รู้สึกว่าใกล้ชิดหรือเสมือนใกล้ชิดซึ่งกันและกัน เขียวศรี วิวิธศิริ (2530 : 30) กล่าวว่า การศึกษาทางไกล หมายถึง การเรียนการสอนที่ผู้เรียนเรียนด้วยตนเองอย่างอิสระ และทำกิจกรรมโดยอาศัยสื่อทางไกลแบบต่าง ๆ

จากความหมายของการศึกษาทางไกลตามทัศนะที่นักการศึกษากล่าวข้างต้นพอสรุปได้ว่าการศึกษาทางไกล หมายถึง การศึกษาที่ผู้เรียนและผู้สอนอยู่ห่างไกลกัน โดยที่ผู้เรียนสามารถเรียนด้วยตนเองได้โดยอาศัยสื่อทางไกลแบบประสม การจัดการศึกษาทางไกลในประเทศไทยที่รู้จักกันดี ได้แก่ การศึกษาทางไกลระดับอุดมศึกษาของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช และ

การศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาในความรับผิดชอบของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งในระบบการศึกษาทางไกลนี้ การเรียนของผู้เรียนหรือนักศึกษาจะใช้วิธีเรียนแบบทางไกล

(แหล่งที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา. 2533 : 7)

ภาพประกอบ 1 แผนภูมิแสดงขั้นตอนการเรียนทางไกล

วิธีเรียนแบบทางไกล เป็นวิธีเรียนที่ผู้สอนกับผู้เรียนอยู่คนละแห่ง เหมาะสำหรับผู้เรียนที่มีภารกิจไม่มีเวลาเข้ามาเข้าชั้นเรียนได้ในกรณีที่ผู้เรียนอยู่ห่างไกลและอาศัยอยู่ในชนบท เมื่อลงทะเบียนกับสถานศึกษาหรือครูประจำกลุ่มแล้วก็สามารถศึกษาด้วยตนเองจากสื่อต่าง ๆ เช่น ตำราเรียน คู่มือ แบบฝึกหัด รายการวิทยุ เทปบันทึกเสียง และแบบฝึกหัดโต้ตอบทางไปรษณีย์ รวมทั้งรายการโทรทัศน์ นอกเหนือจากการเรียนแบบทางไกลของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ผู้เรียนจะต้อง "พบกลุ่ม" เพื่อทำกิจกรรมกลุ่มตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในหลักสูตรสัปดาห์ละ 1 ครั้ง ๆ ละไม่น้อยกว่า 3 ชั่วโมง หรืออาจจะจัดให้มีการพบกันตามเวลาที่เหมาะสมโดยมีจำนวนชั่วโมงที่พบกลุ่มไม่น้อยกว่าที่หลักสูตรในแต่ละระดับได้ระบุไว้ด้วย

ดังนั้นการศึกษาทางไกลจึงเป็นการศึกษาที่ยึดหลักการผสมผสานระหว่างสังคมการเรียนรู้และสังคมเทคโนโลยีทางการศึกษาเข้าด้วยกัน โดยการเรียนการสอนจะอาศัยสื่อการเรียนเป็นสิ่งสำคัญ การเรียนรู้ส่วนใหญ่จึงเกิดจากสื่อประสมที่ผู้เรียนใช้เรียนด้วยตนเองในเวลาและสถานที่ที่สะดวก (เชียรศรี วิวิธศิริ. 2530 : 30)

สื่อการเรียนวิธีเรียนทางไกลของกรมการศึกษานอกโรงเรียน

1. สื่อการเรียน

นักการศึกษาได้ให้ความหมายของสื่อการเรียนว่ามากมายดังนี้ ไชยยศ เรื่องสุวรรณ (2526 : 4) กล่าวว่า สื่อการเรียน หมายถึง สิ่งที่ใช้เป็นตัวกลางในกระบวนการจัดการเรียนการสอนหรือการสื่อสารในการเรียนการสอน เพื่อช่วยให้การเรียนการสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพสมจุดมุ่งหมาย เชียรศรี วิวิธศิริ (2530 : 64) กล่าวว่า สื่อการเรียน หมายถึง ตัวกลางหรือสิ่งต่าง ๆ ที่ใช้ในกระบวนการเรียนการสอน เพื่อใช้เป็นเครื่องมือหรือช่องทางสำหรับการถ่ายทอดความรู้ของครูถึงผู้เรียน และทำให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้ตามวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายที่วางไว้เป็นอย่างดี รัตนา พุ่มไพศาล (2528 : 5) กล่าวว่า สื่อการเรียน หมายถึง ตัวกลางที่ช่วยนำและถ่ายทอดความรู้จากครูผู้สอนหรือจากแหล่งความรู้ไปยังผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้ตามที่ตั้งไว้ในจุดมุ่งหมาย

จากความหมายของสื่อการเรียนตามทัศนะที่นักการศึกษาสาวมาข้างต้น พอสรุปได้ว่า สื่อการเรียน หมายถึง ตัวกลางที่ใช้ในกระบวนการเรียนการสอน เพื่อทำให้ผู้สอนและผู้เรียน เข้าใจสิ่งที่ถ่ายทอดซึ่งกันและกันได้ผลดีตรงตามจุดประสงค์ของการเรียนการสอน

สื่อการเรียนนับว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับสถาบันการศึกษาและสำหรับสังคมทั่วไป เนื่องจากสื่อการเรียนเป็นเครื่องมือในการถ่ายทอด เผยแพร่ความรู้ ความคิด ศิลปวิทยา เทคโนโลยี ความชำนาญ วัฒนธรรมจากครูผู้ให้ความรู้ หรือจากผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ชำนาญการไปยัง นักศึกษาผู้เรียน และประชาชนทั่วไป ทั้งในเมืองและในชนบท การใช้สื่อการเรียนที่เหมาะสม และกว้างขวางอย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยให้สามารถขยายโอกาสทางการศึกษาในด้านต่าง ๆ ให้ทั่วถึงยิ่งขึ้น และสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้รวดเร็วขึ้น (ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา. 2531 : 25)

2. ความสำคัญของสื่อการศึกษานอกระบบ

ความสำคัญของสื่อในการจัดการศึกษานอกระบบมี 3 ประการ ได้แก่

1) คุณค่าทางวิชาการ สื่อการศึกษานอกระบบทำให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์โดยตรง มีผลการเรียนที่ดีกว่าการไม่ใช้สื่อ ผู้เรียนจะเข้าใจความหมายได้กว้างขวาง ส่งเสริมความคิดและการแก้ปัญหาให้ประสบการณ์ที่เป็นจริง ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ถูกต้อง จดจำเรื่องราวต่าง ๆ ได้มาก และจำได้นาน รวมทั้งช่วยเพิ่มทักษะในการเรียนรู้ด้วย

2) คุณค่าทางด้านจิตวิทยา สื่อการศึกษานอกระบบทำให้ผู้เรียนเกิดความต้องการการเรียนรู้ในเรื่องต่าง ๆ ทำให้มีทัศนคติที่ถูกต้อง ทำให้ผู้เรียนเกิดความพอใจ

3) คุณค่าทางด้านเศรษฐกิจ สื่อการศึกษานอกระบบทำให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้มากและรวดเร็ว เป็นการประหยัดเวลา สามารถเอาชนะข้อจำกัดเกี่ยวกับสถานที่ เวลา และระยะทางได้ สื่อการศึกษานอกระบบสามารถส่งไปได้ทุกแห่งทั่วประเทศ เป็นการกระจายโอกาสและให้ความเป็นธรรมทางการศึกษา (รัตนา พุ่มไพศาล. 2528 : 12)

3. สื่อการเรียนวิธีเรียนทางไกล

สำหรับการจัดการศึกษานอกระบบสายสามัญของกรมการศึกษานอกระบบประเภทวิธีเรียนทางไกล สิ่งสำคัญที่จะทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์แก่ผู้เรียนก็คือ สื่อการเรียน ซึ่งสามารถแยกออกเป็น 3 พวกใหญ่ ๆ ดังนี้ (ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา. 2536 : 9)

3.1 สื่อสิ่งพิมพ์ ได้แก่

1) **แบบเรียน** เป็นแบบเรียนที่ใช้ตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ประกอบด้วย บทเรียน แบบฝึกหัด โดยผู้เรียนสามารถพิจารณาเลือกใช้ให้ตรงกับวิชาที่ลงทะเบียนในแต่ละภาคเรียน ส่วนใหญ่แบบเรียนจะกำหนดวัตถุประสงค์ ความมุ่งหมาย เนื้อหา การแนะนำหนังสืออ่านประกอบเพิ่มเติม และมีแบบฝึกหัดท้ายบทด้วย ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองโดยกำหนดเวลาในแต่ละภาคเรียนตั้งแต่เริ่มต้นจนจบบทเรียนนั้น ๆ ในระหว่างภาคเรียนจะกำหนดให้ผู้เรียนพบกลุ่มเพื่อนำปัญหาและอุปสรรคในการศึกษาบทเรียนและทำแบบฝึกหัดมาปรึกษาหารือกับครูประจำกลุ่ม พร้อมทั้งได้มีการอภิปรายแลกเปลี่ยนประสบการณ์ศึกษาด้วยตนเองร่วมกับผู้เรียนคนอื่น ๆ ในกลุ่มด้วย

2) **แบบฝึกหัด** เป็นแบบฝึกหัดซึ่งรวมอยู่กับแบบเรียนที่ใช้ตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน

3) **เอกสารเสริม** เป็นเอกสารเพิ่มเติมสำหรับค้นคว้าข้อมูลหรือข้อเท็จจริงที่เปลี่ยนแปลง โดยจัดทำขึ้นเพิ่มเติมหรือได้รับจากหน่วยงานเอกชนและหน่วยงานของรัฐ เอกสารเสริมนี้อาจส่งไปไว้ที่แหล่งความรู้หรือห้องสมุดประชาชน

4) **ชุดการเรียน** เป็นสื่อเอกสารที่ศึกษาได้ด้วยตนเอง และอาจมีสื่ออื่นประกอบด้วยก็ได้ เช่น เทปบันทึกเสียง เทปบันทึกภาพ เป็นต้น ซึ่งจะรวมอยู่ในชุดเดียวกัน ชุดการเรียนจะส่งผ่านครูประจำกลุ่ม ส่งทางไปรษณีย์ ส่งไปเก็บไว้ที่ศูนย์การเรียนให้ร้านค้าเป็นตัวแทนจำหน่าย หรือส่งผ่านครูอาสาสมัครเพื่อบริการแก่นักศึกษาต่อไป

5) **ตารางออกอากาศ** เป็นตารางที่แสดงเวลา วิชา เรื่องที่ส่งออกอากาศในรายการวิทยุหรือรายการโทรทัศน์ โดยแจ้งให้นักศึกษาตอนลงทะเบียน หรือตอนรับชุดการเรียน หรือติดประกาศไว้ที่แหล่งความรู้หรือห้องสมุดประชาชน

สื่อสิ่งพิมพ์ทุกชนิดที่กล่าวมาข้างต้นนี้ ล้วนเป็นสื่อที่สำคัญที่สุดในการทำให้การศึกษานอกโรงเรียนวิธีเรียนทางไกลทั้งจากคุณลักษณะเฉพาะของสื่อแต่ละประเภท และที่สำคัญที่สุด คือ เป็นสื่อป้องกันการลืมหนังสือที่ต้องใช้กันมาก และสะดวกที่สุดในการเสริมทักษะการอ่านเขียน ซึ่งเป็นพื้นฐานของการแสวงหาความรู้ในระดับสูงขึ้น (นงคราญ วงษ์ศรี. 2535 : 20)

3.2 สื่อวัสดุทัศน ๖ ได้แก่

1) รายการวิทยุเพื่อการศึกษา เป็นรายการวิทยุเพื่อการศึกษาสำหรับนักศึกษาทางไกล โดยจะออกอากาศทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย กรมประชาสัมพันธ์ ซึ่งมีสถานีเครือข่าย 11 สถานี รัศมีการรับฟังครอบคลุมพื้นที่ประมาณร้อยละ 90 ของประเทศไทย โดยจัดสรรเวลาออกอากาศสัปดาห์ละ 20 ชั่วโมง (ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา. 2539 : 8)

การฟังรายการวิทยุเพื่อการศึกษาเป็นหัวใจที่สำคัญหนึ่งในการเรียนการสอนแบบทางไกล รายการที่ออกอากาศส่วนใหญ่เป็นกรณีตัวอย่างเหตุการณ์ที่เป็นสภาพชีวิตจริงที่เกิดขึ้นในสังคม การออกอากาศได้ใช้วิทยุศึกษาในส่วนกลางโดยศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษาและในส่วนภูมิภาคได้ใช้สถานีวิทยุแห่งประเทศไทยเพื่อการศึกษา (เครือข่าย 2) และสถานีวิทยุในท้องถิ่น มีการจัดรายการเพื่อออกอากาศทุกสัปดาห์ ผู้เรียนสามารถทราบระยะเวลาและเนื้อหาที่ออกอากาศจากสถานศึกษาและครูประจำกลุ่มที่ดูแลอยู่

2) เทปบันทึกเสียงรายการวิทยุเพื่อการศึกษา เป็นเทปบันทึกเสียงที่บันทึกรายการวิทยุเพื่อการศึกษาทางไกล โดยส่งเทปบันทึกเสียงไปไว้ที่ศูนย์การเรียนหรือให้ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคบริการอัดสำเนาให้แก่นักศึกษาตามที่ต้องการ

3) รายการโทรทัศน์ศึกษา เป็นรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาสำหรับนักศึกษา ออกอากาศโดยใช้สถานีวิทยุและโทรทัศน์ช่อง 11 สัปดาห์ละ 15 ชั่วโมง โดยมีหมายว่าให้ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา กรมการศึกษานอกโรงเรียน เป็นศูนย์กลางในการผลิตรายการดังกล่าว (ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา. 2539 : 10)

4) เทปบันทึกภาพรายการโทรทัศน์ศึกษา (Video) เป็นเทปบันทึกภาพรายการโทรทัศน์ศึกษาหรือเทปบันทึกภาพอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาทั้งรายการที่ให้ความรู้และเสริมความรู้ โดยจะส่งไปไว้ที่ศูนย์การเรียนหรือจัดบริการหมุนเวียนไปตามศูนย์การเรียน โดยเจ้าหน้าที่ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด และอาจบริการอัดสำเนาโดยเจ้าหน้าที่ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาค

เทปบันทึกภาพรายการโทรทัศน์ศึกษานี้ มีบทบาทสำคัญในการทำให้การศึกษานอกโรงเรียน เนื่องจากความสะดวกรวดเร็วในการผลิต ไม่ว่าจะเป็นการให้ความรู้พื้นฐานและการศึกษาต่อเนื่อง การเพิ่มพูนทักษะอาชีพหรือการให้ข่าวสารข้อมูล เทปบันทึกภาพจะให้ทั้งภาพและเสียงบรรยายที่ผู้สนใจกิจกรรมการศึกษานอกระบบจะติดตามเรื่องราวต่าง ๆ ได้อย่างสะดวกสบาย การให้ความรู้เชิงทักษะทั้งคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ จะมีภาพประกอบ ทำให้ผู้สนใจสามารถติดตามทำความเข้าใจได้

5) สไลด์ (Slide) เป็นภาพนิ่งที่ใช้สร้างความรู้ความเข้าใจแก่นักศึกษา จะจัดหมุนเวียนไปตามกลุ่มผู้เรียนหรือจัดไว้ที่ครูประจำกลุ่ม เพราะสไลด์เป็นสื่อที่สามารถจัดทำประกอบเอกสารสิ่งพิมพ์ หรือเทปเสียงเพื่อใช้ในการสื่อสารถ่ายทอดความรู้

6) ชุดทดลอง/สาธิต เป็นอุปกรณ์ เครื่องมือ สารเคมีและ/หรือ สิ่งพิมพ์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในการทดลอง/สาธิตให้เกิดความรู้ความเข้าใจและทักษะในการเรียน วิชาต่าง ๆ โดยจะส่งไปไว้ที่ศูนย์การเรียนหรือหมุนเวียนไปตามกลุ่มผู้เรียนโดยเจ้าหน้าที่ศูนย์ การศึกษานอกโรงเรียนภาค หรือศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด

ในปัจจุบันการใช้สื่อวัสดุทัศนในการจัดการศึกษาวิธีเรียนทางไกลนั้น ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ มีหน้าที่ในการศึกษาค้นคว้า วิจัย ทดลอง พัฒนา ผลิต และ บริการสื่อวัสดุทัศนแก่กลุ่มเป้าหมายและนักศึกษาทางไกล ดังนั้นจะเห็นว่า การศึกษาทางวิทยุและไปรษณีย์จึงรู้จักกันในชื่อการศึกษาทางไกล ทั้งนี้เพื่อปรับปรุงโครงสร้างใหม่ในการใช้สื่อมวลชน เป็นสื่อประสม มีการนำเอาวิทยุ โทรทัศน์ และวีดิทัศน์ เข้ามาใช้ในการเรียนการสอนเพิ่มขึ้น

3.3 การพบกลุ่ม ผู้เรียนวิธีเรียนทางไกลต้องมาร่วมทำกิจกรรมกลุ่มเพื่อแก้ปัญหาเกี่ยวกับการเรียนซึ่งศึกษาจากแบบเรียน ฟังรายการวิทยุ และมาร่วมแก้ปัญหาโดยใช้กระบวนการคิดมาแก้ปัญหาและตัดสินใจร่วมกัน โดยมีครูประจำกลุ่มเป็นผู้ประสานงาน แนวทางการพบกลุ่ม มี 2 ประการ คือ เป็นการพบกลุ่มเพื่อการเรียนการสอน และการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ง)

จากรายละเอียดที่กล่าวมาแล้วข้างต้น จะเห็นว่าการเรียนวิธีเรียนทางไกลเป็นวิธีที่เหมาะสมแก่ผู้ที่มีภารกิจมากหรืออยู่ในชนบทห่างไกล ซึ่งไม่สามารถเรียนแบบในชั้นเรียนได้โดยผู้เรียนขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษาและลงทะเบียนเรียนที่ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด แล้วศึกษาแบบเรียน แบบฝึกหัด เอกสารต่าง ๆ ด้วยตนเอง ซึ่งรวมถึงการฟังบทเรียนทางวิทยุ การใช้วิดีโอเทปและการเข้าไปร่วมกิจกรรมพบกลุ่มตามที่กำหนด ดังนั้นการจัดการศึกษาวิธีเรียนทางไกลปัจจัยสำคัญที่จะทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์สูงสุดแก่ผู้เรียนก็คือ สื่อการเรียน ซึ่งจะเป็นตัวกลางที่จะช่วยทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เกิดแนวคิด และสามารถนำความรู้ต่าง ๆ ไปพัฒนาให้เกิดคุณภาพชีวิตที่ดี กล่าวได้ว่า สื่อการเรียน คือ หัวใจของการศึกษาทางไกล (นงคราญ วงษ์ศรี. 2535 : 24)

การจัดการศึกษานอกโรงเรียนสำหรับทหารในประเทศไทย

การจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญขั้นพื้นฐานสำหรับทหารแต่ละกองทัพบก มีดังนี้

กองบัญชาการทหารสูงสุด

การดำเนินงานด้านการศึกษานอกโรงเรียนของกองบัญชาการทหารสูงสุด โดยสำนักงานทหารพัฒนา ประกอบด้วยงานด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. การศึกษาสายสามัญ เป็นงานที่มุ่งจัดความไม่รู้หนังสือของทหารกองประจำการ เพราะในแต่ละปีจะมีทหารกองประจำการที่ไม่รู้หนังสือหรือลืมนักเรียนจำนวนหนึ่ง ทำให้เกิดปัญหาอุปสรรคในการฝึกอบรมและการปฏิบัติภารกิจตามหน้าที่ สำนักงานทหารพัฒนา กรบ.กลาง ได้ร่วมกับกรมการศึกษานอกโรงเรียน นำวิธีการจัดการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการมาจัดทำแผนการโดยมีแนวทางดำเนินการดังนี้

1) การฝึกอบรมครูการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ โครงการนี้มุ่งผลิตครูให้แก่เหล่าทัพ แต่เดิมใช้ชื่อหลักสูตรว่า "หลักสูตรครูสอนการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐาน"

ซึ่งดำเนินการเพียงให้ทหารกองประจำการที่ไม่รู้หนังสือมีความรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งเป็นการศึกษาภาคบังคับในยุคนั้น ต่อมาเมื่อการศึกษาภาคบังคับได้ขยายออกไปจนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จึงได้เตรียมการที่จะดำเนินการต่อไปจนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และต่อมาได้เข้าร่วมดำเนินการตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาซึ่งขยายออกไปถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และได้เปลี่ยนชื่อหลักสูตรใหม่เป็น "หลักสูตรครูการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ"

2) การจัดตั้งโรงเรียนการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐาน โครงการนี้มุ่งหมายให้ผู้ผ่านหลักสูตรครูการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญไปแล้ว ไปจัดตั้งโรงเรียนการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐานในหน่วยของตน

3) การอบรมฟื้นฟูนายทหารโครงการและครูสอนการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ โครงการนี้มุ่งหมายให้นายทหารโครงการและครูที่ดำเนินการอยู่ในโรงเรียนการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐานของหน่วยได้กลับเข้ามารับการอบรม ฟื้นฟูความรู้ทั้งในด้านวิชาการและเสริมประสบการณ์ในการทำงาน รวมทั้งเพื่อรับทราบความก้าวหน้า ตลอดจนปัญหาข้อขัดข้องต่าง ๆ ในการปฏิบัติงาน

2. การฝึกอบรมวิชาชีพ งานการฝึกอบรมวิชาชีพนี้มุ่งหมายให้ทหารประจำการ ทหารกองประจำการ สมาชิกกองทัพรทหารกองหนุน และราษฎรได้มีความรู้ ความชำนาญในด้านเกษตรกรรมแผนใหม่ และด้านการช่างอุตสาหกรรม จนสามารถนำไปประกอบอาชีพได้

3. การเผยแพร่ความรู้ทั่วไป เป็นภารกิจที่สำคัญอีกประการหนึ่ง ได้แก่ การให้ความรู้ อันเป็นประโยชน์ เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น อันจะมีผลไปถึงการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศด้วย กลุ่มเป้าหมายในการดำเนินการ ได้แก่ ทหารประจำการ ทหารกองประจำการ สมาชิกกองทัพร ทหารกองหนุน และประชาชนทั่วไป

4. การเผยแพร่ความรู้ทั่วไปทางเอกสารและทางวิทยุกระจายเสียง สำนักงานทหารพัฒนา กรป.กลาง ได้จัดทำเอกสารเผยแพร่ความรู้แก่หน่วยทหารทั้ง 3 เหล่าทัพ และการเผยแพร่ความรู้ทางสถานีวิทยุกระจายเสียงเพื่อขยายขอบเขตการเผยแพร่ความรู้ให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

5. การสนับสนุนศูนย์ศิลปาชีพพิเศษของมูลนิธิศิลปาชีพพิเศษในพระบรมราชูปถัมภ์

6. การส่งเสริมและพัฒนาเยาวชน โครงการนี้มุ่งดำเนินการต่อเยาวชน ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค แต่เป้าหมายหลักจะมุ่งต่อเยาวชนในส่วนภูมิภาค ที่อยู่ในท้องถิ่นทุรกันดาร ซึ่งส่วนใหญ่จะมีฐานะยากจนไม่มีโอกาสศึกษาต่อ

7. โครงการฝึกอบรมวิชาชีพพระยະทวิภาติ เป็นโครงการร่วมระหว่าง กรบ.กลาง โดยสำนักงานทหารพัฒนา กรบ.กลาง กับสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ความมุ่งหมายเพื่อรับสมัครทหารกองหนุนที่เพิ่งปลดจากทหารกองประจำการที่มีพื้นฐานความรู้ 2 ระดับ คือ ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 จะเข้ารับการฝึกอบรมจากวิทยาลัยเทคนิคต่าง ๆ ระยะเวลา 3 ปี เมื่อผ่านการฝึกอบรมแล้วจะบรรจุให้เข้าทำงานในสถานประกอบการอีกระดับหนึ่ง การจัดการศึกษานอกระบบเรียนตั้งแต่ปี พ.ศ.2518 เป็นต้นมา จนถึงปัจจุบันมีหลายหน่วยงานของทหารที่ดำเนินการ แต่ที่ปรากฏชัดเจนมี 2 หน่วยงาน โดยสำนักงานทหารพัฒนาเป็นหน่วยประสานงาน ซึ่งแต่ละหน่วยงานกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบดังนี้

1. สำนักงานทหารพัฒนา (สทพ.) กรบ.กลาง กองบัญชาการทหารสูงสุด ได้รับมอบภารกิจให้เป็นหน่วยงานกลางในการประสานการปฏิบัติระหว่างหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องกับเหล่าทัพ โดยรับผิดชอบในเรื่องต่อไปนี้

1) ผลิตครูให้แก่หน่วยทหารด้วยการเปิดการศึกษาหลักสูตรครูสาขาวิชาการต่าง ๆ แก่เจ้าหน้าที่ของ ทบ. ทร. ทอ. และหน่วยงานใน บก.ทหารสูงสุดตามความจำเป็น

2) จัดชุดฝึกวิชาชีพและชุดเผยแพร่ความรู้ทั่วไป สำหรับฝึกอบรมทหารกองประจำการ ณ ที่ตั้งหน่วยทหารเพื่อเสริมการฝึกอบรมของหน่วยทหารที่ดำเนินการเองหรือตามที่หน่วยร้องมา

3) ส่งเสริมและสนับสนุนให้หน่วยทหารเปิดหลักสูตรการศึกษาให้แก่กลุ่มเป้าหมายของเหล่าทัพ ทั้งในด้านวิชาสายสามัญ สายอาชีพ และความรู้ทั่วไป

4) ส่งเสริมและสนับสนุนให้หน่วยทหารใช้ทรัพยากรที่ยังมิได้ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

5) ร่วมสถาบันวิชาการต่าง ๆ เพื่อจัดการศึกษาให้แก่กลุ่มเป้าหมายของเหล่าทัพ

6) จัดทำคู่มือและเอกสารแจกจ่ายหน่วยทหาร สำหรับเป็นเครื่องมือการศึกษา รวมทั้งออกวารสารเพื่อส่งเสริมความรู้วิชาต่าง ๆ ที่จำเป็น

7) ส่งเสริมและสนับสนุนให้เหล่าทัพจัดตั้งศูนย์ฝึกวิชาชีพขึ้นเองในสาขาเกษตรกรรม อุตสาหกรรม และการบริการข่าวสารข้อมูล

8) ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเปิดการฝึกวิชาชีพให้แก่กลุ่มเป้าหมายของเหล่าทัพ

2. เหล่าทัพต่าง ๆ ได้แก่ ทบ. ทร. ทอ. และหน่วยใน บก.ทหารสูงสุด ซึ่งรับผิดชอบในเรื่อง

1) จัดให้กลุ่มเป้าหมายของเหล่าทัพ ได้รับการศึกษาในด้านวิชาการทั้งสายสามัญ สายอาชีพ และความรู้ทั่วไป โดยให้หน่วยต้นสังกัดดำเนินการเองหรือขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น

2) ให้หน่วยทหารพิจารณาและริเริ่มใช้ทรัพยากรที่ยังมิได้ใช้ เช่น ที่ดินว่างเปล่าให้เกิดประโยชน์และเกิดผลิตผลเท่าที่สถานภาพของหน่วยจะอำนวยให้ โดยมีความมุ่งหมายเพื่อเป็นตัวอย่างในการฝึกอบรมวิชาชีพเป็นสำคัญ

3) ให้หน่วยทหารในระดับกองพันหรือเทียบเท่า พิจารณาแต่งตั้งเจ้าหน้าที่รับผิดชอบด้านการพัฒนาทหารขึ้นภายในหน่วย และให้พิจารณาปรับปรุงอัตราการจัดให้มีเจ้าหน้าที่ดังกล่าวเป็นอัตราประจำในโอกาสต่อไป

4) ให้เหล่าทัพหรือระดับกองทัพนาค พิจารณาจัดตั้งศูนย์ฝึกวิชาชีพขึ้นตามสาขาอาชีพที่เหมาะสมแก่สภาพท้องถิ่น

ในปี พ.ศ. 2521 กรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการร่วมมือกับสำนักงานทหารพัฒนา กรป.กลาง บก.ทหารสูงสุด ได้เปิดห้องเรียนทดลองสอนการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จขึ้นครั้งแรก 4 แห่ง ได้แก่ ศูนย์การทหารปืนใหญ่ลพบุรี ศูนย์การทหารราบปรามบุรี กองบิน 4 ตาก และโรงเรียนพลทหารเรือสัตหีบ โดยมีความมุ่งหมายดังนี้

1. ให้ทหารที่ขาดโอกาสได้เรียนวิชาสามัญ
2. ให้ทหารได้มีโอกาสศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม

3. ำห้ทหารได้รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
4. ำห้ทหารได้รู้จักรับปรุงตนเองเพื่อยกระดับตนเองให้สูงขึ้น
5. ำห้ทหารได้รู้จักรักษาวัฒนธรรมของชาติและส่งเสริมความมั่นคงของชาติ
6. ำห้ทหารเป็นคนดีมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่
7. ำห้ทหารเป็นผู้นำในสังคมและภูมิภาคของตนเองเพื่อเป็นพลังในการพัฒนาประเทศ

ต่อมาได้ขยายการให้บริการแก่ข้าราชการไม่รู้หนังสือ การจัดการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ
ขั้นพื้นฐาน การจัดการศึกษาสายสามัญ และการจัดการศึกษาสายอาชีพ ออกไปอย่างกว้างขวาง
และมีการพัฒนามาเป็นลำดับ

กองทัพบก

ในการส่งเสริมให้บุคคลไม่รู้หนังสือหรือไม่มีวุฒิการศึกษาได้รู้หนังสือหรือมีวุฒิการศึกษา
จบชั้นประถมศึกษา กองทัพบกได้วางระเบียบการจัดการศึกษาผู้ใหญ่แก่ทหารขึ้นในปี พ.ศ. 2495
ซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้

1. ำห้หน่วยขึ้นตรงกองทัพบกจัดำให้มีการดำเนินการสอนตามหลักสูตรประมวลการสอน
ผู้ใหญ่ของกระทรวงศึกษาธิการ โดยมุ่งหมายให้ได้รับใบรับรองหรือประกาศนียบัตรจากกระทรวง
ศึกษาธิการ
2. หนังสือเรียนให้ใช้หนังสือแบบเรียนสำหรับผู้ใหญ่ประเภทมูลฐานของกระทรวง
ศึกษาธิการ
3. ำห้ผู้บังคับบัญชาพิจารณากำหนดเวลาเรียนตามตารางการสอนผู้ใหญ่ของกระทรวง
ศึกษาธิการ ประเภทสัปดาห์ละ 3 วัน เป็นหลัก โดยมีให้ขัดแย้งต่อการฝึกตามปกติของหน่วยนั้น ๆ
และพยายามใช้เวลานอกราชการตามปกติทำการสอนด้วย
4. เมื่อสอนจบหลักสูตรแต่ละภาคการศึกษาแล้ว ำห้หน่วยจัดตั้งกรรมการขึ้นคณะหนึ่ง
โดยมีนายทหารชั้นสัญญาบัตรเป็นกรรมการ ดำเนินการสอบความรู้ตามระเบียบการสอบไล่ตาม
หลักสูตรและประมวลการสอนผู้ใหญ่ของกระทรวงศึกษาธิการ และเสนอผลสอบไล่ไปยังกระทรวง

ศึกษาริการ แล้วรายงานให้กองทัพบกทราบภายใน 1 เดือน ผู้ที่สอบตกคงให้รับการสอบต่อไป และสมทบความรู้ในโอกาสที่เห็นสมควร

5. การขอรับใบรับรองหรือประกาศนียบัตรนั้น ให้หน่วยส่งรายชื่อผู้สมควรได้รับบัญชี แสดงผลการสอบได้ โดยคัดรายละเอียดรายงานการสอบได้จากทะเบียนนักศึกษาผู้ใหญ่ และมี นายทหารสัญญาบัตรรับรองส่งไปยังกระทรวงศึกษาธิการ

6. สำหรับหน่วยที่มีคนงานและกรรมกรอยู่ ให้ปฏิบัติโดยอนุโลมเช่นเดียวกับหน่วยทหาร สำหรับการฝึกวิชาชีพอของทหารกองประจำการ ทหารประจำการสมาชิกกองคักรทหาร กองหนุน และราษฎรหน่วยงานของทหารพัฒนา ได้ทำการฝึกให้มีความรู้ ความชำนาญ ในเรื่อง การเกษตรกรรมแผนใหม่ และงานช่างฝีมือต่าง ๆ จนสามารถไปประกอบอาชีพได้

กองทัพอเรือ

ในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลที่รับราชการทหารกองทัพอเรือ ได้ออกระเบียบว่าด้วยการจัดการศึกษาทหารที่ไม่รู้หนังสือไทยขึ้น ในปี พ.ศ. 2490 โดยมีสาระสำคัญดังนี้

1. ให้หน่วยต่าง ๆ ส่งรายชื่อและจำนวนผู้ไม่รู้หนังสือไทยไปยังกรมยุทธศึกษาทหารเรือ ทุกปีในโอกาสแรกที่รับทหารใหม่

2. ให้หน่วยต่าง ๆ ดำเนินการสอนอนุโลมตามหลักสูตรและประมวลการศึกษาผู้ใหญ่ของกระทรวงศึกษาธิการ โดยมุ่งหนักไปในทางให้อ่านออกเขียนได้เป็นสำคัญให้เสร็จสิ้นภายใน 1 ปี

3. ให้ผู้บังคับบัญชาพิจารณากำหนดเวลาเรียนประจำวัน ตามที่เห็นสมควร โดยมีได้จัดแจ้งต่อการฝึกหัดศึกษาตามปกติของหน่วย

4. เมื่อเสร็จการศึกษาแล้ว ให้หน่วยที่ขึ้นตรงต่อกองทัพอเรือตั้งกรรมการดำเนินการสอบความรู้ และให้เสนอผลของการสอบให้กรมยุทธการทหารเรือภายในวันที่ 31 มีนาคม ถ้ามีผู้สอบตก ให้สมทบเข้ารับการศึกษานปีต่อไป

5. ให้กรมยุทธการทหารเรือ เป็นเจ้าหน้าที่รวบรวมผลการศึกษาของหน่วยต่าง ๆ และจัดทำสถิติเรื่องการศึกษาของทหารที่ไม่รู้หนังสือไทยนี้ไว้เป็นหลักสูตร

ผลการดำเนินงานที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน กองทัพเรือได้แยกประเภทการจัดการศึกษาออกเป็น 3 ลักษณะดังนี้

1. โรงเรียนการศึกษาผู้ใหญ่แบบมูลฐาน ได้เปิดสอนหนังสือให้แก่ทหารกองประจำการที่ไม่รู้หนังสือไทยตามระเบียบกองทัพเรือที่ 29 เมื่อเดือนตุลาคม 2490 เป็นต้นมา โดยมุ่งเน้นให้อ่านออกเขียนได้เป็นสำคัญ โดยให้ดำเนินการสอนจบหลักสูตรภายใน 1 ปี

ต่อมาในปี พ.ศ. 2495 ได้เริ่มปรับปรุงและดำเนินการสอนตามหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่ของกระทรวงศึกษาธิการ โดยแบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ ระดับที่ 1 เทียบเท่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 กับระดับที่ 2 เทียบเท่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ผู้ที่ผ่านหลักสูตรในระดับที่ 2 จะได้รับประกาศนียบัตรเทียบเท่าชั้นประถมศึกษาตอนต้นของกระทรวงศึกษาธิการ โดยให้หลักสูตรการเรียน 12 สัปดาห์ วิธีการเรียนการสอน ได้จัดครูผู้สอนจากทหารกองประจำการที่มีวุฒิกู จำนวน 8 นาย เป็นผู้สอน และจัดนายทหารเป็นผู้ดูแลการสอน

2. โรงเรียนการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ได้ทำการเปิดสอนต่อเนื่องจากโรงเรียนการศึกษาผู้ใหญ่แบบมูลฐาน โดยทำพิธีเปิดการศึกษาแบบเบ็ดเสร็จ เมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม 2521 และเริ่มทำการสอนทหารพลัดที่ 1/21 ในวันที่ 8 พฤษภาคม 2521 จนถึงปัจจุบันนี้มีทหารเข้ารับการศึกษารวมทั้งสิ้น 5,940 นาย (นับถึงพลัดที่ 3/36)

3. การดำเนินงานตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น กองทัพเรือให้การสนับสนุนทหารกองประจำการที่มีความรู้ระดับประถมศึกษาปีที่ 6 และเทียบเท่าเข้ารับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น อันเป็นการจัดการศึกษาต่อเนื่องให้กับทหารกองประจำการ โดยรับทหารกองประจำการจาก ศพท.ยศ.ทร. โรงเรียนชุมพลฯ ยศ.ทร. และ ร้อย รบก.ที่ 6 นย. เข้ารับการศึกษารวมโดยเริ่มรับสมัครตั้งแต่ภาคเรียนที่ 1/2535 และเริ่มเปิดทำการสอนตั้งแต่วันที่ 20 พฤษภาคม 2535 มีจำนวนนักศึกษาดังนี้ ภาคเรียนที่ 1/2535 (พฤษภาคม 2535 - กันยายน 2535) จำนวน 37 นาย ภาคเรียนที่ 2/2535 (พฤศจิกายน 2535 - มีนาคม 2536) จำนวน 6 นาย (สมทบเรียนร่วมกับ นย.) ภาคเรียนที่ 1/2536 (พฤษภาคม 2536 - กันยายน 2536) ไม่มีนักศึกษามาสมัคร ภาคเรียนที่ 2/2536 (พฤศจิกายน 2536 - มีนาคม 2537) จำนวน 6 นาย (สมทบเรียนร่วมกับ กพร.)

ในส่วนของการฝึกทักษะวิชาชีพสำหรับทหารเรือ ซึ่งต้องออกฝึกในเรือเป็นระยะเวลานาน การดำเนินงานด้านนี้จึงเป็นงานรองจากการให้ความรู้ขั้นพื้นฐาน

กองทัพอากาศ

ด้วยบุคคลที่ทางราชการเรียกเข้ารับราชการเป็นพลทหารกองประจำการ ปีหนึ่งมีผู้ที่ไม่รู้หนังสืออยู่เป็นจำนวนไม่น้อย ดังนั้นเพื่อสนับสนุนนโยบายของรัฐบาลในเรื่องการจัดการศึกษาผู้ใหญ่ และเพื่อให้การจัดการศึกษาแก่ทหารที่ไม่รู้หนังสือบรรลุผลสมความมุ่งหมายของทางราชการยิ่งขึ้น จึงให้ยกเลิกระเบียบกองทัพอากาศ ปี พ.ศ. 2485 และให้ปฏิบัติตามคำสั่งหม่อม พ.ศ. 2500 ดังมีสาระสำคัญดังนี้

1. ให้หน่วยขึ้นตรงต่อผู้บัญชาการทหารอากาศ ส่งรายชื่อทหารใหม่ที่มีความรู้ต่ำกว่า ป.4 มายังกองบัญชาการกองทัพอากาศภายใน 30 วัน
2. ให้หน่วยมีหน้าที่รับผิดชอบการฝึกอบรมพลทหารกองประจำการดำเนินการสอนทหารที่ยังไม่รู้หนังสืออย่างน้อย มีความมุ่งหมายให้อ่านออกและเขียนได้ภายใน 1 ปี
3. เมื่อสอนจบหลักสูตรแต่ละภาค ให้หน่วยขึ้นตรงต่อผู้บัญชาการทหารอากาศเฉพาะอากาศโยธิน ให้เป็นหน้าที่ของผู้บังคับการกองบินน้อย ตั้งกรรมการโดยมีนายทหารสัญญาบัตรเป็นประธานทำการสอบความรู้ แล้วเสนอผลการสอบและผลการดำเนินการมายังกองบัญชาการกองทัพอากาศภายใน 30 วัน นับจากเสร็จสิ้นการสอบ ผู้ที่สอบตกให้ได้รับการศึกษาตามหลักสูตรเดิมต่อไป และสอบความรู้ใหม่ในโอกาสที่เห็นสมควร

สำหรับการจัดการศึกษาสายอาชีพ กองอาชีวศึกษากระทรวงศึกษาธิการ กรมสวัสดิการทหารอากาศ มีหน้าที่ในการจัดหางานและวิทยาการฝึกอบรมความรู้ด้านอาชีพให้แก่ทหารและครอบครัว เพื่อให้มีอาชีพเสริมและมีรายได้เพิ่มขึ้น อีกทั้งยังเป็นการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ทั้งนี้ได้ประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ร่วมกับการศึกษานอกโรงเรียนในหลักสูตรดัดผม เสริมสวย จัดกลุ่มสนใจและดำเนินการฝึกอบรมหลักสูตรวิชา เกษตรกรรม ช่างอุตสาหกรรม สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

โครงการขยายโอกาสทางการศึกษาสำหรับทหารกองประจำการ

โครงการขยายโอกาสทางการศึกษา สำหรับทหารกองประจำการหลักสูตรการศึกษา
นอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2530 มีรายละเอียดดังนี้

1. ความเป็นมา

เหตุผลและความจำเป็นของรัฐบาล โดยกระทรวงศึกษาธิการ จะต้องเร่งรัดการขยาย
โอกาสทางการศึกษานั้นเป็นผลสืบเนื่องมาจากความก้าวหน้าทางด้านสังคม เศรษฐกิจ อุตสาหกรรม
และเทคโนโลยี เจริญรุดหน้าไปอย่างรวดเร็ว และเป็นที่คาดหมายกันว่า อีกไม่นานประเทศไทย
จะต้องเปลี่ยนโฉมหน้าจากประเทศสังคมเกษตรไปสู่สังคมอุตสาหกรรมอย่างแน่นอน จึงต้องเตรียม
บุคลากรให้พร้อม เพื่อเตรียมรับกับความเจริญก้าวหน้าดังกล่าวที่เกิดขึ้น รัฐบาลได้มอบหมายให้
กระทรวงศึกษาธิการจัดทำโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขึ้นโดยเร่งเร้ากระตุ้นให้ผู้ที่ยัง
จบชั้นประถมปีที่ 6 ไปแล้ว ได้มีโอกาสศึกษาต่อทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียน (ทวีป อภิสัทธ.
2534 : 4 - 5) และเริ่มดำเนินการตามโครงการเมื่อวันที่ 27 ตุลาคม 2532 มอบหมายให้
กรมการศึกษานอกโรงเรียนเป็นแกนกลางในการดำเนินการขยายโอกาสในการจัดการเรียนการ
สอนตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2530 หรือหลักสูตร
อื่นใดที่จะพัฒนาขึ้น และเทียบเท่าระดับมัธยมศึกษาตอนต้นให้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น รวมทั้งการ
จัดฝึกวิชาชีพในระดับที่สูงกว่าระดับประถม โดยให้กรมการศึกษานอกโรงเรียนประสานงานกับ
กรมและหน่วยงานที่สามารถดำเนินการในเรื่องนี้ได้ และให้รีบดำเนินการได้ตั้งแต่ปีการศึกษา
2532 เป็นต้นไป (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2535 : 1)

เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงของโลกหลังสงครามเย็น รัฐบาลจึงกำหนด
นโยบายในการพัฒนากองทัพตามทัศนคติใหม่ คือ

1) ปรับปรุงโครงสร้างกองทัพให้มีขนาดเล็กกระทัดรัดแต่มีกำลังพลที่เข้มแข็งและอาวุธ
ยุทโธปกรณ์ที่ทันสมัย เพื่อเป็นหลักประกันในการรักษาเอกราชอธิปไตย และผลประโยชน์ของชาติ

- 2) ปรับปรุงระบบกำลังสำรอง และการเรียกเกณฑ์ทหารให้เหมาะสมกับสถานการณ์ใหม่ ขณะเดียวกันจะส่งเสริมให้มีการร่วมมือในด้านการทหารกับมิตรประเทศให้มากขึ้น
- 3) ปรับปรุงหลักสูตรของสถาบันการศึกษาของทหารทั้งระบบให้สอดคล้องกับความต้องการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง
- 4) ส่งเสริมการพัฒนาบทบาทของกองทัพ ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ รวมทั้งการปกป้องผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ ทั้งทางบกและทางทะเล
- 5) บำรุงขวัญและกำลังใจของทหารชั้นผู้น้อยด้วยการปรับปรุงสวัสดิการ และจัดให้มีการฝึกวิชาชีพมากขึ้น เพื่อการรองรับการประกอบอาชีพเมื่อออกจากประจำการ

ต่อมาในวันที่ 30 กรกฎาคม 2534 กรมการศึกษานอกโรงเรียนและกองทัพ จึงได้กำหนดกรอบแนวนโยบายในการจัดโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาไว้ คือ "การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาคุณภาพของทหารกองประจำการในกองทัพบกที่มีคุณภาพชีวิตที่ดี และเป็นหลักสำคัญในการส่งเสริมและพัฒนากองประกอบระบอบประชาธิปไตย ดังนั้นทหารกองประจำการทุกคนที่เรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มาแล้ว ควรศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ระหว่างเข้าประจำการในกองทัพบก โดยมีให้เกิดผลกระทบต่อภารกิจหลักของกองทัพบก" (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2535 : 2)

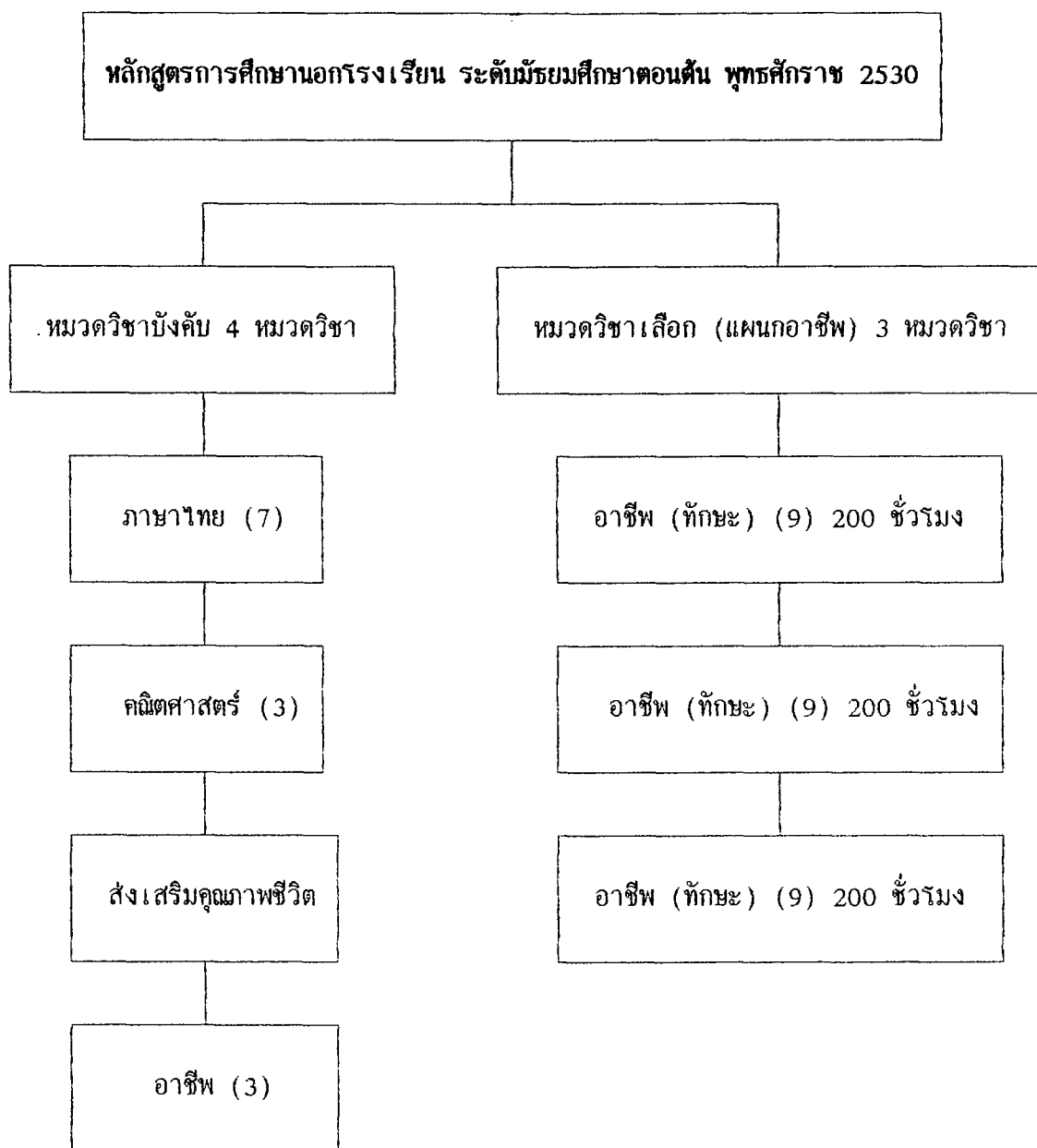
ดังนั้นเพื่อสนองตอบนโยบายดังกล่าวข้างต้น กระทรวงกลาโหมจึงมอบหมายให้สำนักงานทหารพัฒนา กองอำนวยการกลางรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ กองบัญชาการทหารสูงสุด ประสานกับกรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ ดำเนินการขยายโอกาสทางการศึกษาสำหรับทหารกองประจำการที่เรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มาแล้วในสามเหล่าทัพ ให้สามารถศึกษาต่อเพิ่มเติมในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคนของประเทศและสอดคล้องกับความเจริญของสังคมเป็นอย่างดี

2. วิธีดำเนินการ

สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ได้แก่ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาค ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด และศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร และหน่วยทหารในพื้นที่

3. หลักสูตรสำหรับทหารกองประจำการ

หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2530 สำหรับทหารกองประจำการ เป็นหลักสูตรต่อเนื่องจากหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับประถมศึกษา การศึกษาระดับนี้มุ่งส่งเสริมให้ผู้ที่ต้องการศึกษาหาความรู้แต่พลาดโอกาสที่จะศึกษาต่อในระบบโรงเรียน ได้มีโอกาสศึกษาหาความรู้ ฝึกทักษะ และปลูกฝังเจตคติที่จำเป็นในการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพได้เท่าเทียมกับผู้อื่น สามารถปฏิบัติงานให้ดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขตามสมควรแก่โอกาส

ภาพประกอบ 2 โครงสร้างหลักสูตรการศึกษานอกระบบ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ที่ใช้กับ
 นักศึกษาที่เป็นทหารกองประจำการ (ทหารเกณฑ์) ของทุกเหล่าทัพ

4. แผนการเรียน

นักศึกษาทหารกองประจำการ สังกัดกองทัพบกที่สมัครเรียนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2530 สามารถดำเนินแผนการเรียนและลงทะเบียนเรียนตามผลัดที่เข้ามาประจำการที่กองทัพบก อยู่ 2 แผน ดังต่อไปนี้ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2534 : 6)

แผนการเรียนสำหรับทหารกองประจำการ ผลัด 1

6 เดือนแรก พ.ค. - ต.ค.	ภาคเรียนที่ 1 พ.ย. - มี.ค. 5 เดือน	ภาคเรียนที่ 2 พ.ค. - ต.ค. 6 เดือน	ภาคเรียนที่ 3 พ.ย. - มี.ค. 5 เดือน
ฝึกวิชาทหาร	ส่งเสริมคุณภาพชีวิต ภาษาไทย	คณิตศาสตร์ หมวดวิชาอาชีพ (บังคับ)	เทียบโอน พบกลุ่ม ขอจบหลักสูตร

แผนการเรียนสำหรับทหารกองประจำการ ผลัด 2

6 เดือนแรก พ.ย. - เม.ย.	ภาคเรียนที่ 1 พ.ค. - ต.ค. 6 เดือน	ภาคเรียนที่ 2 พ.ย. - มี.ค. 5 เดือน	ภาคเรียนที่ 3 พ.ค. - ต.ค. 6 เดือน
ฝึกวิชาทหาร	ส่งเสริมคุณภาพชีวิต ภาษาไทย	คณิตศาสตร์ หมวดวิชาอาชีพ (บังคับ)	เทียบโอน พบกลุ่ม ขอจบหลักสูตร

หมายเหตุ แผนการเรียนทุกแผนต้องมีการเทียบโอนผลการเรียนจึงจะจบได้ก่อน 4 ภาคเรียน
ที่มา : กองทัพบกที่ 1. 2534.

ภาพประกอบ 3 แผนการเรียนสำหรับทหารกองประจำการ

5. สื่อการเรียนการสอน

ในการเรียนการสอนทางไกลของทหารกองประจำการต้องศึกษาด้วยตนเอง ซึ่งใช้สื่อการเรียนซึ่งสามารถแยกออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ

- 1) สื่อสิ่งพิมพ์หรือสื่อหลัก ได้แก่ สื่อแบบเรียน รายการวิทยุ และครูประจำกลุ่ม
- 2) สื่อวัสดุทัศนหรือสื่อเสริม มีหลายรูปแบบ เช่น ชุดการเรียน รายการวิทยุ

โทรทัศน์ วีดิโอ เทปบันทึกเสียง เอกสารแผ่นพับ แผ่นปลิว หนังสือ วารสาร ฯลฯ

6. เกณฑ์การจบหลักสูตร

ผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2530 จะต้องผ่านเกณฑ์ดังนี้

- 1) สอบได้หมวดวิชาบังคับ 4 หมวดวิชา
- 2) สอบได้หมวดวิชาเลือกไม่น้อยกว่า 3 หมวดวิชา
- 3) ต้องผ่านเกณฑ์การพบกลุ่มและกิจกรรมการพบกลุ่มตามเกณฑ์ของแต่ละวิธี

เรียนกำหนด

- 4) ต้องใช้เวลาเรียนไม่น้อยกว่า 2 ปี (4 ภาคเรียน) ยกเว้นกรณีที่มีการเทียบโอนผลการเรียน สามารถจบได้ก่อนกำหนด

7. ผลของการใช้หลักสูตร

- 1) ผู้เรียนได้เรียนจากสถานที่เป็นจริงในชีวิต สังคม อีกทั้งเกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตของตน สามารถนำแนวความคิด กระบวนการเรียนรู้ที่ได้รับไปใช้ในชีวิตปัจจุบัน และวางแผนดำเนินชีวิตในอนาคตอีกด้วย

- 2) ผู้เรียนได้ใช้ความสามารถ ประสบการณ์ที่ตนมีอยู่ทั้งสายสามัญ สายอาชีพ และความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์อื่นใด มาเทียบโอนผลการเรียนตามเกณฑ์ที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนกำหนด ช่วยทำให้ผู้เรียนมีความภาคภูมิใจในความสามารถ ประสบการณ์ของตน

อีกทั้งเกิดแรงจูงใจให้ไปศึกษา กระทั่งหรืออื่น เห็นประโยชน์ที่จะได้นำความรู้ไปใช้จริง เมื่อผู้เรียนยังมีความสามารถประสบการณ์มากก็สามารถเรียนจบได้เร็ว ซึ่งตรงกับความต้องการของผู้ใหญ่

3) ผู้เรียนมีโอกาสดวงแนวทางที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิตและพัฒนาอาชีพได้เหมาะสมกับสภาพของตน ซึ่งจะส่งผลให้เศรษฐกิจของผู้เรียนเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี

4) ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนได้หลายวิธีเรียนในแต่ละภาคเรียนโดยไม่ซ้ำหมวดวิชากัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสามารถ ความถนัดของตน ในขณะที่เรียนก็ใช้เวลาส่วนหนึ่งทำงานประกอบอาชีพไปด้วย

กองพัฒนผลทหารบกที่ 11

ความเป็นมา กองพัฒนผลทหารบกที่ 11 เดิมคือกองพันบริการมณฑลทหารบกที่ 1 ได้จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 16 ตุลาคม 2507 ต่อมาได้เปลี่ยนนามหน่วยมาเป็น กองพัฒนผลทหารบกที่ 11 ตั้งแต่วันที่ 26 เมษายน 2534 ปัจจุบัน พ.ศ.2540 ผู้บัญชาการมณฑลทหารบกที่ 11 คือ พลตรี มนต์รี รัตนศาสตร์พิบูลย์ และผู้บังคับกองพัฒนผลทหารบกที่ 11 คือ พันเอกยศนันท์ หรั่งเจริญ กองพัฒนผลทหารบกที่ 11 ประกอบด้วย กองบังคับกองพัน กองร้อยกองบังคับการ และ 6 กองร้อยบริการ

ภารกิจที่สำคัญ ให้การระวังป้องกัน การบริการแรงงาน และการเลี้ยงดูแก่กองบัญชาการมณฑลทหารบกที่ 11 ดำเนินการรักษาการณ์ การจัดกองทหารกองเกียรติยศ และการระวังป้องกันที่ตั้งทางทหารที่สำคัญ ตลอดจนให้การสนับสนุนหน่วยทหารเกี่ยวกับสนามฝึก สนามยิงปืน และสนามบิน

การฝึกและการศึกษา หน่วยมีการฝึกตามคำสั่งกองทัพบก มีวงรอบประจำปี ดังนี้

– การฝึกสัปดาห์กองประจำการและครูฝึกทหารใหม่ในเดือนกุมภาพันธ์ มีนาคม และเดือนตุลาคม

- การฝึกทหารใหม่ 2 พลัด ในห้วงเดือนพฤษภาคม มิถุนายน พฤศจิกายน และ ธันวาคม

- การฝึกเดินทางไกลประจำปีของกำลังพล นายทหาร นายสิบ และพลทหาร จำนวน 8 ครั้ง

- การฝึกยิงปืนประจำปีของกำลังพล นายทหาร นายสิบ และพลทหาร ในเดือน เมษายน

- การฝึกเป็นหน่วยเบื้องต้น หมู่ ตอน หมวด ในเดือนกันยายนของทุกปี
- การฝึกวิชาชีพให้กับทหารกองประจำการก่อนที่จะปลดประจำการในเดือนเมษายน และเดือนตุลาคม วิชาที่ฝึก ได้แก่ วิชาช่างไม้ ขัปรถยนต์

การศึกษาสายสามัญ กองพัฒน์พลทหารบกที่ 11 ได้ส่งเสริมให้ข้าราชการและทหารกองประจำการของหน่วยที่มีคุณสมบัติการศึกษาต่ำ ได้มีโอกาสศึกษาเพิ่มเติม โดยที่หน่วยได้ดำเนินการจัดการเรียนทางไกลให้กับทหารกองประจำการและข้าราชการ ตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษามาตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2535 จนกระทั่งปัจจุบัน มีนักศึกษาทั้งสิ้นประมาณ 2,000 กว่าคน (กองพัฒน์พลทหารบกที่ 11. 2539 : 6)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

ณัฐวุฒิ คุณวุฒิ (2519 : บทคัดย่อ) ได้สำรวจความต้องการในการใช้เทคโนโลยีการศึกษาในมหาวิทยาลัยเปิดโดยศึกษาจากนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และอาชีวศึกษา อาจารย์และผู้บริหารการศึกษา พบว่า สื่อการศึกษาที่จำเป็นอย่างยิ่งสำหรับมหาวิทยาลัยเปิด คือ เอกสารการสอน การเรียนทางไปรษณีย์ การศึกษาจากวิทยุและโทรทัศน์ ร้อยละ 90 การศึกษาจากศูนย์ศึกษา ร้อยละ 87 และอาจารย์สอนเสริม ร้อยละ 85

วีรยุทธ บุญยะไวโรจน์ (2528 : ง - ฉ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของบัณฑิตสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ที่มีต่อสื่อเสริมในระบบการสอนทางไกลของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช โดยศึกษาจากบัณฑิตสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ ปีการศึกษา 2525 จำนวน 825 คน จำนวนนี้เป็นบัณฑิตแขนงวิชาประถมศึกษา มัธยมศึกษา และบริหารการศึกษา พบว่า สื่อเสริมประเภทรายการวิทยุกระจายเสียงเพื่อการศึกษา และรายการวิทยุโทรทัศน์เพื่อการศึกษา นักศึกษาส่วนใหญ่ไม่สามารถรับฟังและชมได้ทุกครั้ง เพราะไม่มีเวลาว่าง ต้องทำงานหรือทำกิจกรรมอื่น ช่วงเวลาที่เหมาะสมในการออกอากาศคือ เวลา 18.00 - 20.00 นาฬิกา

สุนันท์ นิลบุตร (2533 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาลักษณะการใช้สื่อสิ่งพิมพ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช โดยศึกษาลักษณะการใช้สื่อสิ่งพิมพ์ที่เป็นเอกสารการสอนและแบบฝึกปฏิบัติของนักศึกษาและเปรียบเทียบลักษณะการใช้สื่อสิ่งพิมพ์ของนักศึกษาตามตัวแปรเพศ อายุ สถานภาพสมรส พื้นความรู้เดิม สถานภาพการทำงาน และสาขาวิชาที่ศึกษา พบว่า ก่อนการศึกษาเอกสาร นักศึกษามีเพศ สถานภาพสมรส พื้นความรู้เดิม สถานภาพการทำงาน และสาขาวิชาที่ศึกษาต่างกัน โดยส่วนรวมมีลักษณะการใช้เอกสารการสอนไม่แตกต่างกัน แต่นักศึกษาที่มีอายุต่างกัน มีลักษณะการใช้เอกสารการสอนแตกต่างกันที่ระดับ .05 ระหว่างการศึกษาเอกสาร นักศึกษาที่มีอายุ สถานภาพสมรส พื้นความรู้เดิม และสถานภาพการทำงานต่างกัน โดยส่วนรวมมีลักษณะการใช้เอกสารการสอนไม่แตกต่างกัน แต่นักศึกษาที่มีสาขาวิชาแตกต่างกัน มีลักษณะการใช้แตกต่างกันที่ระดับ .01 นักศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีลักษณะการใช้เอกสารการสอนแตกต่างกันที่ระดับ .01 หลังการศึกษาเอกสาร นักศึกษาที่มีอายุ สถานภาพสมรส พื้นความรู้เดิม และสถานภาพการทำงานต่างกัน มีลักษณะการใช้เอกสารการสอนไม่แตกต่างกัน แต่นักศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีลักษณะการใช้แตกต่างกันที่ระดับ .05 และนักศึกษามีสาขาวิชาแตกต่างกันที่ระดับ .01 นักศึกษาที่มีเพศมีลักษณะการใช้เอกสารการสอนแตกต่างกันที่ระดับ .05 ในการบันทึกข้อมูล การทำกิจกรรมและการทำแบบประเมินผลของนักศึกษาที่มีเพศ อายุ สถานภาพสมรส พื้นความรู้เดิม สถานภาพการทำงาน และสาขาวิชาที่ศึกษาต่างกันโดยส่วนรวมมีลักษณะการใช้แบบฝึกปฏิบัติไม่แตกต่างกัน แต่นักศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีลักษณะการใช้แบบฝึกปฏิบัติแตกต่างกันที่ระดับ .05

ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา (2533 : 47 - 65) ได้สำรวจการใช้สื่อการศึกษาทางไกล พบว่า สภาพการใช้อสื่อ ผู้เรียนสามารถเลือกใช้ได้หลายลักษณะ แต่ผู้เรียนมักเลือกใช้ตามความสะดวกและใช้ได้ง่าย โดยเฉพาะสื่อแบบเรียน คู่มือแบบฝึกหัด และเอกสารเสริม ผู้เรียนจะใช้กันมากและให้ความสำคัญในสื่อลักษณะนี้สูง รองลงมาเป็นการพบกลุ่มและฟังรายการวิทยุ ส่วนการใช้อสื่อทัศนอื่น ๆ เช่น การใช้อสไลด์ รายการวีดิทัศน์ ประกอบการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองมีน้อย จากการศึกษาสภาพการใช้อสื่อของผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย พบว่า ผู้เรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 45 ได้รับตารางออกอากาศก่อนเปิดภาคเรียน นอกนั้นได้รับหลังจากได้มีการเปิดภาคเรียนหรือเมื่อมีการเรียนการสอนไปบ้างแล้ว ในส่วนของการฟังรายการวิทยุมีอยู่ร้อยละ 59 ที่เคยฟังรายการวิทยุบ้าง และมีถึงร้อยละ 39.7 ที่ไม่เคยฟังรายการวิทยุเลย เมื่อแยกเป็นการศึกษานในแต่ละระดับการศึกษาระดับประถมศึกษา การใช้อรายการวิทยุและเพปรายการบทเรียน มีผู้เรียนเพียงร้อยละ 5.6 เท่านั้นที่ฟังรายการวิทยุประกอบวิชา ลงทะเบียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2531 เกือบทุกรายการ ร้อยละ 55.6 เคยฟังบ้างบางครั้ง และมีถึงร้อยละ 38.9 ไม่เคยฟังรายการวิทยุเลย ในระดับมัธยมศึกษาที่มีถึงร้อยละ 35.9 ที่ไม่เคยฟังเลยเช่นกัน สำหรับการใช้อเทปคาสเซตสื่อนารายการบทเรียนเพื่อนำมาประกอบการเรียนด้วยตนเอง มีเพียงร้อยละ 13.4 นอกนั้นไม่เคยใช้อสื่อประเภทนี้ สำหรับการใช้อสื่อแบบเรียนทั้งในระดับประถมและมัธยมศึกษา ผู้เรียนจะใช้กันค่อนข้างมากทั้งสื่อที่เป็นบทเรียน แบบฝึกหัด และเอกสารเสริม เป็นต้น การเรียนการสอนด้วยระบบวิธีทางไกล การพบกลุ่มโดยใช้อสื่อบุคคลที่เป็นครูประจำกลุ่ม ได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติไว้แน่ชัดทั้งเวลาและแนวทางปฏิบัติในการพบกลุ่มจากสภาพการดำเนินงาน ครูประจำกลุ่มทั้งในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย มีความเห็นร่วมกันว่า สื่อการพบกลุ่มมีความสำคัญมากที่สุด การพบกลุ่มที่เหมาะสมควรเป็นสัปดาห์ละ 1 ครั้ง ครั้งละ 3 ชั่วโมง

งานวิจัยต่างประเทศ

เพอวิส (นงคราญ วงษ์ศรี. 2535 : 32 - 33 ; อ้างอิงมาจาก Purvis. 1980 : 163 - 175) ได้ศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยเปิด พบว่า การที่ครูมีเอกสารประกอบการสอนอยู่แล้ว ทำให้ครูไม่ชวนขยายค้นคว้าความรู้เพิ่มเติม และในบางครั้ง ผู้เรียนจะยึดมั่นเฉพาะเอกสารการสอนของมหาวิทยาลัย ทำให้ไม่รู้จักกว้าง ส่วนสื่อการเรียน ใช้สื่อประสมประเภททางเดียว ผู้เรียนไม่มีโอกาสร่วมแสดงความคิดเห็นโต้ตอบได้ เป็นเหตุให้ผู้เรียนขาดทักษะในการแสดงออกทุกด้าน

เจนคินส์ (Jenkins. 1983 : 6) ได้ศึกษาพบว่า รูปแบบการสอนทางไกลที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด คือ การสอนที่ใช้สื่อประสม ประกอบด้วย สิ่งพิมพ์ เอกสาร และรายการวิทยุ รวมทั้งมีการสอนเสริมหรือพบปะกับผู้สอนเป็นครั้งคราว สื่อเอกสารเป็นสื่อที่ผู้เรียนเรียนได้ด้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ เพราะเป็นสื่อถาวรสามารถทบทวนได้ด้วยตนเอง เพราะถ้าเป็นสื่อวิทยุ สื่อโทรทัศน์ เมื่อรายการจบแล้ว ไม่สามารถกลับมาได้อีก

เชพเพิร์ด (นงคราญ วงษ์ศรี. 2535 : 33 ; อ้างอิงมาจาก Sheppard. 1983 : 149 - 159) ได้ศึกษาการค้นหาสารนิเทศของนักศึกษาครูฝึกอาชีพของ TAFE (Technical and Further Education) โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการศึกษาถึงแหล่งสารนิเทศที่นักศึกษาได้ศึกษาค้นคว้า รวมทั้งปัญหาที่นักศึกษาประสบ ผลการศึกษาพบว่า แหล่งสารนิเทศที่นักศึกษาใช้มากที่สุดคือ แหล่งสารนิเทศที่เป็นทางการ ซึ่งได้แก่ ห้องสมุด ส่วนแหล่งสารนิเทศที่ไม่เป็นทางการที่นักศึกษาใช้มากเช่นกัน ได้แก่ แหล่งสารนิเทศระหว่างตัวบุคคล

บอร์ฮัมมานเนช (กวี ประเคนรี. 2538 : 36 ; อ้างอิงมาจาก Borhammanesh. 1973 : 51 - 57) ได้กล่าวไว้ในบทความเรื่องการศึกษาของประเทศอิหร่านว่า ประเทศอิหร่านมีปัญหาคาดแคลนครูผู้สอนอยู่ในชนบท และได้แก้ปัญหาโดยการใช้ทหารเกณฑ์ที่มีพื้นฐานความรู้ดีไปสอนหนังสือ โดยการอบรมทหารอาสาสมัครเป็นเวลา 4 เดือน แล้วจัดส่งไปตามส่วนต่าง ๆ ของประเทศ เพื่อสอนให้ประชาชนอ่านออกเขียนได้ ปรากฏว่าโครงการนี้ประสบผลสำเร็จในการดำเนินการด้วยดี

มาร์โกลส์ (Margoles. 1969 : 206) ได้ศึกษาค้นคว้าถึงทัศนคติต่อการใช้อุปกรณ์การสอนใหม่ ๆ ที่ทางมหาวิทยาลัยจัดมาบริการแก่อาจารย์ในคณะต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยมิชิแกน สหรัฐอเมริกา พบว่า มีการใช้เครื่องมือและเครื่องวัสดุทัศนศึกษาในการสอนดังนี้

1. อาจารย์ผู้สอนนิยมใช้เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะมากที่สุด กระดานดำรองลงมา และใช้เครื่องฉายภาพทาบแสงกับเครื่องช่วยสอนน้อยที่สุด
2. ความนิยมชมชอบในการใช้เครื่องมือและวัสดุทัศนศึกษามากหรือน้อยนั้นเป็นเพราะ
 - 2.1 วัสดุอุปกรณ์ทัศนศึกษาที่มีอยู่ไม่ครอบคลุมเนื้อหาวิชาที่สำคัญได้หมด
 - 2.2 เสียเวลามากในการเตรียมตัวและคัดเลือกวัสดุทัศนูปกรณ์
 - 2.3 คณาจารย์ส่วนใหญ่ไม่มีความรู้หรือได้รับการอบรมฝึกฝนการใช้เครื่องมือทัศนูปกรณ์มาก่อน
 - 2.4 ขาดห้องเรียนที่เหมาะสมสำหรับใช้เครื่องมือและวัสดุทัศนศึกษา
 - 2.5 วัสดุทัศนศึกษาที่นำมาบริการให้ใช้นั้น ส่วนมากมักเก่า ชำรุด และล้าสมัย
 - 2.6 ไม่ได้รับวัสดุทัศนศึกษาตามต้องการ
 - 2.7 มีงบประมาณที่น้อย

บิลชิค (Bilchick. 1970 : 2606-A - 2607-A) ได้ทำการศึกษาการใช้อุปกรณ์ทางทัศนศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาในรัฐโอไฮโอ ผลการวิจัยพบว่า ทัศนวัสดุที่โรงเรียนมีอยู่นั้นไม่เพียงพอต่อการประกอบกระบวนการเรียนการสอน โรงเรียนบางแห่งไม่สามารถใช้อุปกรณ์ประเภทเครื่องฉายได้ เพราะสภาพของโรงเรียนไม่เหมาะสม โรงเรียนบางแห่งยังขาดอุปกรณ์ประเภทเครื่องบันทึกเสียงและเครื่องฉายอีกมาก ในขณะที่โรงเรียนบางแห่งมีอุปกรณ์โทรทัศน์วงจรปิด บางแห่งยังสามารถส่งโทรทัศน์และรายการกระจายเสียงได้เอง

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ นักศึกษาทางไกลทหารกองประจำการ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในกองพัฒมณฑลทหารบกที่ 11 ที่ผ่านการลงทะเบียนเรียนวิธีเรียนทางไกล ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2540 ที่ใช้สถานที่พบกลุ่มในกองพัฒมณฑลทหารบกที่ 11 ซึ่งมีจำนวน 11 กลุ่มการเรียน และมีจำนวนนักศึกษากลุ่มละ 50 คน รวมมีนักศึกษาทางไกลทหารกองประจำการ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นทั้งสิ้น 550 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาทางไกลทหารกองประจำการ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในกองพัฒมณฑลทหารบกที่ 11 ที่ผ่านการลงทะเบียนเรียนวิธีเรียนทางไกล ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2540 มีจำนวนทั้งสิ้น 75 คน ได้มาโดยวิธีการดังต่อไปนี้
 - 2.1 เลือกกลุ่มการเรียนมา 6 กลุ่ม โดยเจาะจงเลือกกลุ่มลำดับที่เป็นเลขคี่ ได้แก่ กลุ่มที่ 1, 3, 5, 7, 9 และ 11 รวมนักศึกษาทั้งสิ้น 300 คน
 - 2.2 สุ่มตัวอย่างนักศึกษาแบบง่ายร้อยละ 25 ของจำนวนนักศึกษานข้อ 2.1 รวมได้กลุ่มตัวอย่างนักศึกษาทั้งสิ้น 75 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามการใช้สื่อการเรียนของนักศึกษาทางไกลทหารกองประจำการ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในกองพัฒน์มลทหารบกที่ 11 โดยแบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษาทางไกลทหารกองประจำการ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในกองพัฒน์มลทหารบกที่ 11

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับการใช้สื่อการเรียนของนักศึกษาทางไกลทหารกองประจำการ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในกองพัฒน์มลทหารบกที่ 11 ที่เป็นสิ่งพิมพ์ ซึ่งได้แก่ แบบเรียน แบบฝึกหัด ตารางออกอากาศ และสื่อโรสตทัศน์ ซึ่งได้แก่ รายการวิทยุและเทปบันทึก รายการวิทยุเพื่อการศึกษา รายการโทรทัศน์และเทปบันทึกภาพรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษา ซึ่งคำถามแยกเป็นดังนี้

- 2.1 ลักษณะการใช้แบบเรียน
- 2.2 ลักษณะการใช้แบบฝึกหัด
- 2.3 ลักษณะการใช้ตารางออกอากาศ
- 2.4 ลักษณะการรับฟังรายการวิทยุและเทปบันทึกรายการวิทยุเพื่อการศึกษา
- 2.5 ลักษณะการรับชมรายการโทรทัศน์และเทปบันทึกภาพรายการโทรทัศน์

เพื่อการศึกษา

ตอนที่ 3 คำถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะในการใช้สื่อการเรียนของนักศึกษาทางไกลทหารกองประจำการ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในกองพัฒน์มลทหารบกที่ 11 ที่เป็นสื่อสิ่งพิมพ์และสื่อโรสตทัศน์ โดยแยกเป็น 2 ด้านดังนี้

- 3.1 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการใช้สื่อสิ่งพิมพ์
- 3.2 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการใช้สื่อโรสตทัศน์

ขั้นตอนในการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ศึกษาจากเอกสาร บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้สื่อสิ่งพิมพ์ และสื่อโสตทัศนของกรมการศึกษานอกโรงเรียน เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
2. ร่างแบบสอบถามจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
3. นำร่างแบบสอบถามเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อขอคำแนะนำเพิ่มเติม
4. หาคุณภาพเครื่องมือด้านความเที่ยงตรงของเนื้อหา และความเที่ยงตรงเชิงพินิจ โดยการตรวจพิจารณาจากอาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิของมหาวิทยาลัย และผู้เชี่ยวชาญในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสำหรับทหารกองประจำการ
5. ปรับปรุงเครื่องมือตามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ เสร็จแล้วนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลจากนักศึกษาทางไกลทหารกองประจำการที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ในระหว่างเดือนกรกฎาคม-สิงหาคม พ.ศ. 2540 โดยขอความร่วมมือกับผู้บังคับบัญชาในหน่วยทหารและครูประจำกลุ่มทหารกองประจำการ จำนวนแบบสอบถามที่แจกไป 75 ชุด ได้กลับคืนมา 75 ชุด และมีข้อมูลที่สามารถใช้ได้ คิดเป็นร้อยละ 100.00

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. นำข้อมูลจากแบบสอบถามที่ตอบสมบูรณ์ทั้งหมดมาใส่รหัสลงในแบบฟอร์มสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์
2. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 1 ซึ่งเป็นข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม นำมาแจกแจงความถี่ และนำเสนอเป็นตารางค่าร้อยละ

3. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 2 ซึ่งเป็นข้อมูลเกี่ยวกับการใช้สื่อการเรียน วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และแปลความหมายตามเกณฑ์ พร้อมทั้งจัดอันดับ โดยกำหนด คำนวณในการตอบดังนี้

ปฏิบัติทุกครั้ง มีค่า 4 คะแนน

ปฏิบัติบางครั้ง มีค่า 3 คะแนน

ปฏิบัติน้อย มีค่า 2 คะแนน

ปฏิบัติน้อยมากหรือไม่ได้ปฏิบัติ มีค่า 1 คะแนน

และนำไปวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยได้แปลความหมายของค่าเฉลี่ยที่คำนวณได้ โดยใช้เกณฑ์ดังนี้

1.00 – 1.49 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติน้อยมากหรือไม่ได้ปฏิบัติ

1.50 – 2.49 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติน้อย

2.50 – 3.49 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติปานกลาง

3.50 – 4.00 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติมาก

4. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 3 ซึ่งเป็นแบบสอบถามปลายเปิด ได้ทำการวิเคราะห์โดยการคำนวณความถี่และค่าร้อยละ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าสถิติพื้นฐาน คือ ค่าสถิติพื้นฐาน คือ ค่าร้อยละ (Percent) ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ซึ่งมีสูตรดังนี้

1. ค่าร้อยละ (Percent) ใช้สูตรดังนี้

$$\text{ร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามในข้อนั้น}}{\text{จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามนั้นทั้งหมด}} \times 100$$

2. ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) ใช้สูตรดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ แทน คะแนนรวมทั้งหมด

N แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

3. ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้สูตรดังนี้

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ $S.D.$ แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum X^2$ แทน ผลบวกของคะแนนยกกำลังสองหรือผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

$(\sum X)^2$ แทน คะแนนรวมทั้งหมดยกกำลังสองหรือผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง

n แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล เรื่อง การศึกษาการใช้สื่อการเรียนของนักศึกษาทางไกลทหารกองประจำการ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในกองพันมณฑลทหารบกที่ 11 ผู้วิจัยได้นำเสนอโดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม
2. ผลการวิเคราะห์การศึกษาและจัดอันดับการใช้สื่อการเรียนของนักศึกษาทางไกลทหารกองประจำการ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในกองพันมณฑลทหารบกที่ 11
3. ผลการวิเคราะห์การศึกษาและจัดอันดับการใช้สื่อการเรียนของนักศึกษาทางไกลทหารกองประจำการ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในกองพันมณฑลทหารบกที่ 11 จำแนกตามสถานภาพสมรส สถานศึกษาเดิม และภูมิลำเนา
4. ผลการวิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะในการใช้สื่อการเรียนของนักศึกษาทางไกลทหารกองประจำการ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในกองพันมณฑลทหารบกที่ 11

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาทางไกลทหารกองประจำการ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในกองพันมณฑลทหารบกที่ 11 จำแนกตามสถานภาพสมรส สถานศึกษาเดิม และภูมิลำเนา ปรากฏผลดังตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาทางไกลทหารกองประจำการ ระดับมัธยมศึกษา
ตอนต้นในกองพันพัฒนาทหารบกที่ 11 จำแนกตามข้อมูลส่วนตัว

ข้อมูลส่วนตัว	จำนวน	ร้อยละ
<u>สถานภาพสมรส</u>		
โสด	55	73.33
สมรส	20	26.67
รวม	75	100.00
<u>สถานศึกษาเดิมที่จบชั้นระดับประถม</u>		
ในระบบโรงเรียน	54	72.00
นอกระบบโรงเรียน	21	28.00
รวม	75	100.00
<u>ภูมิลำเนา</u>		
กรุงเทพมหานคร	30	40.00
ต่างจังหวัด	45	60.00
รวม	75	100.00

จากตาราง 1 แสดงว่านักศึกษาทางไกลทหารกองประจำการ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในกองพันมณฑลทหารบกที่ 11 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 75 คน ประกอบด้วย ทหารที่ยังโสด (ร้อยละ 73.33) มากกว่าผู้ที่สมรสแล้ว (ร้อยละ 26.67) เป็นผู้ที่จบการศึกษามาจากระบบ โรงเรียน (ร้อยละ 72.00) มากกว่านอกระบบโรงเรียน (ร้อยละ 28.00) เมื่อจำแนกตาม ภูมิภาคเดิม พบว่า ผู้มีภูมิภาคเดิมจากต่างจังหวัด (ร้อยละ 60.00) มากกว่าจากกรุงเทพมหานคร (ร้อยละ 40.00) ตามลำดับ

ตอนที่ 2 การใช้สื่อการเรียนของนักศึกษาทางไกล ทหารกองประจำการ

ผลการวิเคราะห์การศึกษาและจัดอันดับการใช้สื่อการเรียนของนักศึกษาทางไกล ทหารกองประจำการ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในกองพันมณฑลทหารบกที่ 11 มีรายละเอียดปรากฏดังตาราง 2 - 4

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการใช้สื่อการเรียนของนักศึกษาทางไกล ทหารกองประจำการ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในกองพันมณฑลทหารบกที่ 11

สื่อการเรียน	ระดับการใช้			อันดับ
	$\bar{X}$	S.D.	เกณฑ์	
<u>สื่อสิ่งพิมพ์</u>				
1. แบบเรียน	3.52	0.21	มาก	1
2. แบบฝึกหัด	3.47	0.21	ปานกลาง	3
3. ตารางออกอากาศ	3.48	0.27	ปานกลาง	2
รวม	3.49	0.19	ปานกลาง	
<u>สื่อโสตทัศน</u>				
1. รายการวิทยุและเทปบันทึกรายการวิทยุเพื่อการศึกษา	3.32	0.34	ปานกลาง	4

ตาราง 2 (ต่อ)

สื่อการเรียน	ระดับการใช้			อันดับ
	$\bar{X}$	S.D.	เกณฑ์	
2. รายการโทรทัศน์และเทปบันทึกภาพ รายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษา	3.30	0.35	ปานกลาง	5
รวม	3.31	0.31	ปานกลาง	
รวมทั้งหมด	3.42	0.21	ปานกลาง	

จากตาราง 2 แสดงว่านักศึกษาทางไกลทหารกองประจำการ มีการใช้สื่อการเรียน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.42$) โดยมีการใช้สื่อสิ่งพิมพ์ ($\bar{X} = 3.49$) มากกว่า สื่อโสตทัศน์ ($\bar{X} = 3.31$) การใช้สื่อการเรียนทุกประเภทอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.30-3.48$) ยกเว้นสื่อแบบเรียนที่มีการใช้ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.52$) และเมื่อจัดอันดับการใช้สื่อตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย เป็นดังนี้ มีการใช้แบบเรียนสูงสุด ($\bar{X} = 3.52$) รองลงมา ได้แก่ ตารางออกอากาศ ($\bar{X} = 3.48$) แบบฝึกหัด ($\bar{X} = 3.47$) รายการวิทยุและเทปรายการวิทยุเพื่อการศึกษา ($\bar{X} = 3.32$) รายการโทรทัศน์และเทปบันทึกภาพรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษา ($\bar{X} = 3.30$)

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการใช้สื่อสิ่งพิมพ์ของนักศึกษาทางไกลทหารกอง
ประจำการ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในกองพันมณฑลทหารบกที่ 11

สื่อสิ่งพิมพ์	ระดับการใช้			อันดับ
	$\bar{X}$	S.D.	เกณฑ์	
แบบเรียน				
1. นำแบบเรียนมาทุกครั้งที่มีการพบกลุ่ม	3.84	0.40	มาก	1
2. อ่านแบบเรียนเฉพาะวันที่มีการพบกลุ่ม	3.36	0.48	ปานกลาง	7
3. อ่านแบบเรียนเฉพาะวิชาที่ชอบและสนใจ	3.55	0.50	มาก	4
4. อ่านแบบเรียนทุกวิชา	3.35	0.48	ปานกลาง	8
5. อ่านแบบเรียนตามคำสั่งของครูประจำกลุ่ม	3.69	0.49	มาก	2
6. อ่านแบบเรียนหลังจากเสร็จภารกิจจากการฝึก	3.44	0.50	ปานกลาง	6
7. อ่านแบบเรียนด้วยความตั้งใจและสนใจ	3.63	0.49	มาก	3
8. อ่านแบบเรียนควบคู่กับชมรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษา	3.33	0.55	ปานกลาง	9
9. อ่านแบบเรียนควบคู่กับการฟังเทปวิทยุ	3.51	0.55	มาก	5
รวม	3.52	0.21	มาก	
แบบฝึกหัด				
10. ทำแบบฝึกหัดเฉพาะที่ครูประจำกลุ่มสั่งให้ทำ	3.60	0.52	มาก	1
11. ทำแบบฝึกหัดตามความเข้าใจของตนเอง	3.35	0.56	ปานกลาง	8

ตาราง 3 (ต่อ)

สื่อสิ่งพิมพ์	ระดับการใช้			อันดับ
	$\bar{X}$	S.D.	เกณฑ์	
12. ทานแบบฝึกหัดที่มีอยู่หนังสือเรียนทุกเล่ม	3.55	0.53	มาก	3
13. ทานแบบฝึกหัดเฉพาะที่ตนเองสนใจ	3.44	0.55	ปานกลาง	6
14. ทานแบบฝึกหัดหลังจากชมรายการโทรทัศน์ เพื่อการศึกษา	3.47	0.58	ปานกลาง	5
15. ทานแบบฝึกหัดหลังจากได้ฟังเทปในแต่ละ วิชา	3.57	0.52	มาก	2
16. ทานแบบฝึกหัดหลังจากอ่านแบบเรียนจบแต่ละ บท	3.40	0.49	ปานกลาง	7
17. ทานแบบฝึกหัดร่วมกันกับเพื่อนทหารกอง ประจำการ	3.48	0.55	ปานกลาง	4
18. ทานแบบฝึกหัดลำพังคนเดียว	3.32	0.52	ปานกลาง	9
รวม	3.47	0.21	ปานกลาง	
<u>ตารางออกอากาศ</u>				
19. อ่านตารางออกอากาศทันทีที่ได้รับ	3.48	0.58	ปานกลาง	5
20. อ่านตารางออกอากาศตามที่ครูประจำกลุ่ม แนะนำ	3.36	0.58	ปานกลาง	7

ตาราง 3 (ต่อ)

สื่อสิ่งพิมพ์	ระดับการอ่าน			อันดับ
	$\bar{X}$	S.D.	เกณฑ์	
21. อ่านตารางออกอากาศเมื่อว่างจากการฝึกประจำวัน	3.45	0.60	ปานกลาง	6
22. อ่านตารางออกอากาศเฉพาะช่วงวิชาที่สนใจ	3.45	0.53	ปานกลาง	6
23. อ่านตารางออกอากาศอย่างคร่าว ๆ	3.45	0.53	ปานกลาง	6
24. อ่านตารางออกอากาศอย่างละเอียดทุกวิชาที่เรียน	3.49	0.55	ปานกลาง	4
25. อ่านตารางออกอากาศเฉพาะส่วนที่สำคัญ	3.52	0.53	มาก	3
26. อ่านตารางออกอากาศในเวลาว่าง รายการโทรทัศน์	3.53	0.55	มาก	2
27. อ่านตารางออกอากาศในช่วงที่รับฟังรายการวิทยุ	3.57	0.52	มาก	1
รวม	3.48	0.27	ปานกลาง	
รวมทั้งหมด	3.49	0.19	ปานกลาง	

จากตาราง 3 แสดงว่านักศึกษาทางไกลทหารกองประจำการโดยส่วนรวมมีการใช้สื่อสิ่งพิมพ์อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.49$) ในส่วนของแบบเรียน เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อของการใช้แบบเรียน พบว่า การปฏิบัติเป็นอันดับสูงสุดคือ การนำแบบเรียนมาทุกครั้งที่มีการพบกลุ่ม ($\bar{X} = 3.84$) ส่วนการใช้แบบเรียนในลักษณะอื่น ๆ ก็จะมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.69 - 3.51$) และระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.44 - 3.33$)

ในส่วนของแบบฝึกหัด เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่า การปฏิบัติเป็นอันดับสูงสุดคือ การทำแบบฝึกหัดเฉพาะที่ครูประจำกลุ่มสั่งให้ทำ ($\bar{X} = 3.60$) นอกจากนั้นก็จะเป็นการทำแบบฝึกหัดในลักษณะต่าง ๆ ซึ่งจะมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.57 - 3.55$) และระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.48 - 3.32$) และในส่วนของตารางออกอากาศ เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่า การปฏิบัติเป็นอันดับสูงสุดคือ อ่านตารางออกอากาศในช่วงที่รับฟังรายการวิทยุ ($\bar{X} = 3.57$) นอกจากนั้นก็จะตารางออกอากาศในลักษณะอื่น ซึ่งจะมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.53 - 3.52$) และระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.49 - 3.36$)

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการใช้สื่อทัศนของนักศึกษาทางไกลทหารกอง
ประจำการ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในกองพันมณฑลทหารบกที่ 11

สื่อทัศน	ระดับการใช้			อันดับ
	$\bar{X}$	S.D.	เกณฑ์	
<u>รายการวิทยุและเทปบันทึกรายการวิทยุเพื่อการศึกษา</u>				
28. รับฟังรายการวิทยุเพื่อการศึกษาทุกวันหลังจาก เสร็จภารกิจในการฝึก	3.64	0.54	มาก	1
29. รับฟังรายการวิทยุเพื่อการศึกษาเฉพาะวิชาที่ ลงทะเบียนเรียน	3.51	0.50	มาก	3
30. รับฟังรายการวิทยุเพื่อการศึกษาตามคำสั่งครู ประจำกลุ่ม	3.53	0.50	มาก	2
31. รับฟังรายการวิทยุเพื่อการศึกษาเฉพาะวิชา ที่ชอบ	3.36	0.51	ปานกลาง	5
32. รับฟังรายการวิทยุเพื่อการศึกษาทุกวิชาที่เรียน ด้วยความสนใจ	3.44	0.68	ปานกลาง	4
33. ไม่เคยรับฟังรายการวิทยุเพื่อการศึกษาเลย	3.00	0.81	ปานกลาง	7
34. ขอสำเนาเทปรายการวิทยุมาฟังวิชาที่ลง ทะเบียนเรียน	3.01	0.83	ปานกลาง	6
35. ขอสำเนาเทปรายการวิทยุมาใช้ในชั่วโมง ทบทวน	3.01	0.76	ปานกลาง	6
36. ขอสำเนาเทปรายการวิทยุเมื่อใกล้สอบ	3.36	0.63	ปานกลาง	5
รวม	3.32	0.34	ปานกลาง	

ตาราง 4 (ต่อ)

สื่อโทรทัศน์	ระดับการใช้			อันดับ
	$\bar{X}$	S.D.	เกณฑ์	
รายการโทรทัศน์และเทปบันทึกภาพรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษา				
37. รับชมรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาเฉพาะในวันพบกลุ่ม	3.56	0.55	มาก	2
38. รับชมรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาทุกวิชาที่ออกอากาศ	3.47	0.55	ปานกลาง	3
39. รับชมรายการโทรทัศน์หลังเสร็จภารกิจในการฝึก	3.65	0.53	มาก	1
40. รับชมรายการโทรทัศน์วิชาที่ลงทะเลเป็นเรียน	3.45	0.58	ปานกลาง	4
41. รับชมรายการโทรทัศน์เฉพาะรายการที่สนใจ	3.36	0.65	ปานกลาง	5
42. รับชมรายการโทรทัศน์ควบคู่กับการเรียนแต่ละวิชา	3.13	0.68	ปานกลาง	6
43. ไม่เคยรับชมรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาเลย	3.04	0.86	ปานกลาง	8
44. ขอสำเนาเทปบันทึกภาพรายการวิชาที่ลงทะเลเป็นเรียน	3.96	0.80	ปานกลาง	9
45. ขอสำเนาเทปภาพรายการโทรทัศน์วิชาที่ไม่เข้าใจเนื้อหา	3.05	0.85	ปานกลาง	7
รวม	3.30	0.35	ปานกลาง	

ตาราง 4 (ต่อ)

สื่อโรสตทัศน์	ระดับการใช้			อันดับ
	$\bar{X}$	S.D.	เกณฑ์	
รวมทั้งหมด	3.31	0.31	ปานกลาง	

จากตาราง 4 แสดงว่านักศึกษาทางไกลทหารกองประจำการโดยส่วนรวมมีการใช้สื่อโรสตทัศน์อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.31$) และในส่วนของ การรับฟังรายการวิทยุเพื่อการศึกษา และเทปบันทึกรายการวิทยุเพื่อการศึกษา เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การปฏิบัติเป็นอันดับสูงสุดคือ การรับฟังรายการวิทยุเพื่อการศึกษาทุกวันหลังจากเสร็จภารกิจการฝึก ($\bar{X} = 3.64$) นอกจากนั้นก็จะเป็นการรับฟังรายการวิทยุและการฟังเทปในลักษณะต่าง ๆ ซึ่งก็จะมี การปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.53 - 3.51$) และระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.44 - 3.00$)

ในส่วนของ การรับชมรายการโทรทัศน์และเทปบันทึกภาพรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษา เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การปฏิบัติเป็นอันดับสูงสุดคือ การรับชมรายการโทรทัศน์หลังเสร็จภารกิจการฝึก ($\bar{X} = 3.65$) รองลงมา ก็เป็นการรับชมรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาเฉพาะในวันพบกลุ่ม ($\bar{X} = 3.56$) นอกจากนั้น ก็เป็นการรับชมรายการในลักษณะต่าง ๆ ซึ่งจะปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.47 - 2.96$) สำหรับผู้ที่ไม่เคยรับชมรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาเลย ($\bar{X} = 3.04$) ส่วนอันดับต่ำสุด ได้แก่ การขอสำเนาเทปบันทึกภาพรายการวิชาที่ลงทะเบียนเรียน ($\bar{X} = 2.96$)

ตอนที่ 3 การใช้สื่อการเรียนของนักศึกษาทางไกลทหารกองประจำการ จำแนกตามตัวแปร

การวิเคราะห์การศึกษาและจัดอันดับการใช้สื่อการเรียนของนักศึกษาทางไกล ทหารกองประจำการ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในกองพันมณฑลทหารบกที่ 11 จำแนกตามสถานภาพสมรส สถานศึกษา และภูมิลำเนา ปรากฏผลดังตาราง 5 - 7

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการใช้สื่อการเรียนของนักศึกษาทางไกลทหารกองประจำการทั้ง 5 ด้าน จำแนกตามสถานภาพสมรส

สื่อการเรียน	โสด				สมรส			
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. ด้านการใช้แบบเรียน	3.55	0.23	มาก	1	3.45	0.15	ปานกลาง	1
2. ด้านการใช้แบบฝึกหัด	3.51	0.21	มาก	3	3.37	0.16	ปานกลาง	2
3. ด้านการใช้ตารางออกอากาศ	3.53	0.25	มาก	2	3.33	0.28	ปานกลาง	3
4. ด้านการรับฟังรายการวิทยุและเทปรายการวิทยุเพื่อการศึกษา	3.35	0.38	ปานกลาง	5	3.24	0.22	ปานกลาง	4
5. ด้านการรับชมรายการโทรทัศน์และเทปบันทึกภาพรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษา	3.36	0.37	ปานกลาง	4	3.13	0.23	ปานกลาง	5
รวม	3.46	0.23	ปานกลาง	-	3.30	0.08	ปานกลาง	-

จากตาราง 5 แสดงว่านักศึกษาทางไกลทหารกองประจำการที่โสดและสมรสแล้ว มีการใช้สื่อการเรียนโดยรวมสอดคล้องกันคือ มีการใช้ออยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.46$, 3.30) เมื่อพิจารณาแต่ละกลุ่ม พบว่า

นักศึกษาที่เป็นโสด มีการใช้สื่อการเรียนโดยรวมในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.46$) โดยมีการใช้ในระดับมาก 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการใช้แบบเรียน ด้านการใช้แบบฝึกหัด ด้านการใช้ตารางออกอากาศ และมีการใช้อในระดับปานกลาง 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการรับฟังรายการวิทยุและเทปรายการวิทยุเพื่อการศึกษา ด้านการรับชมรายการโทรทัศน์และเทปบันทึกภาพรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษา และเมื่อจัดเรียงอันดับแล้วจะมีการใช้แบบเรียนเป็นอันดับสูงสุด ($\bar{X} = 3.55$) รองลงมาด้านการใช้ตารางออกอากาศ ($\bar{X} = 3.53$) ด้านการใช้แบบฝึกหัด ($\bar{X} = 3.51$) ด้านการรับชมรายการโทรทัศน์และเทปบันทึกภาพรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษา ($\bar{X} = 3.36$) และด้านการรับฟังรายการวิทยุและเทปรายการวิทยุเพื่อการศึกษา ($\bar{X} = 3.35$) ตามลำดับ

นักศึกษาที่สมรสแล้ว มีการใช้สื่อการเรียนโดยรวมในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.30$) และเมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า มีการใช้ที่สอดคล้องกันคือ มีการใช้ออยู่ในระดับปานกลางทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการใช้แบบเรียน ด้านการใช้แบบฝึกหัด ด้านการใช้ตารางออกอากาศ ด้านการรับฟังรายการวิทยุและเทปรายการวิทยุเพื่อการศึกษา ด้านการรับชมรายการโทรทัศน์และเทปบันทึกภาพรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษา และเมื่อจัดเรียงอันดับแล้ว ปรากฏว่ามีการใช้แบบเรียนเป็นอันดับสูงสุด ($\bar{X} = 3.45$) รองลงมาด้านการใช้แบบฝึกหัด ($\bar{X} = 3.34$) ด้านการใช้ตารางออกอากาศ ($\bar{X} = 3.33$) ด้านการรับฟังรายการวิทยุและเทปรายการวิทยุเพื่อการศึกษา ($\bar{X} = 3.24$) และด้านการรับชมรายการโทรทัศน์และเทปบันทึกภาพรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษา ($\bar{X} = 3.13$) ต่ำสุด ตามลำดับ

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการใช้สื่อการเรียนของนักศึกษาทางไกลทหาร
กองประจำการทั้ง 5 ด้าน จำแนกตามสถานศึกษาเดิม

สื่อการเรียน	ในระบบโรงเรียน				นอกระบบโรงเรียน			
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. ด้านการใช้แบบเรียน	3.50	0.18	มาก	1	3.60	0.28	มาก	1
2. ด้านการใช้แบบฝึกหัด	3.45	0.16	ปานกลาง	2	3.52	0.30	มาก	3
3. ด้านการใช้ตารางออก อากาศ	3.45	0.21	ปานกลาง	2	3.56	0.39	มาก	2
4. ด้านการรับฟังรายการวิทยุ และเทปรายการวิทยุเพื่อ การศึกษา	3.25	0.30	ปานกลาง	4	3.50	0.39	มาก	4
5. ด้านการรับชมรายการ โทรทัศน์และเทปบันทึกภาพ รายการโทรทัศน์เพื่อการ ศึกษา	3.26	0.29	ปานกลาง	3	3.39	0.47	ปานกลาง	5
รวม	3.38	0.15	ปานกลาง	-	3.51	0.30	มาก	-

จากตาราง 6 แสดงว่านักศึกษาทางไกลทหารกองประจำการที่มีสถานศึกษาเดิมในระบบโรงเรียน และนอกระบบโรงเรียน มีการใช้สื่อการเรียนโดยรวมในระดับปานกลางและในระดับมาก ($\bar{X} = 3.38, 3.51$) เมื่อพิจารณาแต่ละกลุ่ม พบว่า

นักศึกษาที่มาจากในระบบโรงเรียน มีการใช้สื่อการเรียนโดยรวมในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.38$) โดยมีการใช้ในระดับมาก 1 ด้าน ได้แก่ ด้านการใช้แบบเรียนและมีการใช้ใน ระดับปานกลาง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการใช้แบบฝึกหัด ด้านการใช้ตารางออกอากาศ ด้านการ รับฟังรายการวิทยุและเทปรายการวิทยุเพื่อการศึกษา ด้านการรับชมรายการโทรทัศน์และ เทป บันทึกภาพรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษา และเมื่อจัดเรียงอันดับค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านการใช้แบบเรียนเป็นอันดับสูงสุด ($\bar{X} = 3.50$) รองลงมาด้านการใช้แบบฝึกหัดและด้าน การใช้ตารางออกอากาศ ($\bar{X} = 3.45, 3.45$) ด้านการรับชมรายการโทรทัศน์และ เทปบันทึก ภาพรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษา ($\bar{X} = 3.26$) และด้านการรับฟังรายการวิทยุและ เทป รายการวิทยุเพื่อการศึกษา ($\bar{X} = 3.25$) ตามลำดับ

นักศึกษาที่มาจากนอกระบบโรงเรียน มีการใช้สื่อการเรียนโดยรวมในระดับมาก ($\bar{X} = 3.51$) โดยมีการใช้อยู่ในระดับมาก 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการใช้แบบเรียน ด้านการใช้ แบบฝึกหัด ด้านการใช้ตารางออกอากาศ ด้านการรับฟังรายการวิทยุและเทปรายการวิทยุ เพื่อ การศึกษา และมีการใช้ในระดับปานกลาง 1 ด้าน ได้แก่ ด้านการรับชมรายการโทรทัศน์และ เทปบันทึกภาพรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษา และเมื่อจัดเรียงอันดับตามค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการใช้แบบเรียนเป็นอันดับสูงสุด ($\bar{X} = 3.60$) รองลงมาด้านการใช้ตารางออก อากาศ ($\bar{X} = 3.56$) ด้านการใช้แบบฝึกหัด ($\bar{X} = 3.52$) ด้านการรับฟังรายการวิทยุและ เทปรายการวิทยุเพื่อการศึกษา ($\bar{X} = 3.50$) และด้านการรับชมรายการโทรทัศน์และ เทป บันทึกภาพรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษา ($\bar{X} = 3.39$) ตามลำดับ

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการใช้สื่อการเรียนของนักศึกษาทางไกลทหาร
กองประจำการทั้ง 5 ด้าน จำแนกตามภูมิลำเนา

สื่อการเรียน	กรุงเทพมหานคร				ต่างจังหวัด			
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. ด้านการใช้แบบเรียน	3.46	0.17	ปานกลาง	1	3.57	0.23	มาก	1
2. ด้านการใช้แบบฝึกหัด	3.42	0.14	ปานกลาง	2	3.50	0.24	มาก	3
3. ด้านการใช้ตารางออก อากาศ	3.37	0.25	ปานกลาง	3	3.55	0.27	มาก	2
4. ด้านการรับฟังรายการวิทยุ และเทปรายการวิทยุเพื่อ การศึกษา	3.24	0.28	ปานกลาง	4	3.37	0.38	ปานกลาง	4
5. ด้านการรับชมรายการ โทรทัศน์และเทปบันทึกภาพ รายการโทรทัศน์เพื่อการ ศึกษา	3.23	0.26	ปานกลาง	5	3.35	0.39	ปานกลาง	5
รวม	3.34	0.11	ปานกลาง	-	3.46	0.24	ปานกลาง	-

จากตาราง 7 แสดงว่านักศึกษาทางไกลทหารกองประจำการที่มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ใน
กรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด มีการใช้สื่อการเรียนโดยรวมสอดคล้องกันคือ มีการใช้อ่าน
ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.34, 3.46$) เมื่อพิจารณาแต่ละกลุ่ม พบว่า

นักศึกษาที่มีภูมิลำเนาเดิมในกรุงเทพมหานคร มีการใช้สื่อการเรียนโดยรวมนี้อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.34$) และเมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า มีการใช้ที่สอดคล้องกันคือ มีการใช้อินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับปานกลางทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการใช้แบบเรียน ด้านการใช้แบบฝึกหัด ด้านการใช้ตารางออกอากาศ ด้านการรับฟังรายการวิทยุและเทปรายการวิทยุเพื่อการศึกษา ด้านการรับชมรายการโทรทัศน์และเทปบันทึกภาพรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษา และเมื่อจัดเรียงอันดับตามค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านการใช้แบบเรียนเป็นอันดับสูงสุด ($\bar{X} = 3.46$) รองลงมาด้านการใช้แบบฝึกหัด ($\bar{X} = 3.42$) ด้านการใช้ตารางออกอากาศ ($\bar{X} = 3.37$) ด้านการรับฟังรายการวิทยุและเทปรายการวิทยุเพื่อการศึกษา ($\bar{X} = 3.24$) และด้านการรับชมรายการโทรทัศน์และเทปบันทึกภาพรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษา ($\bar{X} = 3.23$) ตามลำดับ

นักศึกษาที่มีภูมิลำเนาเดิมในต่างจังหวัด มีการใช้สื่อการเรียนโดยรวมนี้อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.46$) โดยมีการใช้ในระดับมาก 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการใช้แบบเรียน ด้านการใช้แบบฝึกหัด ด้านการใช้ตารางออกอากาศ และมีการใช้ในระดับปานกลาง 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการรับฟังรายการวิทยุและเทปรายการวิทยุเพื่อการศึกษา ด้านการรับชมรายการโทรทัศน์และเทปบันทึกภาพรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษา และเมื่อจัดเรียงอันดับตามค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านการใช้แบบเรียนเป็นอันดับสูงสุด ($\bar{X} = 3.57$) รองลงมาด้านการใช้ตารางออกอากาศ ($\bar{X} = 3.55$) ด้านการใช้แบบฝึกหัด ($\bar{X} = 3.50$) ด้านการรับฟังรายการวิทยุและเทปรายการวิทยุเพื่อการศึกษา ($\bar{X} = 3.37$) และด้านการรับชมรายการโทรทัศน์และเทปบันทึกภาพรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษา ($\bar{X} = 3.35$) ตามลำดับ

ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการใช้สื่อการเรียนของนักศึกษาทางไกลทหารกองประจำการ

การวิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะในการใช้สื่อการเรียนของนักศึกษาทางไกล ทหารกองประจำการ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในกองพันมณฑลทหารบกที่ 11 ปรากฏผลดังตาราง 8

ตาราง 8 จำนวนและร้อยละของปัญหาในการใช้สื่อการเรียนของนักศึกษาทางไกลทหารกองประจำการ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในกองพันมณฑลทหารบกที่ 11

อันดับ	ปัญหาเกี่ยวกับการใช้สื่อการเรียน	จำนวน	ร้อยละ
	<u>สื่อสิ่งพิมพ์</u>		
1.	แบบฝึกหัดมีจำนวนมากเกินไป	6	7.99
2.	แบบฝึกหัดไม่ชัดเจน	5	6.66
3.	แบบฝึกหัดยาก	5	6.66
4.	แบบเรียนมีไม่เพียงพอ	4	5.33
5.	แบบเรียนมีจำนวนหลายเล่ม	1	1.33
6.	อ่านตารางออกอากาศไม่เข้าใจ	1	1.33
	<u>สื่อโสตทัศน</u>		
7.	รับฟังวิทยุแล้วไม่เข้าใจสอบถามปัญหาไม่ได้	10	13.33
8.	เวลาว่างไม่ตรงกับช่วงเวลาออกอากาศของรายการวิทยุเพื่อการศึกษา	4	5.33
9.	รายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาออกอากาศตรงกับช่วงเวลาปฏิบัติภารกิจของทหารกองประจำการ	2	2.66

จากตาราง 8 แสดงว่าจำนวนนักศึกษาทางไกลทหารกองประจำการ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในกองพันแม่พลทหารบกที่ 11 ที่ผู้วิจัยทำการศึกษา 75 คน มีนักศึกษาทางไกลทหารกองประจำการที่ให้ความเห็นของปัญหาเกี่ยวกับการใช้สื่อการเรียนที่เป็นทั้งสื่อสิ่งพิมพ์และสื่อโสตทัศนดังนี้

1. ปัญหาด้านสื่อสิ่งพิมพ์ พบว่า นักศึกษาทางไกลทหารกองประจำการประสบปัญหาเรียงตามลำดับดังนี้ แบบฝึกหัดมีจำนวนมากเกินไป (ร้อยละ 7.99) แบบฝึกหัดไม่ชัดเจน (ร้อยละ 6.66) แบบฝึกหัดยาก (ร้อยละ 6.66) แบบเรียนมีไม่เพียงพอ (ร้อยละ 5.33) แบบเรียนมีจำนวนหลายเล่ม (ร้อยละ 1.33) และอ่านตารางออกอากาศไม่เข้าใจ (ร้อยละ 1.33) ตามลำดับ
2. ปัญหาด้านสื่อโสตทัศน พบว่า นักศึกษาทางไกลทหารกองประจำการประสบปัญหาเรียงตามลำดับดังนี้ รับฟังวิทยุแล้วไม่เข้าใจ สอบถามปัญหาไม่ได้ (ร้อยละ 13.33) เวลาว่างไม่ตรงกับช่วงเวลาออกอากาศของรายการวิทยุเพื่อการศึกษา (ร้อยละ 5.33) และรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาจะออกอากาศตรงกับช่วงเวลาปฏิบัติงานหลักของทหารกองประจำการ (ร้อยละ 2.66) ตามลำดับ

ตาราง 9 จำนวนและร้อยละของความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการใช้สื่อการเรียนของนักศึกษา
ทางไกลทหารกองประจำการ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในกองพันมณฑลทหารบกที่ 11

อันดับ	ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการใช้สื่อการเรียน	จำนวน	ร้อยละ
	<u>สื่อสิ่งพิมพ์</u>		
1.	ควรมีการปรับปรุงแบบฝึกหัด	6	7.99
2.	ควรมีให้มีแบบฝึกหัดน้อยลง	4	5.33
3.	ควรมีให้มีแบบเรียนเพียงพอสำหรับผู้เรียน	4	5.33
4.	ควรปรับปรุงตารางออกอากาศ	2	2.66
5.	ควรมีการปรับปรุงแบบเรียน	1	1.33
	<u>สื่อโสตทัศน</u>		
6.	ควรออกอากาศชุดวิชาในช่วงเวลา 18.00-20.00 น.	2	2.66
7.	ควรออกอากาศรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาในช่วง เวลา 19.00 น.	2	2.66
8.	ควรมีให้มีรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาออกอากาศตลอด 24 ชม. หมุนเวียนกันไป	1	1.33

จากตาราง 9 แสดงว่าจำนวนนักศึกษาทางไกลทหารกองประจำการระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในกองพันมณฑลทหารบกที่ 11 ที่ผู้วิจัยทำการศึกษา 75 คน มีนักศึกษาที่แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการใช้สื่อการเรียนที่เป็นทั้งสื่อสิ่งพิมพ์และสื่อโสตทัศน ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะด้านสื่อสิ่งพิมพ์ พบว่า นักศึกษาทางไกลทหารกองประจำการให้ข้อเสนอแนะดังนี้ ควรมีการปรับปรุงแบบฝึกหัด (ร้อยละ 7.99) ควรมีให้มีแบบฝึกหัดน้อยลง (ร้อยละ 5.33) ควรมีให้มีแบบเรียนเพียงพอสำหรับผู้เรียน (ร้อยละ 5.33) ควรปรับปรุงตารางออกอากาศ (ร้อยละ 2.66) และควรมีการปรับปรุงแบบเรียน (ร้อยละ 1.33) ตามลำดับ

2. ข้อเสนอแนะด้านสื่อวัสดุทัศน พบว่า นักศึกษาทางไกลทหารกองประจำการให้
ข้อเสนอแนะดังนี้ ควรออกอากาศชุดวิชาในช่วงเวลา 18.00-20.00 น. (ร้อยละ 2.66)
และควรออกอากาศรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาในช่วงเวลา 19.00 น. (ร้อยละ 2.66)
ควรรให้มีรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษา ออกอากาศหมุนเวียนกันไปตลอด 24 ชม. (ร้อยละ
1.33) ตามลำดับ

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาและจัดอันดับการใช้สื่อการเรียนของนักศึกษาทางไกลทหารกองประจำการ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในกองพัฒน์พลทหารบกที่ 11 ในด้านการใช้สื่อสิ่งพิมพ์ และด้านการใช้สื่อโรสตทัศน์
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการใช้สื่อการเรียนของนักศึกษาทางไกลทหารกองประจำการ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในกองพัฒน์พลทหารบกที่ 11 จำแนกตามตัวแปรสถานภาพสมรส สถานศึกษาเดิม และภูมิลำเนา
3. เพื่อรวบรวมปัญหาและข้อเสนอแนะในการใช้สื่อการเรียนของนักศึกษาทางไกลทหารกองประจำการ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในกองพัฒน์พลทหารบกที่ 11 ในด้านการใช้สื่อสิ่งพิมพ์ และด้านการใช้สื่อโรสตทัศน์

การดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักศึกษาทางไกลทหารกองประจำการ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในกองพัฒน์พลทหารบกที่ 11 ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน จำนวนทั้งสิ้น 75 คน
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อศึกษา ลักษณะการใช้สื่อการเรียนที่เป็นสื่อสิ่งพิมพ์และสื่อโรสตทัศน์ของนักศึกษาทางไกลทหารกองประจำการ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในกองพัฒน์พลทหารบกที่ 11 โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็นสามตอน คือ ตอนที่หนึ่ง เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษาทางไกลทหารกองประจำการ ตอนที่สอง เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะการใช้สื่อการเรียนของนักศึกษาทางไกลทหารกอง

ประจำการ และตอนที่สาม เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะในการใช้สื่อการเรียนของนักศึกษาทางไกลทหารกองประจำการ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการโดยผู้วิจัยติดต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ให้ออกหนังสือถึงผู้บังคับกองพันมณฑลทหารบกที่ 11 เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้ความร่วมมือและอำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูล และผู้วิจัยได้ประสานงานกับนายทหารฝ่ายยุทธการและการฝึก ซึ่งเป็นนายทหารที่ดูแลและรับผิดชอบในการจัดการศึกษาออกโรงเรียนให้กับเหล่าทหารกองประจำการ ในกองพันมณฑลทหารบกที่ 11 เพื่อเก็บรวบรวมรายละเอียดทั่วไปของนักศึกษาทางไกลทหารกองประจำการ และนัดหมายวัน เวลา แจกแบบสอบถามให้แก่นักศึกษาทางไกล แล้วทำการเก็บคืนด้วยตนเองในเดือนสิงหาคม 2540 แจกแบบสอบถามทั้งหมด 75 ฉบับ ได้รับกลับคืนมาครบ และมีข้อมูลสมบูรณ์ คิดเป็นร้อยละ 100

4. ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้คำนวณหาค่าความถี่และค่าร้อยละในรายละเอียดข้อมูลส่วนตัวและปัญหา รวมทั้งข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้สื่อการเรียน ส่วนข้อมูลการใช้สื่อการเรียนนักศึกษาทางไกล วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการจัดอันดับ

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาการใช้สื่อการเรียนของนักศึกษาทางไกลทหารกองประจำการ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในกองพันมณฑลทหารบกที่ 11 จากกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาทางไกลทหารกองประจำการ จำนวน 75 คน ซึ่งส่วนใหญ่ร้อยละ 73.33 เป็นโสด และจบการศึกษามาจากระบบโรงเรียนร้อยละ 72.00 และมีภูมิลำเนาอยู่ต่างจังหวัด ร้อยละ 60.00 ผลการศึกษาวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. การใช้สื่อการเรียนของนักศึกษาทางไกลทหารกองประจำการ จากการศึกษาปรากฏว่า นักศึกษามีการใช้สื่อการเรียนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.42$) โดยมี การใช้สื่อสิ่งพิมพ์ ($\bar{X} = 3.49$) มากกว่าสื่อโสตทัศน์ ($\bar{X} = 3.31$) การใช้สื่อการเรียนทุกประเภทอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.30 - 3.48$) ยกเว้นสื่อแบบเรียนที่มีการใช้ในระดับมาก

($\bar{X} = 3.52$) เมื่อจัดอันดับการซื้อตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย เป็นต้นี้ มีการใช้แบบเรียนสูงสุด ($\bar{X} = 3.52$) รองลงมาได้แก่ ตารางออกอากาศ ($\bar{X} = 3.48$) แบบฝึกหัด ($\bar{X} = 3.47$) รายการวิทยุและเทปบันทึกรายการวิทยุเพื่อการศึกษา ($\bar{X} = 3.32$) รายการโทรทัศน์และเทปบันทึกภาพรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษา ($\bar{X} = 3.30$)

2. การใช้สื่อการเรียนของนักศึกษาทางไกลทหารกองประจำการ เมื่อเปรียบเทียบการใช้สื่อการเรียนของนักศึกษาทางไกล จำแนกตามสถานภาพสมรส สถานศึกษาเดิม และภูมิภาคพบว่า

2.1 นักศึกษาทางไกลทหารกองประจำการที่โสดและสมรสแล้ว มีการใช้สื่อการเรียนโดยรวมสอดคล้องกันคือ มีการซื้ออยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.46 - 3.30$) เมื่อพิจารณาแต่ละกลุ่ม พบว่า

นักศึกษาที่เป็นโสด มีการใช้สื่อการเรียนในระดับมาก 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการใช้แบบเรียน ด้านการใช้แบบฝึกหัด ด้านการใช้ตารางออกอากาศ และมีการใช้ในระดับปานกลาง 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการรับฟังรายการวิทยุและเทปรายการวิทยุเพื่อการศึกษา ด้านการรับชมรายการโทรทัศน์และเทปบันทึกภาพรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษา ทั้งนี้เมื่อจัดเรียงอันดับแล้วจะมีการใช้แบบเรียนสูงสุด ($\bar{X} = 3.55$) และการรับฟังรายการวิทยุและเทปรายการวิทยุเพื่อการศึกษาต่ำสุด ($\bar{X} = 3.35$)

นักศึกษาที่สมรสแล้ว มีการใช้สื่อการเรียนในระดับปานกลางทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการใช้แบบเรียน ด้านการใช้แบบฝึกหัด ด้านการใช้ตารางออกอากาศ ด้านการรับฟังรายการวิทยุและเทปรายการวิทยุเพื่อการศึกษา ด้านการรับชมรายการโทรทัศน์และเทปบันทึกภาพรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษา ทั้งนี้เมื่อจัดเรียงอันดับ ปรากฏว่า มีการใช้แบบเรียนเป็นอันดับสูงสุด ($\bar{X} = 3.45$) และการรับชมรายการโทรทัศน์และเทปบันทึกภาพรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาต่ำสุด ($\bar{X} = 3.13$)

2.2 นักศึกษาทางไกลทหารกองประจำการที่มีสถานศึกษาเดิมในระบบโรงเรียน และนอกโรงเรียน มีการใช้สื่อการเรียนโดยรวมต่างกัน คือ ในระบบโรงเรียนใช้ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.38$) ส่วนนอกระบบโรงเรียนใช้ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.51$) เมื่อพิจารณาแต่ละกลุ่ม พบว่า

นักศึกษาที่มาจากในระบบโรงเรียน มีการใช้สื่อการเรียนในระดับมาก 1 ด้าน ได้แก่ ด้านการใช้แบบเรียน และมีการใช้ในระดับปานกลาง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการใช้แบบฝึกหัด ด้าน

การใช้ตารางออกอากาศ ด้านการรับฟังรายการวิทยุและเทปรายการวิทยุเพื่อการศึกษา ด้านการรับชมรายการโทรทัศน์และเทปบันทึกภาพรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษา ทั้งนี้เมื่อจัดเรียงอันดับแล้ว จะมีการใช้แบบเรียนสูงสุด ($\bar{X} = 3.50$) และการรับฟังรายการวิทยุและเทปรายการวิทยุเพื่อการศึกษาต่ำสุด ($\bar{X} = 3.25$)

นักศึกษาที่มาจากนอกระบบโรงเรียน มีการใช้สื่อการเรียนในระดับมากถึง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการใช้แบบเรียน ด้านการใช้แบบฝึกหัด ด้านการใช้ตารางออกอากาศ ด้านการรับฟังรายการวิทยุ และเทปรายการวิทยุเพื่อการศึกษา และมีการใช้ในระดับปานกลาง 1 ด้าน ได้แก่ ด้านการรับชมรายการโทรทัศน์และเทปบันทึกภาพรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษา ทั้งนี้เมื่อจัดเรียงอันดับแล้ว จะมีการใช้แบบเรียนสูงสุด ($\bar{X} = 3.60$) และการรับชมรายการโทรทัศน์และเทปบันทึกภาพรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาต่ำสุด ($\bar{X} = 3.39$)

2.3 นักศึกษาทางไกลทหารกองประจำการที่มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในกรุงเทพมหานคร และต่างจังหวัด มีการใช้สื่อการเรียนโดยรวมสอดคล้องกันคือ มีการใช้อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.34, 3.46$) เมื่อพิจารณาแต่ละกลุ่ม พบว่า

นักศึกษาที่มีภูมิลำเนาเดิมในกรุงเทพมหานคร มีการใช้สื่อการเรียนในระดับปานกลาง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการใช้แบบเรียน ด้านการใช้แบบฝึกหัด ด้านการใช้ตารางออกอากาศ ด้านการรับฟังรายการวิทยุและเทปรายการวิทยุเพื่อการศึกษา ด้านการรับชมรายการโทรทัศน์และเทปบันทึกภาพรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษา ทั้งนี้เมื่อจัดเรียงอันดับแล้ว จะมีการใช้แบบเรียนสูงสุด ($\bar{X} = 3.46$) และการรับชมรายการโทรทัศน์และเทปบันทึกภาพรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาต่ำสุด ($\bar{X} = 3.23$)

นักศึกษาที่มีภูมิลำเนาเดิมในต่างจังหวัด มีการใช้สื่อการเรียนในระดับมาก 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการใช้แบบเรียน ด้านการใช้แบบฝึกหัด ด้านการใช้ตารางออกอากาศ และมีการใช้ในระดับปานกลาง 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการรับฟังรายการวิทยุและเทปรายการวิทยุเพื่อการศึกษา ด้านการรับชมรายการโทรทัศน์และเทปบันทึกภาพรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษา ทั้งนี้เมื่อจัดเรียงอันดับแล้ว จะมีการใช้แบบเรียนสูงสุด ($\bar{X} = 3.57$) และการรับชมรายการโทรทัศน์และเทปบันทึกภาพรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาต่ำสุด ($\bar{X} = 3.35$)

3. ปัญหาและข้อเสนอแนะในการใช้สื่อการเรียนของนักศึกษาทางไกลกองประจำการ พอสรุปได้ดังนี้

นักศึกษาทางไกลทหารกองประจำการประสบปัญหาเกี่ยวกับการใช้สื่อการเรียน ได้แก่ แบบฝึกหัดมีจำนวนมากเกินไป (ร้อยละ 7.99) แบบฝึกหัดไม่ชัดเจน (ร้อยละ 6.66) แบบฝึกหัดยาก (ร้อยละ 6.66) แบบเรียนมีไม่เพียงพอ (ร้อยละ 5.33) รับฟังวิทยุแล้วไม่เข้าใจ สอบถามปัญหาไม่ได้ (ร้อยละ 13.33) เวลาว่างไม่ตรงกับช่วงเวลาออกอากาศของรายการวิทยุเพื่อการศึกษา (ร้อยละ 5.33) และรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาออกอากาศตรงกับช่วงเวลานับถือภารกิจของทหารกองประจำการ (ร้อยละ 2.66)

นักศึกษาทางไกลทหารกองประจำการ ได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้สื่อการเรียนว่า ควรมีการปรับปรุงแบบฝึกหัด (ร้อยละ 7.99) ควรให้มีแบบฝึกหัดน้อยลง (ร้อยละ 5.33) ควรจัดทำแบบเรียนเพียงพอกับผู้เรียน (ร้อยละ 5.33) ควรปรับปรุงตารางออกอากาศ (ร้อยละ 2.66) ควรออกอากาศชุดวิชาในช่วงเวลา 18.00 – 20.00 น. (ร้อยละ 2.66) และควรออกอากาศรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาในช่วงเวลา 19.00 น. (ร้อยละ 2.66)

อภิปรายผล

ผลการศึกษาการใช้สื่อการเรียนของนักศึกษาทางไกลทหารกองประจำการ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในกองพันมณฑลทหารบกที่ 11 มีประเด็นสำคัญนำมาอภิปรายได้ดังนี้

1. นักศึกษามีการใช้สื่อการเรียนทุกประเภทอยู่ในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่านักศึกษาทางไกลทหารกองประจำการ มีการใช้สื่อการเรียนประกอบการเรียนของตนเองพอสมควร เมื่อพิจารณาแยกตามสื่อแต่ละประเภท ปรากฏว่า สื่อการเรียนที่ใช้ในระดับมาก และเป็นอันดับสูงสุด ได้แก่ สื่อชนิดแบบเรียน ทั้งนี้เป็นเพราะนักศึกษาจะใช้เวลาส่วนใหญ่ในการฝึกการที่จะติดตามชมรายการโทรทัศน์และเทปบันทึกภาพรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษา หรือฟังรายการวิทยุและเทปรายการวิทยุเพื่อการศึกษา จะไม่ค่อยมีเวลาและไม่สะดวก ดังนั้นสื่อสิ่งพิมพ์ชนิดแบบเรียนและแบบฝึกหัด จึงมีความจำเป็นสำหรับทหารเหล่านี้ เพราะสะดวกในการพกพา

และสามารถใช้ศึกษาในช่วงเวลาส่วนตัวหรือช่วงที่มีการพบกลุ่มได้ สามารถศึกษาทำความเข้าใจด้วยตนเองได้ดีกว่าสื่อประเภทอื่น ๆ เมื่อมีปัญหาก็สามารถสอบถามได้จากครูประจำกลุ่มที่เป็นทหาร นอกจากนี้ยังสามารถนำมาทบทวนกับรายการวิทยุเพื่อการศึกษา หรือรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาได้อีกทางหนึ่งด้วย ซึ่งสอดคล้องกับศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา (2533 : 47 - 65) ที่ศึกษาพบว่า การใช้สื่อแบบเรียนทั้งในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ผู้เรียนจะใช้กันค่อนข้างมาก

สำหรับสื่อการเรียนประเภทสื่อวัสดุทัศน ซึ่งแยกเป็นการรับฟังรายการวิทยุและเทป รายการวิทยุเพื่อการศึกษา และการชมรายการโทรทัศน์และเทปบันทึกภาพรายการโทรทัศน์เพื่อศึกษานั้น มีนักศึกษาทางไกลทหารกองประจำการมีการใช้อยู่ในระดับปานกลาง แต่จากปัญหาที่นักศึกษาเขียนเสนอมา พบว่า การใช้สื่อวัสดุทัศนจะมีปัญหามากกว่าการใช้สื่อสิ่งพิมพ์ เพราะไม่สามารถติดตามชมหรือฟังรายการได้ และไม่สามารถที่จะสอบถามปัญหาได้ ซึ่งสอดคล้องกับ วิริยุทธิ์ บุญะไวโรจน์ (2528 : ง - ฉ) ที่ศึกษาพบว่า สื่อประเภทที่เป็นรายการวิทยุเพื่อการศึกษาและรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษา นักศึกษาส่วนใหญ่ไม่สามารถรับชมและฟังได้ทุกครั้ง เพราะไม่มีเวลาว่าง ต้องทำงานหรือทำกิจกรรมอย่างอื่น ประกอบกับสื่อวิทยุและโทรทัศน์มีราคาแพง นักศึกษาทหารกองประจำการส่วนใหญ่จะไม่มีใช้ประจำตัว ต้องอาศัยฟังและรับชมจากหน่วยงานที่จัดให้เท่านั้น

2. การเปรียบเทียบการใช้สื่อการเรียนของนักศึกษาทางไกลทหารกองประจำการ ซึ่งจำแนกตามสถานภาพสมรส สถานศึกษาเดิม และภูมิภาค พบว่า

2.1 นักศึกษาทางไกลที่มีสถานภาพสมรสต่างกัน จะมีการใช้สื่อการเรียนในระดับปานกลางสอดคล้องกัน ทั้งนี้เป็นเพราะว่านักศึกษาทางไกลทหารกองประจำการ ซึ่งสมรสแล้วก็มีได้อยู่กับครอบครัวต้องมาอาศัยในค่ายทหารซึ่งมีสภาพแวดล้อมเดียวกัน ดังนั้นจึงมีการใช้สื่อการเรียนที่มีอยู่อย่างจำกัด และเป็นสื่อประเภทสิ่งพิมพ์ไม่แตกต่างกัน ซึ่งจะสอดคล้องกับ สุรินทร์ นิลบุตร (2533 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาไว้ว่า นักศึกษาที่มีสถานภาพสมรสแตกต่างกัน มีลักษณะการใช้สื่อการเรียนประเภทสื่อสิ่งพิมพ์ไม่แตกต่างกัน

2.2 นักศึกษาทางไกลที่จบจากสถานศึกษาในระบบโรงเรียน มีการใช้สื่อน้อยกว่า นักศึกษาทางไกลที่จบมาจากระบบการศึกษานอกโรงเรียน ทั้งนี้เพราะลักษณะการเรียนการสอน และความจำเป็นในเรื่องของการใช้สื่อการเรียนด้วยตนเองมีไม่มาก เพราะว่ามีครูเป็นผู้คอยให้คำแนะนำและช่วยเหลือในบทเรียนมาโดยตลอด จากความเคยชินดังกล่าว เมื่อได้เข้ามาเป็น นักศึกษาทางไกลที่มีการเรียนการสอนโดยอาศัยสื่อประเภทต่าง ๆ เป็นองค์ประกอบสำคัญ และ จำเป็นอย่างยิ่งในระบบการเรียนรู้อย่างตนเอง จึงทำให้นักศึกษาที่มาจากในระบบโรงเรียนมีการ ใช้สื่อการเรียนไม่มากนัก คือ ใช้ในระดับปานกลาง ส่วนนักศึกษาทางไกลที่มาจากนอกระบบ โรงเรียน จะมีการใช้สื่อการเรียนอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่านักศึกษากลุ่มนี้เรียนมาจากการศึกษานอกระบบโรงเรียน ซึ่งใช้เวลาไม่มาก ทำให้ความรู้ไม่แน่น ดังนั้นเมื่อเข้ามาเป็น นักศึกษาทางไกลทหารกองประจำการ จึงมีความจำเป็นในการใช้สื่อการเรียนอยู่ในระดับมาก

2.3 นักศึกษาทางไกลที่มีภูมิลำเนาเดิมในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด มีการ ใช้สื่อการเรียนโดยรวมในระดับปานกลาง และมีการใช้สื่อแบบเรียนเป็นอันดับสูงสุด และมีการ รับชมรายการโทรทัศน์และเทปบันทึกภาพรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาเป็นอันดับต่ำสุด ซึ่งมีความ สอดคล้องกัน อาจเป็นเพราะว่านักศึกษาทั้ง 2 กลุ่ม มีความต้องการและเคยชินกับการใช้สื่อสิ่งพิมพ์ ประเภทแบบเรียนกันมาก เพราะว่าเป็นสื่อประเภทเดียวที่ทุกคนมีความคุ้นเคยและเคยชิน กันง่ายต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง สะดวกที่จะนำติดตัวไปใช้ได้ทุกสถานที่ จึงมีการใช้สื่อสิ่งพิมพ์ ประเภทแบบเรียนมากกว่าสื่อประเภทอื่น ๆ ซึ่งจะสอดคล้องกับ เจนคินส์ (Jenkins. 1983 :6) ได้ศึกษาพบว่า รูปแบบการสอนทางไกลที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด คือ การสอนที่ใช้สื่อประสมและสื่อ เอกสาร เป็นสื่อที่ผู้เรียนเรียนได้ด้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะต่างกับสื่อรายการโทรทัศน์ ที่ไม่สะดวกและถูกกำหนดเวลาในการติดตามชม และอีกประการหนึ่ง เนื่องจากว่าทหารกองประจำ การส่วนใหญ่จะใช้เวลาสำหรับการฝึกอันเป็นภารกิจหลักของทหารกองประจำการ ดังนั้นจึงมีความ จำเป็นในการใช้สื่อการเรียนที่สะดวกนำติดตัวไปศึกษาได้ในหลายสถานที่

3. ปัญหาและข้อเสนอแนะการใช้สื่อการเรียนของนักศึกษาทางไกลทหารกองประจำการ พบว่า นักศึกษาทางไกลทหารกองประจำการประสบปัญหาในการใช้สื่อวัสดุทัศนมากกว่าสื่อสิ่งพิมพ์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเป็นสื่อวัสดุทัศนที่มีค่าใช้จ่ายเป็นเวลามากและใช้ร่วมกัน ทั้งไม่สามารถนำกลับมาใช้ซ้ำ

แล้วซ้ำอีกได้ ดังนั้นนักศึกษาจึงไม่มีโอกาสได้ฟังหรือชมรายการได้ จึงมีการใช้ประโยชน์จากสื่อดังกล่าวได้น้อย ส่วนสื่อสิ่งพิมพ์นั้น นักศึกษาทางไกลทหารกองประจำการสามารถใช้ได้ตลอดเวลา เพราะอยู่ใกล้ตัวและสามารถนำติดตัวไปได้จึงเรียนรู้ได้ด้วยตนเองทุกเวลาที่ว่าง อย่างไรก็ตาม นักศึกษามีความเห็นว่ามีปัญหาเกี่ยวกับสื่อสิ่งพิมพ์คือแบบเรียนมีจำนวนไม่เพียงพอ แบบฝึกหัดมีจำนวนมากเกินไป และยากแก่การที่จะทำความเข้าใจด้วยตนเองได้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไปเพื่อการปฏิบัติ

ผลจากการศึกษาการใช้สื่อการเรียนของนักศึกษาทางไกลทหารกองประจำการ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในกองพันมณฑลทหารบกที่ 11 สามารถนำมาเป็นข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงและพัฒนาสื่อการเรียนของนักศึกษาทางไกลทหารกองประจำการ ดังต่อไปนี้

1.1 จากผลการวิจัย พบว่า นักศึกษาทางไกลทหารกองประจำการ มีการใช้สื่อสิ่งพิมพ์อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งที่สื่อสิ่งพิมพ์ถือว่าเป็นสื่อหลักของการจัดการศึกษาวิธีเรียนทางไกล ulyให้ความเห็นว่ามีปัญหาที่แบบฝึกหัดมีจำนวนมากจนเกินไป และแบบฝึกหัดยาก ไม่ชัดเจน จึงอาจเป็นสาเหตุทำให้ไม่ได้ใช้สื่อสิ่งพิมพ์ให้เป็นประโยชน์เท่าที่ควร ซึ่งข้อนี้กรมการศึกษานอกโรงเรียนควรจะนำข้อมูลไปปรับปรุงและพัฒนาสื่อสิ่งพิมพ์ เพื่อให้การจัดการศึกษาทางไกลสำหรับเหล่าทหารกองประจำการได้บรรลุวัตถุประสงค์และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ครูประจำกลุ่มควรจัดกิจกรรมช่วยแนะนำการใช้สื่อสิ่งพิมพ์ เพื่อช่วยให้ทหารกองประจำการเรียนรู้ได้เร็วและมีการใช้สื่อสิ่งพิมพ์มากยิ่งขึ้น

1.2 จากผลการวิจัย พบว่า นักศึกษาทางไกลทหารกองประจำการ มีการใช้สื่อโสตทัศนอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน และมีปัญหาที่รับฟังรายการวิทยุหรือชมรายการโทรทัศน์แล้วไม่เข้าใจ ไม่สามารถซักถามปัญหาได้ รวมทั้งช่วงเวลาของการออกรายการหรือออกอากาศไม่ตรงกับช่วงเวลาว่างจากการฝึก ดังนั้นกรมการศึกษานอกโรงเรียนน่าจะนำข้อมูลไปใช้บริหารจัดการในการให้บริการและพัฒนาปรับปรุง เพื่อให้สื่อโสตทัศนสามารถใช้เป็นสื่อการเรียนได้อย่าง

คุ้มค่า มีประสิทธิภาพ และตรงกับสภาพความต้องการของทหารกองประจำการ รวมทั้งสอดคล้องกับภารกิจของหน่วยทหารต่าง ๆ อย่างแท้จริง

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย

จากผลการวิจัยการศึกษาการใช้สื่อการเรียนของนักศึกษาทางไกลทหารกองประจำการ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในกองพันมณฑลทหารบกที่ 11 มีข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยในโอกาสต่อไปดังนี้

2.1 ควรศึกษาการใช้สื่อการเรียนของครูประจำกลุ่มนักศึกษาทางไกลทหารกองประจำการ ในกองพันมณฑลทหารบกที่ 11 หรือในหน่วยงานทหารที่จัดการเรียนการสอนทางไกล

2.2 ควรศึกษาแรงจูงใจหรือความคาดหวังในการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของทหารกองประจำการ ในกองพันมณฑลทหารบกที่ 11

2.3 ควรศึกษาความร่วมมือในการปฏิบัติงานการศึกษานอกโรงเรียนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาสำหรับทหารกองประจำการ ในกองพันมณฑลทหารบกที่ 11

2.4 ควรศึกษาเปรียบเทียบลักษณะการใช้สื่อการเรียนของนักศึกษาทางไกล วิธีเรียนด้วยตนเองกับวิธีเรียนทางไกลหรือชั้นเรียน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

การศึกษานอกระบบ, กรม. การดำเนินโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา. กรุงเทพฯ :

สำนักงานโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา, 2535.

_____. คู่มือการใช้หลักสูตรการศึกษานอกระบบ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช

2530 สำหรับทหารกองประจำการ กรมการศึกษานอกระบบ. กรุงเทพฯ :

อักษรไทย, 2534.

_____. หลักสูตรการศึกษานอกระบบ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น. กรุงเทพฯ :

กรมการศึกษานอกระบบ, 2530.

กองทัพบก. โครงการขยายโอกาสทางการศึกษานอกระบบโรงเรียนสำหรับทหารกองประจำการ.

บันทึกข้อความที่ กท 0430/8579 ลงวันที่ 6 กันยายน 2534. กรุงเทพฯ : กรม

ยุทธการทหารบก, 2534.

_____. ระเบียบและหลักสูตรการฝึกพลทหารกองประจำการกองทัพบก. กรุงเทพฯ :

กรมยุทธศึกษาทหารบก, 2537.

_____. รายงานผลการสัมมนาการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนให้กับทหารกองประจำการ.

บันทึกข้อความที่ ทก 0403/631 ลงวันที่ 4 มีนาคม 2537. กรุงเทพฯ : กรม

ยุทธการทหารบก, 2537.

กองพัฒนพลทหารบกที่ 11. รายงานสรุปผลการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนให้

กับทหารกองประจำการของกองพัฒนพลทหารบกที่ 11 ประจำปี 2539. อุดรธานี.

_____. วารสารกองพัฒนพลทหารบกที่ 11. กรุงเทพฯ : กองพัฒนพลทหารบกที่ 11,

2539.

เชียรศรี วิวิธศิริ. การศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษานอกระบบ : เทคโนโลยีทางการศึกษา.

กรุงเทพฯ : ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,

2530.

ไชยยศ เรืองสุวรรณ. เทคโนโลยีทางการศึกษา : หลักและแนวทางปฏิบัติ. กรุงเทพฯ :

วัฒนาพานิช, 2526.

ณัฐวุฒิ คุณาวุฒิ. ความจำเป็นในการใช้เทคโนโลยีการศึกษาสำหรับมหาวิทยาลัยเปิด.

วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518. อัดสำเนา.

ทวีป อภิสัทธี. การขยายโอกาสทางการศึกษานอกโรงเรียน. กรุงเทพฯ : มิตรครุ, 2534.

เทคโนโลยีทางการศึกษา, ศูนย์. รายงานการสำรวจสภาพการใช้สื่อการศึกษาทางไกล

ปีการศึกษา 2531. กรุงเทพฯ : ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา, 2533.

นงคราญ วงษ์ศรี. การศึกษาการใช้สื่อการเรียนของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษา

ในเขตกรุงเทพมหานคร. ปรินญาณินท์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535. อัดสำเนา.

เบญจวรรณ วงษ์สกุล. การศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานขยายโอกาสทางการ

ศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น วิธีเรียนทางไกลสำหรับทหารกองประจำการกองทัพบก.

ปรินญาณินท์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2539.

อัดสำเนา.

รัตนา พุ่มไพศาล. หลักการจัดและบริหารการศึกษานอกระบบโรงเรียน. กรุงเทพฯ :

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ :

ศึกษาพร, 2531.

วิจิตร ภักดิ์รัตน. สรุปผลการประชุมสัมมนานักการศึกษาทางไกลและผู้เกี่ยวข้อง ครั้งที่ 1

"แนวโน้มการศึกษาทางไกล". กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2530.

วีรยุทธ บุญยะไวโรจน์. ความคิดเห็นของบัณฑิตสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ที่มีต่อสื่อเสริมใน

ระบบการศึกษาทางไกลของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. วิทยานิพนธ์ ค.ม.

กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528. อัดสำเนา.

สุนันท์ นิลบุตร. การศึกษาลักษณะการใช้สื่อสิ่งพิมพ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

ปรินญาณินท์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533.

อัดสำเนา.

- Borhammish, Mohamad. Primary Education in Iran. Iran : Bulletin of UNESCO Regional Office for Education in Asia, 1973.
- Jenkins, Janet. Materials for Learning : How to Teach Adults at a Distance. London : Routledge and Kegan Paul, 1983.
- Purvis, June. "Some Problems of Teaching and Learning Within the Open University," Educational Research. 21(3) : 163 - 175 ; July, 1980.
- Sheppard, Margaret O. "Information Seeding by TAEF Trade Student Teachers," Australian Academic and Research Libraries. 14 : 149 - 159 ; September, 1983.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจคุณภาพเครื่องมือ

ภาคผนวก ข

แบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

แบบสอบถาม

เรื่อง

การศึกษาการใช้สื่อการเรียนของนักศึกษาทางไกลทหารกองประจำการ

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในกองพันมณฑลทหารบกที่ 11

คำชี้แจง แบบสอบถามชุดนี้แบ่งเนื้อหาออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษาทางไกลทหารกองประจำการ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในกองพันมณฑลทหารบกที่ 11

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการใช้สื่อการเรียนของนักศึกษาทางไกลทหารกองประจำการ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในกองพันมณฑลทหารบกที่ 11 ที่เป็นสื่อสิ่งพิมพ์ ซึ่งได้แก่ แบบเรียน แบบฝึกหัด ตารางออกอากาศ และสื่อโสตทัศน ซึ่งได้แก่ รายการวิทยุเพื่อการศึกษา และเทปบันทึกรายการวิทยุเพื่อการศึกษา รายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาและเทปบันทึกภาพรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษา ข้อคำถามแยกเป็นดังนี้

- 2.1 ลักษณะการใช้แบบเรียน
- 2.2 ลักษณะการใช้แบบฝึกหัด
- 2.3 ลักษณะการใช้ตารางออกอากาศ
- 2.4 ลักษณะการรับฟังรายการวิทยุเพื่อการศึกษาและเทปบันทึกรายการวิทยุเพื่อการศึกษา
- 2.5 ลักษณะการรับชมรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาและเทปบันทึกภาพรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษา

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะในการใช้สื่อการเรียนของนักศึกษาทางไกลทหารกองประจำการ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในกองพันมณฑลทหารบกที่ 11 ที่เป็นสื่อสิ่งพิมพ์และสื่อโสตทัศน โดยแยกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

- 3.1 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการใช้แบบเรียนและแบบฝึกหัด
- 3.2 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการใช้ตารางออกอากาศ

3.3 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการรับฟังรายการวิทยุและเทปบันทึกการวิทยุ
เพื่อการศึกษา

3.4 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการรับชมรายการโทรทัศน์และเทปบันทึกภาพ
รายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษา

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () ที่ตรงกับข้อมูลส่วนตัวของท่าน

1. สถานภาพสมรส
 - () โสด
 - () สมรส
2. สถานศึกษาเดิมที่จบชั้นระดับประถม
 - () ในระบบโรงเรียน
 - () นอกโรงเรียน
3. ภูมิลำเนา
 - () กรุงเทพมหานคร
 - () ต่างจังหวัด

ตอนที่ 2 ลักษณะการใช้สื่อการเรียนรู้ที่เป็นสื่อสิ่งพิมพ์และสื่อโสตทัศนของนักศึกษาทางไกล

ทหารกองประจำการ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

ข้อความ	ลักษณะการใช้			
	ปฏิบัติ ทุกครั้ง	ปฏิบัติ บางครั้ง	ปฏิบัติ น้อย	ไม่ได้ ปฏิบัติ
แบบเรียน				
1. นำแบบเรียนมาทุกครั้งที่มีการพบกลุ่ม.....				
2. อ่านแบบเรียนเฉพาะวันที่มีการพบกลุ่ม.....				
3. อ่านแบบเรียนเฉพาะวิชาที่ชอบและสนใจ.....				
4. อ่านแบบเรียนทุกวิชา.....				
5. อ่านแบบเรียนตามคำสั่งของครูประจำกลุ่ม.....				
6. อ่านแบบเรียนหลังจากเสร็จภารกิจจากการฝึก.....				
7. อ่านแบบเรียนด้วยความตั้งใจและสนใจ.....				
8. อ่านแบบเรียนควบคู่กับชมรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษา....				
9. อ่านแบบเรียนควบคู่กับการฟังเทปวิทยุ.....				
แบบฝึกหัด				
10. ทำแบบฝึกหัดเฉพาะที่ครูประจำกลุ่มสั่งให้ทำ.....				
11. ทำแบบฝึกหัดตามความเข้าใจของตนเอง.....				
12. ทำแบบฝึกหัดที่มีอยู่ในหนังสือเรียนทุกเล่ม.....				
13. ทำแบบฝึกหัดเฉพาะที่ตนเองสนใจ.....				
14. ทำแบบฝึกหัดหลังจากชมรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษา....				

ข้อความ	ลักษณะการใช้			
	ปฏิบัติ ทุกครั้ง	ปฏิบัติ บางครั้ง	ปฏิบัติ น้อย	ไม่ได้ ปฏิบัติ
15. ทานแบบฝึกหัดหลังจากได้ฟังเทปวันแต่ละวิชา.....				
16. ทานแบบฝึกหัดหลังจากอ่านแบบเรียนจบแต่ละบท.....				
17. ทานแบบฝึกหัดร่วมกันกับเพื่อนทหารกองประจำการ.....				
18. ทานแบบฝึกหัดลำพังคนเดียว.....				
<u>ตารางออกอากาศ</u>				
19. อ่านตารางออกอากาศทันทีที่ได้รับ.....				
20. อ่านตารางออกอากาศตามที่ครูประจำกลุ่มแนะนำ.....				
21. อ่านตารางออกอากาศเมื่อว่างจากการฝึกประจำวัน.....				
22. อ่านตารางออกอากาศเฉพาะช่วงวิชาที่สนใจ.....				
23. อ่านตารางออกอากาศอย่างคร่าว ๆ.....				
24. อ่านตารางออกอากาศอย่างละเอียดทุกวิชาที่เรียน.....				
25. อ่านตารางออกอากาศเฉพาะส่วนที่สำคัญ.....				
26. อ่านตารางออกอากาศในเวลารับชมรายการโทรทัศน์.....				
27. อ่านตารางออกอากาศในช่วงที่รับฟังรายการวิทยุ.....				
<u>รายการวิทยุและเทปบันทึกรายการวิทยุเพื่อการศึกษา</u>				
28. รับฟังรายการวิทยุเพื่อการศึกษาทุกวันหลังจากเสร็จภารกิจ ในการฝึก.....				
29. รับฟังรายการวิทยุเพื่อการศึกษาเฉพาะวิชาที่ลงทะเลเป็น เรียน.....				

ข้อความ	ลักษณะการใช้			
	ปฏิบัติ ทุกครั้ง	ปฏิบัติ บางครั้ง	ปฏิบัติ น้อย	ไม่ได้ ปฏิบัติ
30. รับฟังรายการวิทยุเพื่อการศึกษาตามคำสั่งครูประจำกลุ่ม...				
31. รับฟังรายการวิทยุเพื่อการศึกษาเฉพาะวิชาที่ชอบ.....				
32. รับฟังรายการวิทยุเพื่อการศึกษาทุกวิชาที่เรียนด้วยความ สนใจ.....				
33. ไม่เคยรับฟังรายการวิทยุเพื่อการศึกษาเลย.....				
34. ขอสำเนาเทปรายการวิทยุมาฟังวิชาที่ลงทะเลเป็นนเรียน....				
35. ขอสำเนาเทปรายการวิทยุมาใช้ในชั่วโมงทบทวน.....				
36. ขอสำเนาเทปรายการวิทยุเมื่อใกล้สอบ.....				
<u>รายการโทรทัศน์และเทปบันทึกภาพรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษา</u>				
37. รับชมรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาเฉพาะในวันพบกกลุ่ม...				
38. รับชมรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาทุกวิชาที่ออกอากาศ...				
39. รับชมรายการโทรทัศน์หลังเสร็จภารกิจในการฝึก.....				
40. รับชมรายการโทรทัศน์วิชาที่ลงทะเลเป็นนเรียน.....				
41. รับชมรายการโทรทัศน์เฉพาะรายการที่สนใจ.....				
42. รับชมรายการโทรทัศน์ควบคู่กับการเรียนแต่ละวิชา.....				
43. ไม่เคยรับชมรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาเลย.....				
44. ขอสำเนาเทปบันทึกภาพรายการวิชาที่ลงทะเลเป็นนเรียน....				
45. ขอสำเนาเทปภาพรายการโทรทัศน์วิชาที่ไม่เข้าใจเนื้อหา...				

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการใช้สื่อการเรียนของนักศึกษาทางไกลทหารกองประจำการ
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในกองพันมณฑลทหารบกที่ 11

คำชี้แจง เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาและ
ข้อเสนอแนะในการใช้สื่อการเรียน โดยแยกเป็น

3.1 ด้านการใช้สื่อสิ่งพิมพ์

ปัญหา

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

3.2 ด้านการใช้สื่อโสตทัศน

ปัญหา

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

ขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่ง

ภาคผนวก ก

ตารางออกอากาศ

รายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม

วันพุธ	13.10-13.40	13.40-14.00	14.00-14.15	14.20-14.40
	อังกฤษ 1 ม.ต้น	คณิต 1 ม.ต้น	โลกของงาน อาชีพ ม.ต้น	อังกฤษ 1 ม.ปลาย
	14.40-15.00	15.00-15.15	15.15-15.30	15.30 15.45
	อาชีพ ม.ปลาย	คณิต (บังคับ) คณิต 2 ม.ต้น	ปอ. ม.ต้น	15.45 16.00
			วิทย์ 1 ม.ต้น	วิทย์ 2 ม.ต้น

วันจันทร์-วันศุกร์

วัน/เวลา	16.40-17.00	17.00-17.15	17.15-17.45	17.45-18.00
จันทร์	อาชีพ ม.ปลาย	สคช. ม.ต้น	คณิต ม.ปลาย	ไทย(บังคับ) ม.ต้น
อังคาร	ไทย 2 ม.ปลาย	สคช. ม.ต้น	อังกฤษ 1 ม.ต้น	โลกของงานอาชีพ ม.ต้น
พุธ	สังคม 2 ม.ปลาย	สคช. ม.ต้น	คณิต ม.ปลาย	ไทย (บังคับ) ม.ต้น
พฤหัสบดี	วิทย์ 1 ม.ปลาย	สคช. ม.ต้น	วิทย์เสริม ม.ปลาย	วิทย์ 2 ม.ปลาย (ชีววิทยา)
ศุกร์	วิทย์ 1 ม.ปลาย	ไทย 1/ สังคม 1 ม.ปลาย	ธรรมชาติด ในเอเชีย	ไทย (บังคับ) ม.ต้น

ตารางออกอากาศ
รายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม
หลักสูตร

การศึกษานอกระบบโรงเรียน
ประจำภาคเรียนที่ 1
ปีการศึกษา 2540

ระหว่างวันที่ 19 พฤษภาคม 2540
ถึงวันที่ 14 กันยายน 2540

สถานีวิทยุโทรทัศน์เพื่อการศึกษา (ETV)
กระทรวงศึกษาธิการ อาคารศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา
ถนนศรีอยุธยา เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400
โทร. 2461115-21 ต่อ 421-424

วันเสาร์	09.05-09.20	09.25-09.40	09.45-10.15	10.15-10.35	10.45-11.00	11.00-11.30	11.30-11.50	12.00-13.00
	วิทยะ 2 ม.ปลาย (ฟิสิกส์,เคมี)	ไทย 1 สังคม 1 ม.ปลาย	คณิต ม.ปลาย	อังกฤษ 1 ม.ปลาย	เรียนรู้สู่อาชีพ พละนามัย ม.ปลาย	คณิต ม.ปลาย	วิทยะ 1 ม.ปลาย	แนะแนว คลินิก กศน.
	13.10-14.10	14.10-14.25	14.25-14.40	14.40-15.00	15.00-15.15	15.15-15.30	15.30-15.45	15.45-16.00
	สอนเสริม คณิต วิทยะ อังกฤษ ม.ปลาย	ไทย 1 ม.ต้น	สคช. ม.ต้น	ปวช.	สคช. ม.ต้น	วิทยะ 1 ม.ต้น	สคช. ม.ต้น	วิทยะ 2 ม.ต้น

วันอาทิตย์	09.00-09.20	09.25-09.40	09.45-10.15	10.15-10.30	10.30-10.45	10.45-11.00	11.00-11.15	11.15-11.30	11.30-11.45
	คณิต 1 ม.ต้น	โลกของงานอาชีพ ม.ต้น	อังกฤษ 1 ม.ต้น	ไทย (บังคับ) ม.ต้น	คณิต (บังคับ) คณิต 2 ม.ต้น	ไทย (บังคับ) ม.ต้น	วิทยะ 2 ม.ต้น	ปอ. ม.ต้น	ไทย (บังคับ) ม.ต้น
	11.45-12.00	12.00-13.00	13.10-14.10	14.20-14.40	14.40-15.00	15.00-15.20	15.20-15.40	15.40-16.00	
	วิทยะ 1 ม.ต้น	เยาวชน คนเก่ง	สอนเสริม คณิต วิทยะ อังกฤษ ม.ต้น	วิทยะ 1 ม.ปลาย	ปวช.	อาชีพ ม.ปลาย	สังคม 2 ม.ปลาย	ไทย 2 ม.ปลาย	

ภาคผนวก ง

แนวทางการพบกลุ่ม

แนวทางการพบกลุ่ม

ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2530

ได้กำหนดไว้ 2 ประการ คือ

1. การพบกลุ่มเพื่อการเรียนการสอน
2. การพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต

การพบกลุ่มเพื่อการเรียนการสอน

วัตถุประสงค์

เพื่อให้นักศึกษาและครูประจำกลุ่มร่วมกันวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อแก้ปัญหาการเรียนการสอน ทบทวนเนื้อหาวิชาที่นักศึกษาได้ศึกษามาล่วงหน้า ตลอดจนการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ และการทดสอบเพื่อเป็นคะแนนเก็บระหว่างภาคเรียน

เกณฑ์การพบกลุ่ม

นักศึกษาต้องเข้าพบกลุ่มเพื่อการเรียนการสอนภาคเรียนละ 20 สัปดาห์ แต่ละสัปดาห์มีเวลาเรียนไม่น้อยกว่า 3 ชั่วโมง

ขั้นตอนการพบกลุ่ม

การเตรียมตัวก่อนการพบกลุ่ม

1. นักศึกษาต้องศึกษาเนื้อหาวิชาที่ครูประจำกลุ่มหรือครูประจำวิชามอบหมายให้ศึกษาก่อนล่วงหน้า ถ้ามีข้อสงสัยควรจดบันทึกไว้ซักถามเวลาพบกลุ่ม

2. ทำกิจกรรมหรือแบบฝึกหัดที่ครูประจำกลุ่มหรือครูประจำวิชามอบหมาย

การพบกลุ่ม

1. การพบกลุ่มรวมทั้งกลุ่ม เพื่อฝึกทักษะกระบวนการกลุ่ม การคิด การวิเคราะห์ การตัดสินใจอย่างมีระบบ การอภิปราย การช่วยเหลือเกื้อกูลกันในสังคม ตลอดจนการแก้ปัญหาค้นคว้าร่วมกันโดยครูประจำกลุ่มเป็นผู้ให้คำแนะนำ ใช้เวลาในการพบกลุ่มรวมประมาณ 30 นาทีต่อสัปดาห์

2. การพบกลุ่มตามแยกหมวดวิชาที่ลงทะเบียนเรียน เพื่อเข้ารับการสอนหรือทบทวนวิชาแต่ละหมวดวิชาโดยครูประจำวิชา วิทยากร หรือชมจากโทรทัศน์ เพื่อการศึกษาหรือวิดิทัศน์ ใช้เวลาในการพบกลุ่มแยกตามหมวดวิชาประมาณ 50 นาทีต่อ 1 หมวดวิชา

การสรุปและการนัดหมาย

ครูประจำวิชาจะมอบหมายให้นักศึกษาได้ศึกษาเนื้อหาวิชาจากสารหรือสื่ออื่น ๆ เพื่อการพบกลุ่มการเรียนรู้การสอนครั้งต่อไป หรือการทดสอบ หรือมอบหมายกิจกรรมอื่น ๆ ให้ทำ เพื่อเป็นคะแนนเก็บระหว่างภาคเรียน

การพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต (กพช.)

กิจกรรมพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตเป็นเงื่อนไขสำคัญในการจบหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษามีโอกาสใช้กระบวนการกลุ่มในการแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ ผักหักงะการคิดเป็นและแก้ปัญหาเป็น
2. เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษามีส่วนร่วมรับผิดชอบและมีบทบาทในการพัฒนาชุมชน สังคม เกิดความรู้สึกรู้กันเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนและสังคม
3. เพื่อปลูกฝังให้นักศึกษามีคุณธรรม จริยธรรม รู้จักทำนุบำรุงศาสนา มีระเบียบ วินัย มีความรับผิดชอบต่อน้ำที่และอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

เกณฑ์การพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต

ระดับการศึกษา	ภาคทฤษฎี	ภาคปฏิบัติ
มัธยมศึกษาตอนต้น	10 ชั่วโมง	42 หน่วยกิจกรรม หรือ ไม่น้อยกว่า 42 ชั่วโมง
มัธยมศึกษาตอนปลาย	10 ชั่วโมง	48 หน่วยกิจกรรม หรือ ไม่น้อยกว่า 48 ชั่วโมง

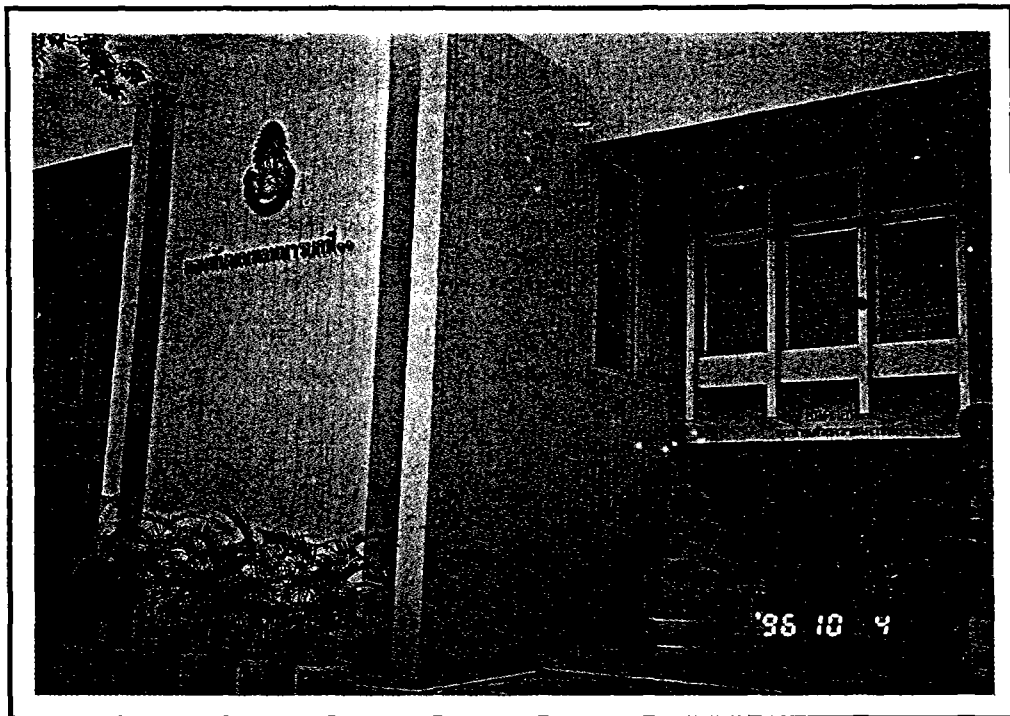
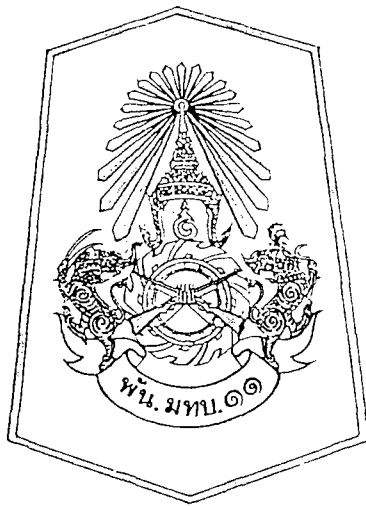
เงื่อนไข

1. นักศึกษาทุกวิธีเรียนจะต้องมีเวลาพบกลุ่มภาคทฤษฎีไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ของเวลาที่กำหนด จึงจะมีสิทธิ์ทำกิจกรรมภาคปฏิบัติ
2. นักศึกษาวิธีเรียนด้วยตนเอง จะต้องเข้ารับฟังการบรรยายพิเศษและการปัจฉิมนิเทศอีกไม่น้อยกว่า 6 ชั่วโมง (คู่มือการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ, 2540 : 33 - 34)

ภาคผนวก จ

แนะนำ

กองทัพนอกทหารบกที่ 11

กองพันมณฑลทหารบกที่ ๑๑

ประวัติกองพัฒน์มณฑลทหารบกที่ ๑๑

กองพัฒน์มณฑลทหารบกที่ ๑๑ เดิมคือ กองพันบริการ มณฑลทหารบกที่ ๑ กองทัพบกได้มีคำสั่งจัดตั้งเมื่อวันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๐๗ ตามอัตราเฉพาะกิจ ๕๑๐๑ ประกอบคำสั่ง กองทัพบก ที่ ๗๐/๐๗ ลงวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๐๗ โดยมี พันโท อาทิตย์ กำลังเอก (ยศในขณะนั้น) เป็นผู้บังคับกองพัน ต่อมา เมื่อวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๒๕ กองพันบริการ มณฑลทหารบกที่ ๑ ได้รับการเปลี่ยนชื่อเป็น กองพันทหารราบ มณฑลทหารบกที่ ๑ ตามคำสั่งกองทัพบก ลับ (เฉพาะ) ที่ ๑๑๒/๒๕ ลงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๒๕

กองพันทหารราบ มณฑลทหารบกที่ ๑ ได้รับการเปลี่ยนชื่ออีกครั้งเป็น มณฑลทหารบกที่ ๑๑ จึงได้เปลี่ยนนามหน่วยเป็น กองพันทหารราบ มณฑลทหารบกที่ ๑๑ ตามคำสั่งกองทัพบก ลับ (เฉพาะ) ที่ ๑๒๙/๓๓ ลงวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๓๓ ต่อมาได้รับอนุมัติจากกองทัพบกให้เปลี่ยนการจัดจาก อัตราเฉพาะกิจมาใช้อัตราการจัดและยุทโธปกรณ์ หมายเลข ๕๑-๒๐๕ ตามคำสั่ง กองทัพบก (เฉพาะ) ที่ ๖๘/๓๔ ลงวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๓๔ กองพันทหารราบ มณฑลทหารบกที่ ๑๑ จึงได้เปลี่ยนนามหน่วยมาเป็น “กองพัฒน์มณฑลทหารบกที่ ๑๑” จนถึงปัจจุบัน

ภารกิจและการจัด

ภารกิจ

ให้การระวังป้องกัน การบริการแรงงาน และการเลี้ยงดูแก่ กองบัญชาการมณฑลทหารบกที่ ๑๑ ดำเนินการรักษาการณ์ การจัดกองทหารเกียรติยศ และการระวังป้องกันที่ตั้งทางทหารที่สำคัญ ตลอดจนให้การสนับสนุนหน่วยทหาร เกี่ยวกับสนามฝึกสนามยิงปืน และสนามบิน

การจัด

กองพัฒน์มณฑลทหารบกที่ ๑๑ ประกอบด้วย กองบังคับกองพัน, กองร้อยกองบังคับการ และ ๖ กองร้อยบริการ

สถานภาพของกำลังพล

กองพันมณฑลทหารบกที่ ๑๑ ได้เริ่มมีการจัดแบบอัตราการจัดและยุทโธปกรณ์ หมายเลข ๕๑-๒๐๕ ลงวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๓๒ มีสถานภาพกำลังพลตามรายละเอียดดังนี้

- อัตราอนุมัติ	นายทหาร	๕๒	นาย
	นายสิบ	๒๗๔	นาย
	พลทหาร	๑,๕๘๕	นาย
- บรรจุจริง	นายทหาร	๓๘	นาย
	นายสิบ	๑๘๗	นาย
	พลทหาร	๑,๓๖๘	นาย

ภารกิจของหน่วยที่ได้รับมอบ

จัดกำลังพลทำการระวังป้องกัน และรักษาการณ์สถานที่สำคัญๆ ในเขตจังหวัดทหารบก กรุงเทพฯ ดังนี้

- จัดกำลังพลรักษาการณ์ พระตำหนักสวนปทุม/จักรีบังกช วันละ ๓๔ นาย
- จัดกำลังพลรักษาการณ์ ศาลาว่าการกระทรวงกลาโหม วันละ ๒๘ นาย
- จัดกำลังพลรักษาการณ์ กองบัญชาการกองทัพบก วันละ ๔๖ นาย
- จัดกำลังพลรักษาการณ์ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน (สวนรื่นฤดี) วันละ ๑๖ นาย
- จัดกำลังพลรักษาการณ์ หอประชุมกองทัพบก วันละ ๖ นาย
- จัดกำลังพลรักษาการณ์ กองบัญชาการมณฑลทหารบกที่ ๑๑ (ด้านพระราม ๕) วันละ ๒๐ นาย
- จัดกำลังพลสนับสนุนส่วนการข่าวสำนักงานเลขาธิการ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน (สวนรื่นฤดี) จำนวน ๒๐ นาย เป็น นายทหาร ๑ นาย นายสิบ ๔ นาย พลทหาร ๑๕ นาย เพื่อปฏิบัติหน้าที่รักษาความปลอดภัยในกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน

การบริการ

- จัดกำลังพลดูแลผู้บังคับบัญชา บ้านพักผู้บังคับบัญชา และอดีตผู้บังคับบัญชา เพื่อปฏิบัติหน้าที่ทำความสะอาด ตัดหญ้าและตกแต่งไม้ประดับ วันละ ๗ นาย
- จัดกำลังพลบริการประจำและบริการประจำบ้านพัก จำนวน ๓๐๔ นาย คือ นายสิบ ๑๓ นาย และพลทหาร ๒๙๑ นาย

จัดกองทหารเกียรติยศในพระราชพิธี และพิธีต่างๆ ดังนี้

- จัดกองทหารเกียรติยศผสม ๓ เหล่าทัพ ร่วมกับ ทหารเรือ และทหารอากาศ สำหรับ รับ-ส่ง เสด็จพระราชดำเนิน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระบรมราชินีนาถ และ รัชทายาท ณ ท่าอากาศยานดอนเมือง ทุกวาระที่เสด็จพระราชดำเนิน ไป-กลับ กรุงเทพมหานคร
 - จัดกองทหารเกียรติยศ สำหรับ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้า พระบรมราชินีนาถ และรัชทายาท ในพระราชพิธีต่างๆ ตามคำสั่งของหน่วยเหนือ
 - จัดกองทหารเกียรติยศ ๓ เหล่าทัพ ต้อนรับประมุขของต่างประเทศ ที่มาเยือน ประเทศไทย ในฐานะแขกของรัฐบาล ณ ทำเนียบรัฐบาล
 - จัดกองเกียรติยศ ต้อนรับบุคคลสำคัญของมิตรประเทศ ที่เดินทางมาเยือนประเทศ และเข้ามาเยี่ยมคำนับ ต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ผู้บัญชาการทหารสูงสุดและกองบัญชาการกองทัพบก
 - จัดกองทหารเกียรติยศในพิธีอำลาชีวิตราชการของ ปลัดกระทรวงกลาโหม, ผบ.ทหาร สูงสุด, ผบ.ทบ. และข้าราชการเกษียณอายุในพื้นที่กองทัพภาคที่ ๑
 - จัดกองทหารเกียรติยศสำหรับศพทหาร ตามคำสั่งของหน่วยเหนือ
 - จัดกำลังพลสนับสนุนสำนักพระราชวัง ปฏิบัติหน้าที่ถือฉัตร ตีกลองชนะ และ หามเสลี่ยง ในพิธีพระราชทานเพลิงศพ ตามคำสั่งของหน่วยเหนือ
- อื่นๆ เช่น ให้การสนับสนุนกำลังพลต่อองค์กร และหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ในการร่วมบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ ตามคำสั่งของหน่วยเหนือเป็นประจำ

การฝึกและการศึกษา

- หน่วยมีการฝึกตามคำสั่งกองทัพบกมีวงรอบประจำปี ดังนี้
- การฝึกสืบทอดกิจประจำการและครูฝึกทหารใหม่ในเดือนกุมภาพันธ์, มีนาคมและ เดือนตุลาคม
 - การฝึกทหารใหม่ ๒ ผลัด ในห้วงเดือนพฤษภาคม, มิถุนายน, พฤศจิกายน และ ธันวาคม

- การฝึกเดินทางไกลประจำปีของกำลังพล นายทหาร นายสิบ และพลทหาร จำนวน ๘ ครั้ง

- การฝึกยิงปืนประจำปีของกำลังพล นายทหาร นายสิบ และพลทหาร ในเดือนเมษายน
- การฝึกเป็นหน่วยเบื้องต้น หมู่ ตอน หมวด ในเดือนกันยายนของทุกปี
- การฝึกวิชาชีพให้กับทหารกองประจำการก่อนที่จะปลดประจำการในเดือนเมษายน และเดือนตุลาคม วิชาที่ฝึกได้แก่ วิชาช่างไม้, ขับรถยนต์

กองพันมณฑลทหารบกที่ ๑๑ ได้ส่งเสริมให้ข้าราชการและทหารกองประจำการของหน่วยที่มีคุณวุฒิการศึกษาต่ำ ได้มีโอกาสศึกษาเพิ่มเติม โดยที่หน่วยได้ประสานกับศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน กรุงเทพมหานคร ของกระทรวงศึกษาธิการ จัดตั้งโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ขึ้น ๓ ระดับ คือ ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีกำลังพลและครอบครัวเข้ารับการศึกษาทั้งสิ้น จำนวน ๑,๐๓๙ คน แยกเป็นระดับได้ดังนี้

- ระดับประถมศึกษา	จำนวน	๔๗	คน
- ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	จำนวน	๖๒๑	คน
- ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	จำนวน	๓๗๑	คน
รวม		<u>๑,๐๓๙</u>	คน

ผลงานที่สำคัญของหน่วย

งานที่หน่วยได้ดำเนินการไปแล้ว หน่วยได้ตระหนักถึงความสำคัญของหน้าที่ ที่ผู้บังคับบัญชาได้มอบหมายให้เป็นตัวแทนของกองทัพบก และประเทศชาติ ในการจัดกองทหารเกียรติยศสำหรับพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ และรัชทายาท ตลอดจนประมุข และบุคคลสำคัญของมิตรประเทศ อีกทั้งภารกิจรักษาการณ์สถานที่สำคัญๆ ต่างๆ ในเขตจังหวัดทหารบกกรุงเทพฯ หน่วยจึงได้ดำเนินการเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายและภารกิจที่ได้รับมอบ กล่าวคือ

- ได้จัดทำลัทธิพลปฏิบัติหน้าที่ประโคนยาม และเข้าร่วมราชพิธีพระราชทานเพลิงศพ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี
- ได้จัดทำลัทธิพลเข้าร่วมราชพิธีเฉลิมฉลองสิริราชสมบัติครบ ๕๐ ปี ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช
- ได้บรรจุเรื่องรักษาการณ์อย่างละเอียดเข้าไว้ในหลักสูตรการฝึกทหารใหม่ทุกรุ่นทุกผลัด
- ได้จัดกองร้อยกองทหารเกียรติยศเฉพาะไว้ ๑ กองร้อย โดยคัดเลือกกำลังพลที่มีลักษณะทหารดีและมีความสูงตั้งแต่ ๑๖๘-๑๗๒ เซนติเมตร ทำการฝึกเป็นประจำ เพื่อให้มีความพร้อมที่จะปฏิบัติหน้าที่ได้ตลอดเวลา เพราะหน่วยต้องจัดกองทหารเกียรติยศเกือบทุกสัปดาห์ ในบางครั้งก็จัดวันละหลายๆ แห่ง ในเวลาเดียวกันแต่ก็สามารถดำเนินการตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาอย่างได้ผลดีตลอดมา
- การจัดทำลัทธิพลช่วยเหลือพัฒนาชุมชนแออัดของกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ตามคำสั่งหน่วยเหนือ
- การจัดทำลัทธิพลในการช่วยเหลือประชาชน เมื่อเกิดเหตุภัยต่างๆ เช่น อุทกภัย, อัคคีภัยและवादภัย
- เพื่อปฏิบัติตามนโยบาย ผู้บังคับบัญชาชั้นสูง ในการช่วยเหลือประชาชนในด้านการแก้ไขปัญหายาเสพติด พ้น.มทบ.๑๑ ได้จัดทำลัทธิพลปฏิบัติหน้าที่อาสาสมัครจราจรกองทัพบก ตั้งแต่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๓๖ จนถึงปัจจุบัน มีกำลังพลปฏิบัติหน้าที่อาสาสมัครจราจรทหารบก จำนวน ๑๗ นาย ปฏิบัติหน้าที่ทุกวันในวันราชการ ระหว่างเวลา ๐๖.๓๐-๐๙.๐๐ และ ๑๕.๐๐-๑๘.๓๐ (วันวันเสาร์, อาทิตย์ และวันหยุดราชการ) จุดที่ปฏิบัติหน้าที่มี ๓ จุด คือ จุดสามแยกพิชัย ใช้กำลังพล ๑ นาย จุดหน้ากองรักษาการณ์มณฑลทหารบกที่ ๑๑ ใช้กำลังพล ๑ นาย จุดหน้าช่องทางเข้า-ออก กองพันมณฑลทหารบกที่ ๑๑ ใช้กำลังพล ๒ นาย

- หน่วยได้จัดทำประกันภัยอุบัติเหตุส่วนบุคคล ให้กับกำลังพลที่ปฏิบัติหน้าที่ อส.จร.ทบ. ทุกนาย โดยหมุนเวียนในรอบ ๖ เดือน ครั้งแรกได้ทำประกันให้กับกำลังพลที่ปฏิบัติหน้าที่ อาสาจราจรทหารบก จำนวน ๑๗ นาย จากบริษัทพิพยประกันภัย

- การปฏิบัติงานพิเศษ จัดกำลังพลรักษาความปลอดภัยผู้บังคับบัญชาระดับสูงของ กองทัพบก โดยจัดกำลังพล ๕ นาย รักษาความปลอดภัย ผบ.ทบ. และจัดกำลังพล ๑ นาย รักษาความปลอดภัยเสนาธิการทหารบก และได้เตรียมกำลังพล จำนวน ๒ ชุด พร้อมปฏิบัติการ รักษาความปลอดภัยบุคคลสำคัญตามดำริของผู้บัญชาการมณฑลทหารบกที่ ๑๑

การสวัสดิการและการบำรุงขวัญ

- สำหรับกำลังพล นายทหาร นายสิบ และครอบครัวนั้น หน่วยได้จัดตั้งสวัสดิการต่างๆพอสมควร อาทิเช่น ร้านค้าสวัสดิการ ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน สนามเด็กเล่น แหล่งชุมนุม นายทหารชั้นสัญญาบัตรและชั้นประทวน ซึ่งภายในประกอบไปด้วยห้องสมุดติดเครื่องปรับอากาศ โต๊ะบิลเลียด เครื่องดื่ม และอาหารราคาถูก จำหน่าย

- หน่วยได้จัดหารถรับจ้างขนาดเล็ก ไว้บริการ รับ-ส่ง กำลังพลและครอบครัวไปยังแหล่งชุมนุมใกล้เคียง ในราคาถูก แต่สำหรับบุตรหลานที่อยู่ในวัยเรียนนั้นไม่เสียค่าบริการ รายได้ทั้งหมดหน่วยได้ปันผลจ่ายกำไรคืนให้กับกำลังพลที่เป็นสมาชิก

- สำหรับครอบครัวนั้น หน่วยได้จัดตั้ง ชมรมส่งเสริมอาชีพแม่บ้าน พัน.มทบ.๑๑ ขึ้น โดยได้จ้างวิทยากรที่มีความชำนาญมาสอนตัดเย็บให้กับแม่บ้านของข้าราชการซึ่งขณะนี้มีการรองรับอยู่แล้ว คือ แก้วชุดทหารใหม่ กระเป๋า การตัดชุดกีฬา และอื่นๆ

- ได้จัดสร้างห้องพักผ่อนให้กับกำลังพลเป็นส่วนรวม ซึ่งอยู่ที่ชั้นล่างของ กองร้อยที่ ๖ อันประกอบไปด้วย ห้องเพาะกาย ห้องฉายวิดีโอ ห้องสมุด ห้องกีฬาในร่ม และห้องตัดผมปรับอากาศบริการให้แก่กำลังพล สำหรับพลทหารนั้นไม่ต้องเสียค่าบริการเป็นสวัสดิการ

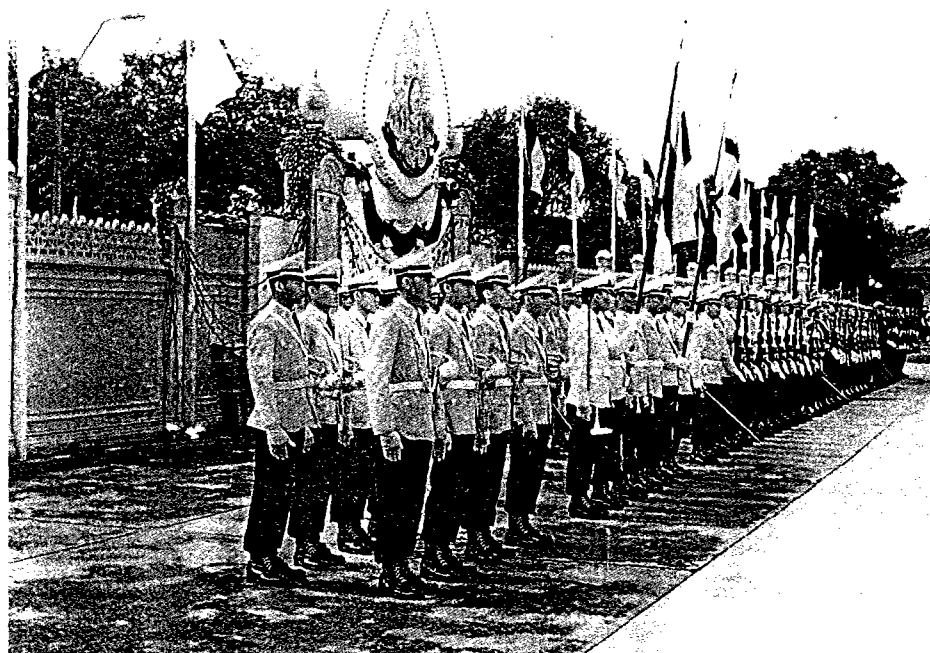
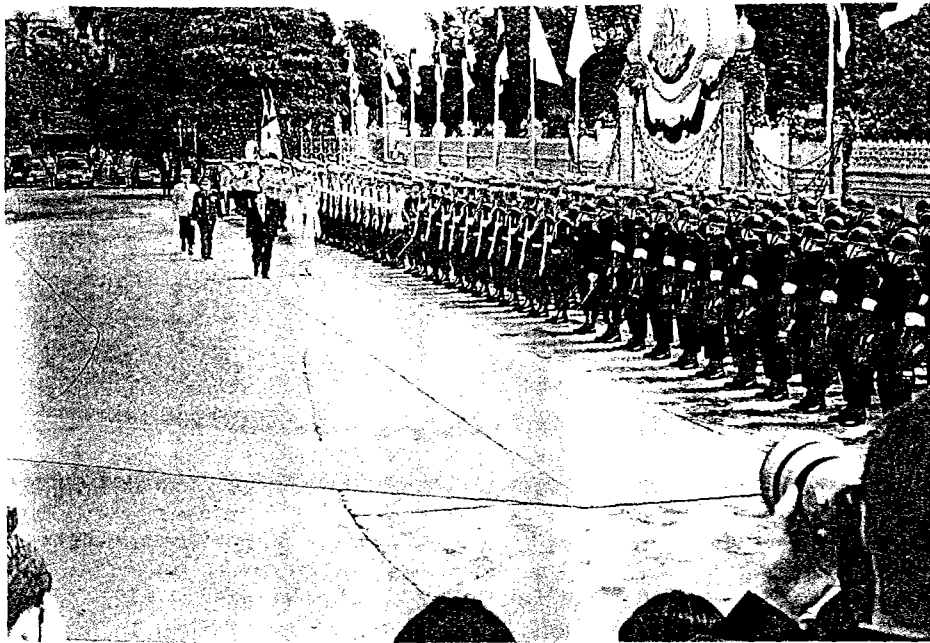
- ในด้านการศึกษาของบุตรข้าราชการภายในหน่วย กองพันมณฑลทหารบกที่ ๑๑ มี กองทุนการศึกษา สำหรับมอบให้บุตรข้าราชการที่เรียนดีและยากจน จำนวน ๕ กองทุน ดังนี้

๑. กองทุน พลเอก อาทิตย์ กำลังเอก	จำนวน ๔๕๐,๐๐๐ บาท
๒. กองทุน พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ	จำนวน ๑๒๐,๐๐๐ บาท
๓. กองทุนพระบารมีปกเกล้า พลเอกวิมล วงศ์วานิช	จำนวน ๔๐๐,๐๐๐ บาท
๔. กองทุนรัฐประเสริฐ พลตรี กิตติศักดิ์ รัฐประเสริฐ	จำนวน ๑๕๐,๐๐๐ บาท
๕. กองทุนพลทหารต๋องฉัตร เรืองรอง	จำนวน ๑๐,๐๐๐ บาท
รวมเป็นกองทุนทั้งสิ้น	จำนวน ๑,๑๓๐,๐๐๐ บาท

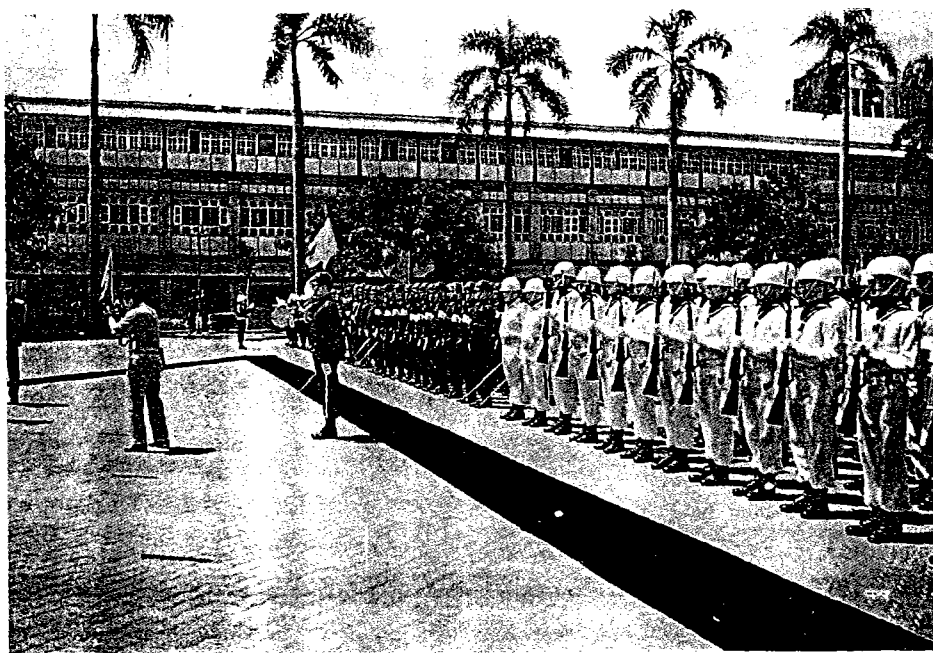
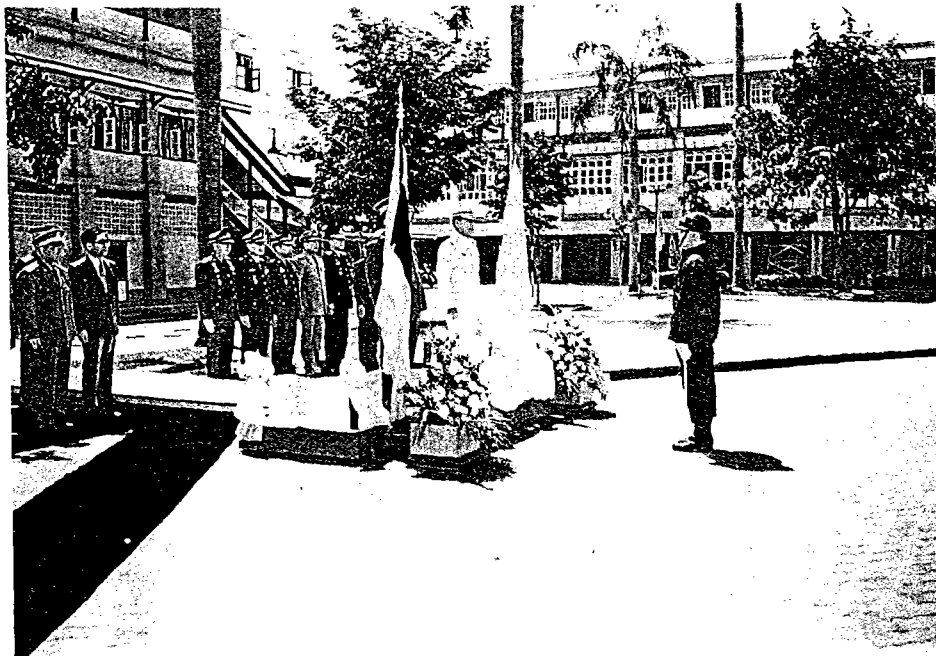
- การกีฬา กองพันมณฑลทหารบกที่ ๑๑ รับผิดชอบกีฬาวอลเลย์บอลของกองทัพบก ที่ ๑ ซึ่งมีการฝึกซ้อมและเตรียมทีมอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งจะลงทำการแข่งกีฬาภายในกองทัพบก

- ปัจจุบัน กองพันมณฑลทหารบกที่ ๑๑ ตั้งหน่วยอยู่เลขที่ ๓๒๘ ถนนอำนาจสงคราม เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ๑๐๓๐๐

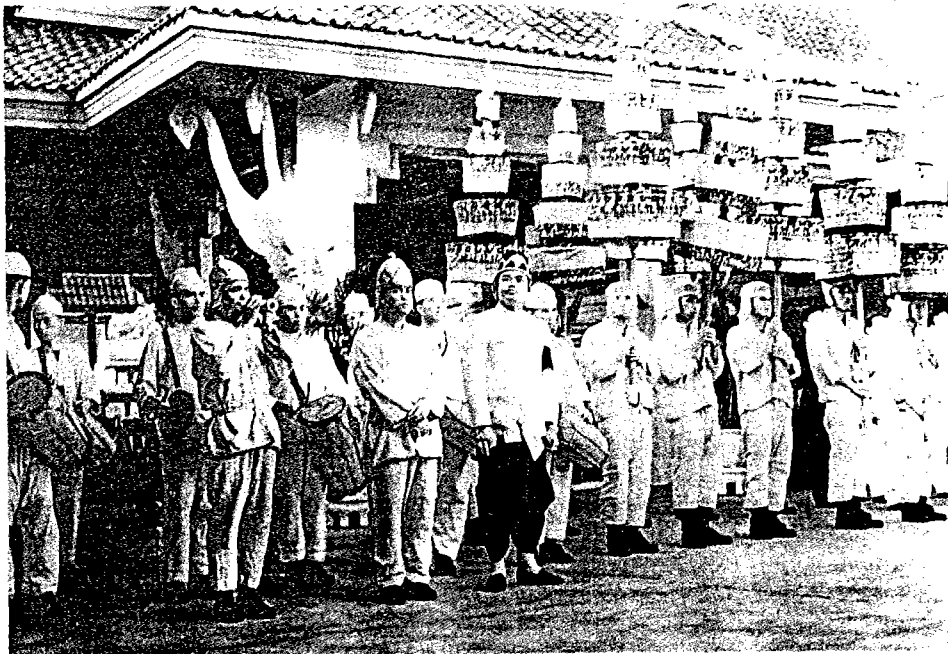
กองทหารเกียรติยศ สำหรับมิตรประเทศของรัฐบาล

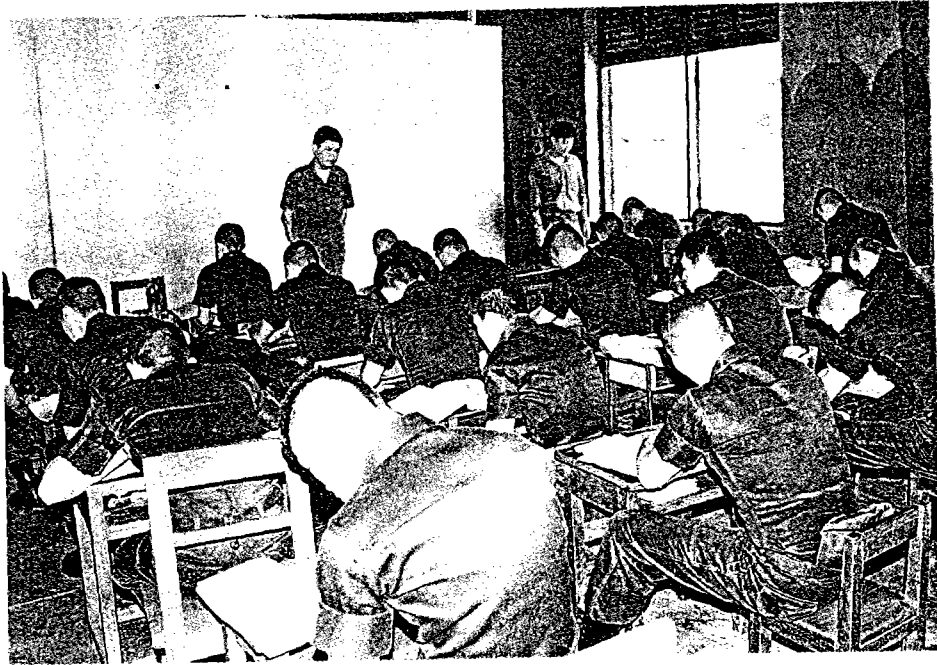
กองทหารเกียรติยศ สำหรับรัฐมนตรีกระทรวงกลาโหม

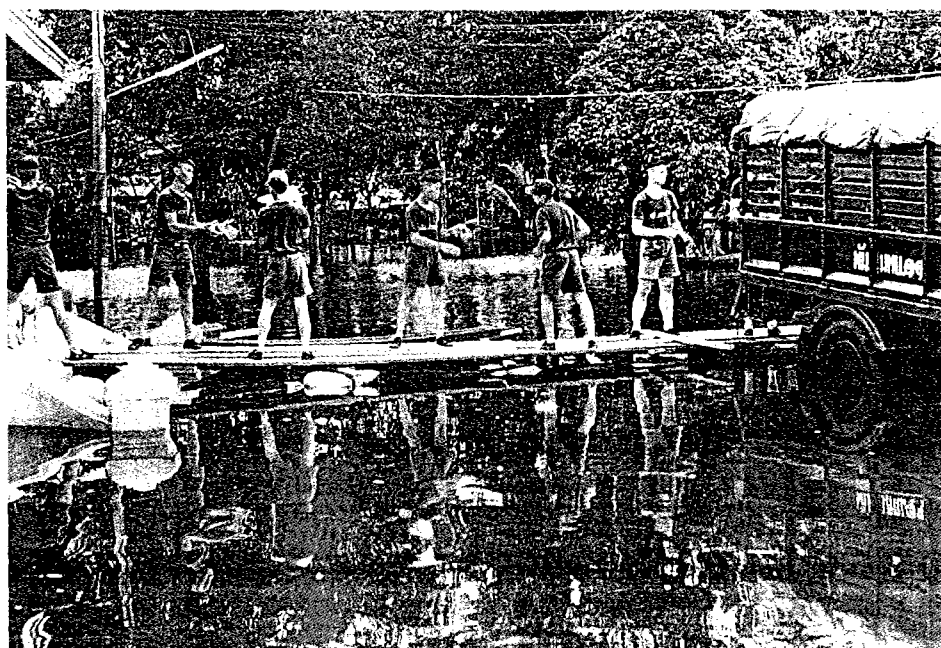
สนับสนุนกำลังพลแก่สำนักพระราชวัง
นางนพราชทานเพลิงศพ ถือฉัตร-หามเสลี่ยง-ตีกลองชนะ

โครงการขยายโอกาสทางการศึกษา
สำหรับทหารกองประจำการข้าราชการและครอบครัว

การช่วยเหลือประชาชนที่ประสบอุทกภัย

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กก่อนวัยเรียน

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นางสาววิชุดา ฤทธิเดช

เกิดวันที่ 1 กันยายน พุทธศักราช 2502

สถานที่เกิด อำเภอยะยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ที่อยู่ปัจจุบัน 53/512 หมู่บ้านกฤษดานคร ถนนแจ้งวัฒนะ ตำบลบางตลาด

อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี 11120

ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป 4 สำนักพระราชวัง

สถานที่ทำงาน สำนักพระราชวัง

ประวัติการศึกษา

พ.ศ.2521 มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนพระโขนงพิทยาลัย

อำเภอพระโขนง กรุงเทพฯ

พ.ศ.2527 ศิลปศาสตรบัณฑิต (รัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยรามคำแหง

พ.ศ.2541 การศึกษามหาบัณฑิต (การศึกษาผู้ใหญ่) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสานมิตร

การศึกษาการใช้สื่อการเรียนของนักศึกษาทางไกลทหารกองประจำการ
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในกองพันมหาดทหารบกที่ 11

บทคัดย่อ
ของ
วิชุดา ฤทธิเดช

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่
กุมภาพันธ์ 2541

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและจัดอันดับการใช้สื่อการเรียนของนักศึกษาทางไกลทหารกองประจำการ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในกองพันมณฑลทหารบกที่ 11 และเพื่อเปรียบเทียบการใช้สื่อการเรียนของนักศึกษาทางไกลทหารกองประจำการ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในกองพันมณฑลทหารบกที่ 11 โดยจำแนกตามสถานภาพสมรส สถานศึกษาเดิม และภูมิลำเนา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นนักศึกษาทางไกลทหารกองประจำการ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในกองพันมณฑลทหารบกที่ 11 จำนวน 75 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. การใช้สื่อการเรียนของนักศึกษาทางไกลทหารกองประจำการ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในกองพันมณฑลทหารบกที่ 11 พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อแยกพิจารณาตามสื่อแต่ละประเภท ปรากฏว่า การใช้สื่อสิ่งพิมพ์ประเภทแบบเรียนอยู่ในระดับมากเป็นอันดับสูงสุด และมีการใช้สื่อโสตทัศนอยู่ในระดับน้อย

2. นักศึกษาทางไกลทหารกองประจำการ มีลักษณะการใช้สื่อการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง มีการใช้สื่อสิ่งพิมพ์ชนิดแบบเรียนเป็นอันดับสูงสุด อันดับรองลงมาได้แก่ ตารางออกอากาศ และแบบฝึกหัด สำหรับสื่อโสตทัศนชนิดรายการวิทยุเพื่อการศึกษาและเทปบันทึกการวิทยุเพื่อการศึกษาเป็นอันดับสูง และรองลงมาได้แก่ รายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาและเทปบันทึกภาพรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษา และเมื่อพิจารณาตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งได้แก่ สถานภาพสมรส สถานศึกษาเดิม และภูมิลำเนา พบว่า ลักษณะการใช้สื่อการเรียนที่สอดคล้องกันอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

3. ปัญหาและข้อเสนอแนะในการใช้สื่อการเรียนของนักศึกษาทางไกลทหารกองประจำการ พบว่า สื่อการเรียนที่นักศึกษาทางไกลทหารกองประจำการ ประสพปัญหาในการใช้มากที่สุด คือ สื่อโสตทัศน รองลงมาได้แก่ สื่อสิ่งพิมพ์ สำหรับข้อเสนอ พบว่า ควรให้มีการปรับปรุงในส่วน of สื่อสิ่งพิมพ์มากที่สุด และรองลงมาได้แก่ สื่อโสตทัศน

A STUDY ON THE LEARNING MATERIAL USAGE OF THE DISTANCE LOWER
SECONDARY EDUCATION DRAFTED SOLDIER STUDENTS IN THE
ELEVENTH MILITARY CIRCLE BATTALION

AN ABSTRACT

BY

WICHUTA RITHIDAJ

Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master of Education degree in Adult Education
at Srinakharinwirot University

February 1998

This study aimed to investigate the learning material usage of the distance lower secondary education drafted soldier students in the eleventh military battalion and compare those of opinions according to marriage status, ex-school site and birthplace.

The subjects consisted of 75 distance lower secondary education drafted soldier students in the eleventh military battalion. The instrument used for collecting data was questionnaire and then data were analyzed by percentage, mean and standard deviation.

Major findings were as follows:

1. Learning material usage of the distance lower secondary education drafted soldier students in the eleventh military battalion was at a moderate level as a whole. When considered each type of learning material, it was found that textbook usage was at a high level, whereas audiovisual usage was at a low one.

2. The characteristic of learning material usage of this kind of students was at a moderate level. Text book usage was at a high level and the lower one was broadcasting schedule and exercise. Audiovisual material usage with educational radio program and educational radio program video-tape was at a high level, and the lower one was educational television program and educational television program video-tape. When considered those of opinion according to marriage status, ex-school site, and birthplace, it was found that the characteristic of usage was relevance at a moderate level.

3. Problems concerning their learning material usage were audiovisual material and printed material, respectively, and they suggested that there should have an adjustment on printed material and audiovisual material, respectively.